

OPIS PRZEDMIOTÓW DO PLANU STUDIÓWNA ROK AKADEMICKI 2016/2017

PLAN STUDIÓW

kierunek studiów:

Filologia germańska/ dla wszystkich specjalności i specjalizacji

profil studiów:

ogólnoakademicki

stopień:

I (licencjat)

forma studiów:

stacjonarne

od roku:

2016/2017 dla I roku studentów UŁ

I ROK

Semestr	1 + 2
Przedmiot	Praktyczna nauka języka niemieckiego 1 i 2 (PNJN) - ćwiczenia konwersatoryjne NPWS 1 (dla studentów germanistyki)
Punkty ECTS	6+6
Kod przedmiotu	GLA111(sem. 1) + GLA211 (sem.2)
Ilość godzin	78 +78 (156)

1. Skrócony opis

Celem prowadzonych ćwiczeń PNJN (praktycznej nauki języka niemieckiego) jest przekazanie studentom 1 roku *Filologii Angielskiej z językiem niemieckim zaawansowanym/ Filologii Germańskiej/ Studiów Polsko – Niemieckich* wiedzy językowej zdefiniowanej w Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego odpowiadającemu poziomowi (polskie wydanie ESOKJ oraz Profile Deutsch). Studenci zostają odpowiednio przydzieleni do grup (B1+/B2-), w których kontynuują intensywną naukę języka niemieckiego i doskonalą kompetencje językowe.

Zajęcia PNJN mają za zadanie umożliwić studentom nabycie kompetencji językowych na poziomie co najmniej B2/B2+ w skali ESOKJ w czterech podstawowych zakresach umiejętności: słuchania ze zrozumieniem, czytania ze zrozumieniem, mówienia i pisania. Zajęcia z PNJN mogą być uzupełniane zajęciami z gramatyki opisowej i praktycznej, fonetyki oraz innymi zajęciami w języku niemieckim.

2. Wymagania wstępne

Ćwiczenia konwersatoryjne PNJN są prowadzone na poziomie B1/ B1+ wg ESOKJ.

3. Efekty kształcenia

W wyniku czynnego uczestniczenia w zajęciach PNJN student powinien być w stanie w zakresie:

1. w zakresie **WIEDZY** :

1. ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu nauk humanistycznych w systemie nauk oraz o ich specyfice przedmiotowej i metodologicznej - 01A—1A_W01

2. ma uporządkowaną wiedzę ogólną, obejmującą terminologię i metodologię z zakresu nauk filologicznych - 01A—1A_W02

3. posiada podstawową znajomość teorii komunikacji językowej i psycholingwistycznych podstaw działań językowych - 01A—1A_W04

4. zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony prawa autorskiego - 01A—1A_W12

2. w zakresie **UMIEJĘTNOŚCI:**

5. ma dobrą znajomość języka obcego na poziomie min. B1 wg ESOKJ - 01AO—1A_U1, tzn. student potrafi:

- rozpoznawać, definiować, objaśnić i scharakteryzować konkretne struktury językowe
- sprawnie posługiwać się konkretnymi konstrukcjami gramatyczno-leksykalnymi
- analizować teksty oryginalne w aspektach omawianych w ramach ćwiczeń
- omawiać i charakteryzować znalezione przez siebie w analizowanym tekście konkretne zjawiska językowe
- kreatywnie pracować na zajęciach, mieć świadomość popełnianych błędów oraz chęć ich niwelowania

- **rozumienia tekstu słuchanego:**

- zrozumieć najważniejsze wątki treści, jeśli stosuje się jasny język standardowy i jeśli chodzi o znaną tematykę, np. z zakresu: praca, szkoła, czas wolny, etc.
- wybrać z audycji radiowych i telewizyjnych najważniejsze informacje o aktualnych tematach ze swojego obszaru zawodowego lub zainteresowań, jeśli mówi się powoli i w miarę wyraźnie.
- nadążać za głównymi wątkami dłuższych rozmów, które są prowadzone w jej/jego obecności.
- zrozumieć wykłady lub mowy z własnego obszaru zawodowego, jeśli tematyka jest znana a sposób przedstawienia niezbyt skomplikowany i jasno ustrukturyzowany.
- zrozumieć proste informacje techniczne, jak np.: instrukcje obsługi urządzeń codziennego użytku.

- **rozumienia tekstu czytanego:**

- zrozumieć teksty, w których występuje przede wszystkim język codzienny lub zawodowy.
- zrozumieć na tyle dobrze opis wydarzeń, uczuć i życzeń w prywatnych listach, aby korespondować z przyjaciółką/ przyjacielem.
- przeglądać dłuższe teksty pod kątem potrzebnych informacji, a także wyekstrahować informacje z tekstów lub ich części, aby rozwiązać określone zadanie.
- zrozumieć jasno sformułowane, niezbyt skomplikowane instrukcje obsługi urządzeń.

- **mówienia:**

- poradzić sobie w większości sytuacji, z którymi spotyka się w czasie podróży do kraju języka docelowego.
- brać bez przygotowania udział w rozmowach na tematy sobie znane które go/ją interesują.
- wyjaśnić i uzasadnić opinie i plany.
- wymieniać informacje, sprawdzać je i potwierdzać, umieć radzić sobie w sytuacjach nietypowych i wyjaśniać dlaczego coś jest problematyczne.
- podtrzymywać rozmowę lub dyskusję, może być czasem trudna/trudny do zrozumienia, jeśli próbuje dokładnie wyrazić, co chciałaby/chciałby przekazać.

- podać w dyskusjach własne stanowisko.
- nadążyć za tekstem mówionym, musi jednak czasem poprosić o powtórzenie lub wyjaśnienie, gdy ktoś mówi szybko lub długo.
- streścić historię, artykuł, wykład, wywiad lub audycję dokumentalną, podać własne stanowisko i odpowiedzieć na pytania o informacje.

- **pisania:**

- pisać proste i spójne teksty na tematy, które są jej/jemu znane lub ją/jego interesują.
- pisać osobiste listy i w nich zawrzeć informacje o doświadczeniach i wrażeniach.
- przekazać informacje i myśli o tematach abstrakcyjnych oraz konkretnych, sprawdzić informacje i w miarę precyzyjnie wyjaśnić problem lub zadać pytanie.
- napisać notatki z prostymi ważnymi informacjami do przyjaciół lub usługodawcy, nauczycieli, bądź innych, z którymi ma ona/on w życiu codziennym do czynienia, a ważną informację sformułować w sposób zrozumiały.

3. w zakresie **KOMPETENCJI PERSONALNYCH:**

6. potrafi pracować w grupie, przyjmując różne w niej role - 01A—1A_K01

7. - rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie - 01A—1A_K07

8. - jest świadomy konieczności ustawicznego doskonalenia sprawności uczenia się języka - 01A—1A_K08

9. dysponuje umiejętnościami komunikacyjnymi, społecznymi, interpersonalnymi i interkulturowymi, które predysponują do pracy w sektorze kultury, oświaty, mediów, biurach tłumaczy, a także biznesu - 01A—1A_K09.

4. Treści kształcenia

Podstawą treści zadań egzaminacyjnych jest lista następujących kręgów tematycznych, które zostaną dostosowane pod względem językowym do poziomu B2:

- zdrowie i higiena
- edukacja, kształcenie
- kupowanie, zbycie, usługi
- żywność
- język
- pogoda, klimat
- informacje o osobie
- mieszkanie i środowisko
- życie codzienne
- wolny czas, rozrywka, kultura
- podróże, turystyka
- stosunki międzyludzkie

Gramatyka:

- czas przeszły Präteritum – niektórych czasowników
- czas przeszły Perfekt – powtórzenie
- deklinacja przymiotników
- rekcja przymiotników
- spójniki: aber, als, bevor, bis, damit, darum, denn, deshalb, deswegen, nachdem, obwohl, oder, sobald, sondern, trotzdem, und, während, weil, wenn
- zdania pytające, tzw. indirekte Fragesätze
- zdania i konstrukcje bezokolicznikowe,

- zdania celowe
- imiesłów czasu teraźniejszego i przeszłego, grupy imiesłowowe
- zdania względne (przydawkowe)
- rekcja czasowników
- zaimki względne
- czasowniki nieregularne
- zdania okolicznikowe przyczyny
- deklinacja rzeczowników „n”

5. Sposoby i kryteria oceniania

Studenci za wypowiedzi pisemne, bądź ustne lub sprawdziany leksykalne otrzymują oceny cząstkowe. Na ćwiczeniach sprawdzane są wszystkie efekty kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem 01AO—1A_U1.

Przy ocenie uwzględniane są następujące kryteria:

- wypełnienie zadania pod względem treści
- budowa tekstu i spójność wewnętrzna
- sposób wyrażania treści (poprawność i różnorodność słownictwa, styl)
- poprawność gramatyczna (morfologiczna, składniowa, ortograficzna i interpunkcyjna)

Skala ocen : bdb(94-100%), db+(87-93), db(81 – 86%), dst+(71-80%), dst(60 -70%), ndst (0-59%)

Po semestrze zimowym nie ma egzaminu pisemnego i ustnego z przedmiotu. Egzamin ten jest przeprowadzany po semestrze letnim.

Proporcja oceny z ćwiczeń i z egzaminu w ocenie końcowej z przedmiotu wynosi 50% ćwiczenia (po 25% każde ćwiczenia w każdym semestrze) i 50% z egzaminu. Każdy student otrzymuje więc 3 oceny w każdym semestrze po 2 oceny z ćwiczeń liczone po 25% każda i 1 ocenę z egzaminu liczoną 50%.

6. Metody dydaktyczne

Z uwagi na rodzaj zajęć – ćwiczenia konwersatoryjne– stosuje się na różnorodne aktywizujące metody nauczania, aby wzbudzić w uczestnikach motywację do nauki. Dlatego obok tradycyjnych metod jak pogadanka, rozmowy czy dyskusja – stosuje się zróżnicowane metody pracy, adekwatne do celów i treści omawianych na zajęciach, wykorzystując przy tym następujące metody i techniki uczenia:

- metoda komunikatywna, uwzględniająca autonomię uczenia się
- metoda audio – wizualna
- metoda pracy projektowej
- zastosowanie różnych form pracy (indywidualną , grupowa , parami)
- zastosowanie różnych technik (np. odgrywanie ról, dialogi, stacje uczenia się, gry językowe itp.)
- zastosowanie różnych technik pracy (np. praca z tekstem, praca z filmem, praca z obrazkiem itp.)

7. Zalecana literatura i materiały pomocnicze

1. Ute Koithan, Helen Schmitz, Tanja Sieber, Ralf Sonntag, Ralf – Peter Lösche; *Aspekte 1, Klett – Langenscheidt , München 2014*
2. Daniels Albert, Estermann Christian, Kohl – Kuhn Renate; *Mittelpunkt B2,*

Lektorklett; München 2014

3. *Das Mittelstufenbuch*, poziom B2 – C1, Schubert Verlag; 2010
4. *EM – Übungsgrammatik*, Hueber; 2014
5. *Praktyczna gramatyka języka niemieckiego*, Dreyer, Schmidt, Verlag für Deutsch, REA;1998
6. *Hilke Dreyer, Richard Schmitt; Lehr und Übungsbuch der deutschen Grammatik. Neubearbeitung*, Hueber; 1999
7. *Wechselspiel*, Langenscheidt; *Mit Erfolg zum Zertifikat B2, Übungs- und Testbuch*, Klett, 2012

Semestr	1
Przedmiot	Wstęp do procesu kształcenia [wykład NPWS 1]
Punkty ECTS	2
Kod przedmiotu	GLA106
Ilość godzin	28

1. Skrócony opis

Zajęcia poświęcone są zapoznaniu studentów z podstawowymi zagadnieniami związanymi z procesem kształcenia, tj. procesami nauczania i uczenia się. Szczególny nacisk kładziony jest na przyswojenie przez studentów zasad uczenia się i technik zapamiętywania, które pomogą im w procesie przygotowywania się do egzaminów. Studentom, którzy wybiorą specjalizację nauczycielską, zajęcia te ułatwią przygotowanie zajęć, podczas których przekazywać będą swoim uczniom wiedzę na temat sposobów uczenia się języka obcego.

2. Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza na temat procesu uczenia się i samokontroli.

3. Efekty kształcenia

W wyniku przeprowadzonych zajęć studenci

3.1. WIEDZA

e1 – znają podstawowe pojęcia z zakresu wiedzy o komunikacji i kształceniu, 01GG1A_W01, 01GG1A_W02

e2 – znają reguły procesu nauczania i uczenia się, 01GG1A_W01, 01GG1A_W02

e3 – znają cele procesu kształcenia, 01GG1A_W01, 01GG1A_W02

e4 – znają swój typ uczenia się, 01GG1A_W01, 01GG1A_W02

e5 – znają metody strategie i techniki uczenia się pasujące do poszczególnych typów uczenia się, 01GG1A_W01, 01GG1A_W02

e6 – znają rodzaje techniki zapamiętywania, 01GG1A_W01, 01GG1A_W02

e7 – znają sposoby uczenia się języka obcego: sprawności językowych, gramatyki oraz słownictwa, 01GG1A_W01, 01GG1A_W02

e8 – znają metody planowania procesu uczenia się, aby był on efektywny, 01GG1A_W01, 01GG1A_W02

3.2. UMIEJĘTNOŚCI

- e9 – potrafią opisać procesy komunikacji i kształcenia, 01GG1A_W13
- e10 – potrafią nazwać i scharakteryzować typy uczących się, 01GG1A_W13
- e11 – potrafią dobrać strategie i techniki uczenia się do własnego typu uczenia się, 01GG1A_W16
- e12 – potrafią scharakteryzować jedną z technik zapamiętywania, 01GG1A_W13
- e13 – potrafią zaplanować proces uczenia się, 01GG1A_W13

3.3. KOMPETENCJE PERSONALNE I SPOŁECZNE

- e14 – posiadają zdolność pracy w grupie, 01G-1A_K01

4. Treści kształcenia

1. Komunikacja podstawą procesu kształcenia
2. Omówienie kompetencji komunikacyjnej i kompetencji językowej
3. Proces kształcenia – nauczanie i uczenie się
4. Historia kształcenia w pigułce
5. Cele procesu kształcenia, nauczania i uczenia się
6. Typy uczących się i style uczenia się
7. Metody uczenia się
8. Strategie uczenia się stosowane w kształceniu językowym
9. Techniki uczenia się stosowane w procesie dydaktycznym w nauczaniu języków obcych
10. Techniki zapamiętywania
11. Kształcenie sprawności językowych poprzez odpowiednie strategie i techniki zapamiętywania
12. Uczenie się systemów językowych w oparciu o techniki zapamiętywania
13. Wykorzystywanie środków dydaktycznych w procesie kształcenia
14. Planowanie procesu uczenia się gwarantem efektywnego procesu uczenia się

5. Sposoby i kryteria oceniania

Studenci przygotowują w grupach prezentację i projekt na wybrany temat. Ocenie podlega treść prezentacji i pracy projektowej, jej forma oraz sposób prezentowania tematu.

6. Metody dydaktyczne

Wykład, pogadanka, prezentacja, metoda projektowa, ćwiczenia praktyczne.

7. Zalecana literatura

1. Bereźnicki, F.: *Dydaktyka kształcenia ogólnego*. Kraków 2007
2. Davis, R. H.: *Konstruowanie systemu kształcenia*. Warszawa 1983
3. Komorowska, H.: *Wybrane problemy nauczania języków obcych*. WSiP. Warszawa 1984
4. Koszmider, M.: *Materiały do ćwiczeń z dydaktyki ogólnej*. Kraków 2010
5. Kupisiewicz, Cz.: *Dydaktyka ogólna*. Warszawa 2000
6. Kupisiewicz, Cz.: *szkice z dziejów dydaktyki*. Kraków 2010
7. Mueller, D.: *Anders lernen im Fremdsprachenunterricht*. FiTuP, Langenscheidt 2000
8. Okoń, W., Dembska, J., Niemierko, B.: *Pięcioletni słownik terminów pedagogicznych*. Warszawa 1990
9. Okoń, W.: *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej*. Warszawa 1987
10. Rampillon, U.: *Lerntechniken im FU*. Hueber 2000
11. Rampillon, Ute: *Lernen leichter machen*. Hueber 2000

12. Silberman, M.: *Uczymy się uczyć*. Gdańsk 2005

13. Zaremba, E.: *Superskuteczne strategie opanowania języków obcych. Twój prywatny couch*. Helion 2013

Semestr	1, 2
Przedmiot	Fonetyka 1 i 2 [ćwiczenia konwersatoryjne NPWS 1]
Punkty ECTS	2+2
Kod przedmiotu	GLA107 + GLA218
Ilość godzin	28+28 (56)

1. Skrócony opis

Celem zajęć jest stopniowa eliminacja błędów interferencyjnych, wynikających z różnic pomiędzy systemem fonologicznym języka niemieckiego i polskiego w prostych tekstach czytanych oraz prostych wypowiedziach.

W zależności od poziomu wyjściowego języka docelowego językiem wykładowym jest w przeważającej części/głównie/wyłącznie język niemiecki. Ćwiczenia odbywają się w wymiarze 2 godzin tygodniowo (90 min.), w semestrze zimowym i letnim.

2. Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z zakresu fonetyki i fonologii języka polskiego oraz z zakresu propedeutyki fonetyki i fonologii jęz. niemieckiego (por. gramatyka opisowa, ćwiczenia).

3. Efekty kształcenia

W wyniku czynnego uczestniczenia w zajęciach PNJN studenci powinni:

WIEDZA

- e1 opisać system samogłosek – 01G-1A_W04, 01G-1A_W06
- e2 formułować reguły dotyczące zasad wymowy samogłosek (długich/napiętych, krótkich/nienapiętych i krótkich/napiętych) – 01G-1A_W04, 01G-1A_W06
- e3 formułować reguły dotyczące zasad akcentuacji na płaszczyźnie wyrazowej (w tym akcentu w złożeniach dwuczłonowych oraz wyrazach pochodzenia obcego), grupy wyrazowej oraz zdania – 01G-1A_W04, 01G-1A_W06
- e4 formułować reguły dotyczące zasad prowadzenia melodii w obrębie grup wyrazowych i zdań – 01G-1A_W04, 01G-1A_W06

UMIĘTNOŚCI

- e5 poprawnie tworzyć poszczególne samogłoski (ze szczególnym uwzględnieniem samogłosek: o, e oraz tzw. Umlautów) – 01G-1A_U06
- e6 poprawnie tworzyć zwokalizowane r – 01G-1A_U06
- e7 poprawnie rozmieszczać akcenty na płaszczyźnie wyrazu, grupy wyrazowej/zdania – 01G-1A_U06
- e8 poprawnie prowadzić melodię w obrębie grupy wyrazowej/zdania – 01G-1A_U06
- e9 umieć czytać na głos proste zdania – 01G-1A_U06

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

- e10 tworzyć krótkie wypowiedzi ustne (z przygotowaniem i bez) przy zachowaniu poprawności w/w elementów w ramach różnego rodzaju interakcji społecznych – 01G-1A_U06, 01G-1A_K07

4. Treści kształcenia

I. Płaszczyzna suprasegmentalna:

- akcent wyrazowy: słowa niemieckie (proste/derywatywa),
- akcent wyrazowy (w tym w złożeniach dwuczłonowych) oraz wymowa słów obcego pochodzenia,
- akcent w grupie wyrazowej,
- akcent zdaniowy w zdaniach prostych,
- melodia zdania;

II. Płaszczyzna segmentalna:

- system samogłosek w języku niemieckim (reguły wymowy, transkrypcja fonetyczna),
- zwokalizowane r.

5. Sposoby i kryteria oceniania

Aktywny udział w ćwiczeniach, systematycznie pogłębianie zdobywanej teoretycznej oraz umiejętności praktycznych, rozwijanie świadomości popełnianych błędów, indywidualny feedback ze strony wykładowcy, nieustanne doskonalenie poprawności fonetycznej w języku docelowym w różnego rodzaju interakcjach (przy uwzględnieniu kompetencji społecznych).

Na ćwiczeniach sprawdzane są wszystkie wyżej wymienione efekty kształcenia.

Forma zaliczenia

Po **semestrze zimowym** – wpis z oceną na podstawie **pisemnej pracy zaliczeniowej** (wymagane 60% ogółu punktów pracy pisemnej).

Praca zaliczeniowa w semestrze zimowym: obejmuje reguły dotyczące wymowy samogłosek w języku niemieckim oraz akcentuacji na płaszczyźnie wyrazowej oraz grupy wyrazowej, ponadto praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy w konkretnych zadaniach: m.in. transkrypcję fonetyczną samogłosek oraz zaznaczenie akcentów na płaszczyźnie wyrazu i grupy wyrazowej (e2 oraz e3).

Efekty kształcenia sprawdzane w pracy zaliczeniowej będą oceniane jako:

1. dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 60 – 57% – ocena dostateczna (3,0)
2. więcej niż dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 68 – 75% – ocena dostateczna plus (3,5)
3. dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 76 – 83% – ocena dobra (4,0)
4. więcej niż dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 84 – 91% – ocena dobra plus (4,5)
5. bardzo dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 92 – 100% – ocena bardzo dobra (5,0)

Po **semestrze letnim** – wpis z oceną na podstawie pisemnej pracy zaliczeniowej oraz zaliczenia ustnego.

Praca zaliczeniowa w semestrze letnim (por. semestr zimowy): obejmuje reguły dotyczące wymowy samogłosek w języku niemieckim, wymowy zwokalizowanego „r” oraz akcentuacji na płaszczyźnie wyrazowej, grupy wyrazowej jak również zdania, ponadto reguły dotyczące prowadzenia melodii na płaszczyźnie grupy wyrazowej oraz zdania, ponadto praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy w konkretnych zadaniach: transkrypcję fonetyczną samogłosek, zaznaczenie akcentów na płaszczyźnie wyrazu,

grupy wyrazowej, zdania oraz zaznaczenie melodii na płaszczyźnie grupy wyrazowej oraz zdania (e1-e4).

Efekty kształcenia sprawdzane w pracy zaliczeniowej będą oceniane jako:

1. dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 60 – 57% – ocena dostateczna (3,0)
2. więcej niż dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 68 – 75% – ocena dostateczna plus (3,5)
3. dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 76 – 83% – ocena dobra (4,0)
4. więcej niż dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 84 – 91% – ocena dobra plus (4,5)
5. bardzo dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 92 – 100% – ocena bardzo dobra (5,0)

Zaliczenie ustne po semestrze letnim obejmuje sprawdzenie stopnia rozwoju kompetencji fonetycznej na płaszczyźnie segmentalnej i suprasegmentalnej (e5–e10).

Zadania egzaminacyjne:

- 5 zdań do przeczytania (po uprzednim przygotowaniu),
- część narracyjno-dialogowa.

Proporcja oceny z pisemnej pracy zaliczeniowej i z zaliczenia ustnego w ocenie końcowej z przedmiotu wynosi 50% ocena z pracy i 50% z zaliczenia ustnego.

6. Metody dydaktyczne

Elementy wykładu, praca na forum, praca w grupach (próba wzajemnej oceny), kontrola indywidualna (feedback ze strony osoby prowadzącej zajęcia).

7. Zalecana literatura i materiały pomocnicze

- a. Cauneau, I. (1992): *Hören, Brummen, Sprechen. Angewandte Phonetik im DaF – Unterricht*. München.
- b. Dieling, H./ Hirschfeld, U. (2000): *Phonetik lehren und lernen*. München.
- c. Duden, Band 6 (1983): *Wörterbuch der deutschen Aussprache*. Leipzig.
- d. Krech, E.-M./Stock, E./Hirschfeld, U./ Anders, L. Ch. (Hg.) (2009): *Deutsches Aussprachewörterbuch. Mit Beiträgen von Walter Haas, Ingrid Hove und Peter Wiesinger*. Berlin/New York.
- e. Morciniec, N./Prędota, St. (1995): *Podręcznik wymowy niemieckiej*. Warszawa.
- f. Rausch, I. und R. (1988/ 1991): *Deutsche Phonetik für Ausländer*. Enzyklopädie Leipzig (1988). München (1991).
- g. Stock, E. / Hirschfeld, U. (Hg.) (1996): *Phonothek. Deutsch als Fremdsprache. Arbeitsbuch mit zwei Kassetten, Lehrerhandreichungen*. München.
- h. Stock, E. (1996): *Deutsche Intonation*. München.

Semestr	1+2
Przedmiot	Gramatyka praktyczna języka niemieckiego 1 i 2 [ćwiczenia konwersatoryjne NPWS 1]
Punkty ECTS	2+2
Kod przedmiotu	GLA108 + GLA219
Ilość godzin	28+28 (56)

1. Skrócony opis

Celem przedmiotu jest rozszerzenie wiedzy z zakresu gramatyki języka niemieckiego. Aby móc wykorzystać zdobyte wiadomości w praktyce językowej, studenci wykonują szereg różnorodnych ćwiczeń automatyzujących poznane struktury gramatyczne, co umożliwi im budowanie poprawnych wypowiedzi ustnych i pisemnych na poziomie B2 .

2. Wymagania wstępne

Studenci muszą posiadać odpowiednie kompetencje językowe w języku niemieckim, zwłaszcza w aktywnym stosowaniu struktur gramatycznych (poziom A2/B1).

3. Efekty kształcenia

W wyniku przeprowadzonych zajęć studenci rozwiną następujące kompetencje w zakresie **wiedzy** (e1 –e7), **umiejętności** (e8-e9) **postaw personalnych i społecznych** (e10):

- e1- będą znali funkcje/znaczenie i reguły tworzenia czasów w języku niemieckim, trzy formy czasownika.01G-1A_W05
- e2-będą rozpoznawali czasowniki mocne i słabe, rozdzielnie i nierozdzielnie złożone, przechodnie i nieprzechodnie.01G-1A_W05
- e3- będą znali odmianę i znaczenie czasowników modalnych, strukturę zdań z czasownikami modalnymi, konstrukcji bezokolicznikowych.01G-1A_W05
- e-4-będą znali wzorce odmiany rzeczownika przez przypadki. 01G-1A_W05
- e5 – będą znali wzorce odmiany przymiotnika przez przypadki , formy stopniowania przymiotnika i jego rekcję.01G-1A_W05
- e6-będą znali znaczenie przyimków i konteksty ich użycia w zdaniu. 01G-1A_W05
- e7-będą znali składnię zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie złożonych, typowe spójniki, ekwiwalentne struktury równoważników zdań i konstrukcji. 01G-1A_W05
- e8- będą potrafili przeprowadzać przekształcenia zdań w czasie teraźniejszym na przeszły, zdań złożonych podrzędnie na odpowiednie konstrukcje równoważników zdaniowych.01G-1A_U01
- e9- będą potrafili wykorzystać wiedzę z zakresu gramatyki w nowych kontekstach.01G-1A_U01
- e10-będą potrafili być odpowiedzialni za przebieg procesu samokształcenia.01G-1A_K03

4. Treści kształcenia

- 1) czasy w języku niemieckim, formy czasowników mocnych w czasie teraźniejszym, czasy przeszłe, czasowniki przechodnie i nieprzechodnie, czasowniki rozdzielnie i nierozdzielnie złożone, rekcja czasownika.
- 2) czasowniki modalne, ich znaczenie, struktura zdań z czasownikami modalnymi, konstrukcje bezokolicznikowe z zu i bez zu
- 3) wybrane zagadnienia z zakresu deklinacji rzeczowników
- 4) stopniowanie i deklinacja przymiotnika

5) przyimki i ich znaczenie

6) składnia zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie, typowe spójniki, równoważniki zdań

5. Sposoby i kryteria oceniania

Na ocenę semestralną składa się aktywność studentów i ich przygotowanie do zajęć (30%). 70% oceny na koniec semestru stanowią oceny z poszczególnych sprawdzianów pisemnych przeprowadzanych w trakcie semestru (co najmniej 2 -3 w semestrze), w których oceniany jest stopień opanowania kompetencji e1 – e8. Do zaliczenia testu wymagana jest 50% poprawności odpowiedzi:

1. dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 51 – 59% – ocena dostateczna (3,0)
2. więcej niż dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 60 – 69% – ocena dostateczna plus (3,5)
3. dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 70 – 79% – ocena dobra (4,0)
4. więcej niż dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 80 – 89% – ocena dobra plus (4,5)
5. bardzo dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 90 – 100% – ocena bardzo dobra (5,0)

6. Metody dydaktyczne

Prowadzący zajęcia wprowadza każde nowe zagadnienie metodą indukcyjną, pozwalając studentom samodzielnie sformułować reguły gramatyczne w oparciu o analizę odpowiednich przykładów. (e1- e7) Następnie wprowadzane są zadania mające na celu utrwalenie wiedzy na temat danego zjawiska gramatycznego i automatyzację jego stosowania. Praca ta polega na rozwiązywaniu samodzielnym lub w parach zadań ustnych lub pisemnych. (e8-e9) Proponowane przez studentów rozwiązania są komentowane przez prowadzącego bądź uczestników zajęć.

7. Zalecana literatura przedmiotu i materiały pomocnicze

- 1) Hallk. / Scheiner B. (2001): *Übungsgrammatik DaF für Fortgeschrittene*
- 2) Schmitt R., Dreyer H. (2009): *Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik*
- 3) Földeak H. (2011): *Sag's besser Teil 1, Arbeitsbuch für Fortgeschrittene*
- 4) Földeak H. (2011): *Sag's besser Teil 2, Arbeitsbuch für Fortgeschrittene*
- 5) Helbig G., Buscha J. (2013): *Übungsgrammatik Deutsch*
- 6) materiały własne prowadzącego

Semestr	1
Przedmiot	Wprowadzenie do wiedzy o Niemczech [wykład NPWS 1+ proseminarium NPWS 1]
Punkty ECTS	3
Kod przedmiotu	GLA113
Ilość godzin	35

1. Skrócony opis

Celem wykładu jest przekazanie podstawowej wiedzy o krajach niemieckojęzycznych, o funkcjonowaniu demokracji parlamentarnej w tych krajach, o najważniejszych partiach i ugrupowaniach politycznych. Przedstawione zostaną także najważniejsze okresy w rozwoju tych krajów oraz pokazane podobieństwa i różnice między poszczególnymi krajami oraz Polską.

2. Wymagania wstępne

Znajomość języka niemieckiego na poziomie min. B1, podstawowa znajomość historii i kultury Niemiec.

3. Efekty kształcenia

W wyniku przeprowadzonych zajęć student:

- e1 ma elementarną wiedzę o powiązaniu dyscyplin filologicznych z dyscyplinami koniecznymi do poszerzenia wiedzy (historia, geografia, filozofia i inne wybrane)- 01G-1A_W03,
- e2 ogólną i w pewnych zakresach szczegółową wiedzę w zakresie historii, polityki i geografii krajów niemieckojęzycznych zorientowaną na zastosowanie w pracy w instytucjach kultury i mediach - 01GK1A_W01,
- e3 potrafi wskazać najważniejsze informacje odnośnie Niemiec, Austrii, Szwajcarii i Lichtensteinu z zakresu geografii, kultury, polityki oraz historii 01G-1A_W08, 01G-1A_W09
- e4 potrafi zaprezentować, jak funkcjonuje demokracja parlamentarna w tych krajach, 01G-1A_W08, 01G-1A_W09
- e5 potrafi wskazać najważniejsze partie i ugrupowania polityczne 01G-1A_W03, 01G-1A_W08, 01G-1A_W09
- e6 potrafi przedstawić najważniejsze okresy w rozwoju tych krajów, 01G-1A_W03,
- e7 potrafi wskazać podobieństwa i różnice między poszczególnymi krajami oraz Polską, 01G-1A_W03, 01G-1A_W08, 01G-1A_W09
- e8 umieć powiązać wydarzenia historyczne z rozwojem kultury, 01G-1A_U09
- e9 reprezentuje otwartość na odmienność kulturową, krytyczne spojrzenie na stereotypy na temat innych narodowości, 01G-1A_K05

4. Treści kształcenia

1. Niemcy, Austria, Szwajcaria i Lichtenstein- położenie w Europie, rola w Europie, przynależność do najważniejszych instytucji europejskich
2. Niemcy w okresie Republiki Weimarskiej
3. Niemcy w okresie III Rzeszy
4. Niemcy w latach 1945- 1949
5. Dwa państwa niemieckie. Od podziału do zjednoczenia.
6. Austria w latach 1918- 2000

7. Najważniejsze wydarzenia w dziejach Szwajcarii i Lichtensteinu
8. System polityczny w Niemczech i Austrii
9. Demokracja bezpośrednia w Szwajcarii
10. Funkcjonowanie systemu federalnego na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturalnej
11. Historia hymnu niemieckiego, symboli narodowych
12. Media w krajach niemieckojęzycznych
13. Rozliczenie z nazistowską przeszłością w Niemczech i Austrii
14. Niemieckie ślady w Łodzi

5. Sposoby i kryteria oceniania

Test pisemny z wykładu (50 % oceny z przedmiotu) oraz ocena z proseminarium (50% oceny z przedmiotu).

Zdanie egzaminu pisemnego sprawdzającego wszystkie efekty kształcenia WIEDZA oraz sprawdzenie umiejętności (01G-1A_W03, 01GK1A_W01,01GK1A_U09, 01GK1A_U04).

Test sprawdzający efekty kształcenia, które będą oceniane jako:

1. dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 51 – 59% – ocena dostateczna (3,0)
2. więcej niż dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 60 – 69% – ocena dostateczna plus (3,5)
3. dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 70 – 79% – ocena dobra (4,0)
4. więcej niż dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 80 – 89% – ocena dobra plus (4,5)
5. bardzo dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 90 – 100% – ocena bardzo dobra (5,0)

6. Metody dydaktyczne

Wykład z zastosowaniem prezentacji. Dyskusja.

7. Zalecana literatura przedmiotu i materiały pomocnicze

- A. Leidlmair: Landeskunde Österreich. München 1986
- G. Fuchs, U. Kümmerle, H. Richter, H. Schmidt: Deutschland. Stuttgart 1992
- S. Bęza: Eine kleine Landeskunde deutschsprachiger Länder. Warszawa 1995
- Heinz Griesbach: Aktuell und interessant. Die Bundesrepublik Deutschland. Berlin u. München 1993
- G. F. Schmid: Kleine Deutschlandkunde. Stuttgart 1996
- Schweizer Brevier. Bern 1995
- Tatsachen über Deutschland. Frankfurt/M. 1995
- Österreich. Tatsachen und Zahlen. Wien 1993
- Geographie in der Schweiz. Bern 1989

8. Informacje dodatkowe

W przypadku słabej znajomości języka niemieckiego możliwe jest prowadzenie seminarium w języku polskim z elementami jęz. niemieckiego (wprowadzenie najważniejszych pojęć).

Semestr	1
Przedmiot	Historia literatury niemieckiej 1 [wykład NPWS 1+ proseminarium NPWS1] Modernizm i ekspresjonizm
Punkty ECTS	4
Kod przedmiotu	GLA104
Ilość godzin	48 (20+28)

1. Skrócony opis

Celem wykładu i ćwiczeń jest przekazanie podstawowej wiedzy o problematyce oraz najważniejszych twórcach i utworach dwóch epok literatury niemieckojęzycznej: modernizmie (ze szczególnym naciskiem na modernizm wiedeński) oraz ekspresjonizmie.

2. Wymagania wstępne

Znajomość języka niemieckiego na poziomie B1/B2, podstawowa znajomość literatury polskiej na poziomie matury oraz podstawowa znajomość historii powszechnej.

3. Efekty kształcenia

W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien być w stanie:

3.1 Wiedza:

e1w – opisać i scharakteryzować podstawowe kierunki rozwoju literatury niemieckojęzycznej przełomu wieków XIX i XX oraz pierwszego dwudziestolecia XX wieku (modernizm i ekspresjonizm) oraz potrafić odnieść je do tendencji literatury polskiej (na poziomie wiedzy zdobytej w szkole); 01G-1A_W08, 01G-1A_W09

e2w – znać i potrafić zdefiniować podstawowe pojęcia literaturoznawcze i filozoficzne związane z epoką (na przykład „kryzys języka”); 01G-1A_W02, 01G-1A_W01, 01G-1A_U02

e3w – odróżniać i definiować typowe dla epoki gatunki literackie (na przykład „dramolet”, „szkic”, „esej”.); 01G-1A_W08, 01G-1A_W09, 01G-1A_U04

e4w – znać z własnej lektury około 15 – 20 pozycji z kanonu (w zależności od ich stopnia trudności oraz obszerności można się ograniczyć do 11 – 12 utworów); 01G-1A_W08, 01G-1A_W09, 01G-1A_U09

e5w – samodzielnie, ale w języku potocznym, porównywać ze sobą utwory literackie, wiązać ze sobą fakty i formułować wnioski; 01G-1A_W07, 01G-1A_U01, 01G-1A_U03, 01G-1A_U09, 01G-1A_U011, 01G-1A_U13

3.2 Umiejętności:

e1u – posługiwać się w sposób prawidłowy typowymi i najważniejszymi pojęciami literaturoznawczymi; 01G-1A_W02, 01G-1A_U02, 01G-1A_U09, 01G-1A_U13

e2u – wskazać najważniejszych twórców tego okresu, wymienić ich podstawowe dzieła oraz posługiwać się przykładami konkretnych utworów, omawiając epokę literacką; 01G-1A_W08, 01G-1A_W09

e3u – analizować przeczytane dzieła literackie, formułować własne sądy na ich temat, interpretować na podstawie przeczytanych utworów główne nurty kultury omawianego okresu, korzystać z literatury przedmiotu; 01G-1A_W07, 01G-1A_U01, 01G-1A_U03, 01G-1A_U09, 01G-1A_U13

3.3 Kompetencje społeczne:

e1k – reprezentować następujące postawy: otwartość na odmienność kulturową, wrażliwość na wartości zawarte w dziele literackim, wyrażanie ocen dotyczących poziomu artystycznego oraz wartości moralnych. 01G-1A_K05, 01G-1A_K07

4. Treści kształcenia

* Modernizm: modernizm wiedeński, geneza i tło społeczno – historyczne; kryzys liberalizmu; partie polityczne i zmiana elektoratu; migracje i napływ ludności z prowincji; miejsca wymiany intelektualnej: salon i kawiarnia literacka; podłoże filozoficzne Mach, Nietzsche; wpływy literatury i myśli francuskiej oraz skandynawskiej i ich przeniesienie na grunt wiedeński (Hermann Bahr i Hugo von Hofmannsthal); estetycyzm i krytyka estetycyzmu Hofmannsthal; kryzys języka („Chandos Brief”) i dekonstrukcja „ja” Ernsta Macha; psychoanaliza Zygmunta Freuda, grupy literackie nieformalne (Młody Wiedeń) i sformalizowane (krąg Stefana George); Praga ok. 1900 roku i jej niemieckojęzyczna literatura: Reiner Maria Rilke; krytyka modernizmu z łona modernizmu – Karl Kraus i jego „enfant terrible” Peter Altenberg – impresjonizm, proza początków wieku: Tomasz i Henryk Mann, konflikt artysty i mieszczanina.

* Ekspresjonizm: geneza i antymieszczkańskość kierunku, cechy stylistyczne kierunku, ekspresjonizm jako sztuka z założenia antymimetyczna, grupy literackie i artystyczne oraz czasopisma ekspresjonistyczne (Der Sturm i Die Aktion), programy i manifesty ekspresjonistyczne; przypadek szczególny: Franz Kafka; liryka ekspresjonistyczna: tematyka cechy formalne, metafora ekspresjonistyczna, przedstawiciele (Werfel, Trakl, Lasker-Schüler; Benn, Stramm, Heym, van Hoddiss); dramat ekspresjonistyczny: forma dramatu stacyjnego, bohater dramatu nośnikiem idei, środki stylistyczne; przedstawiciele: Sorge, Sternheim, Toller, Kaiser; proza ekspresjonistyczna, teorie epiki: Döblin i Einstein; literatura podczas I. wojny światowej: literatura propagandowa i jej przeciwieństwo, Dada i rozpad struktury języka, poetyka przypadku.

Wykład przekazuje podstawową wiedzę o obu epokach, na ćwiczeniach studenci interpretują wybrane teksty reprezentatywne dla epoki, np. szkice Altenberga, opowiadanie Schnitzlera pisane techniką monologu wewnętrznego, dramat modernistyczny (Schnitzler: *Anatol* lub *Reigen*), lirykę Stefana George i Hugo von Hofmannsthal, opowiadanie modernistyczne (Tomasz lub Henryk Mann), krótką powieść (np. Musil *Niepokoje wychowanka Törlessa* lub Rilke *Pamiętniki Malte Lauridsa Brigge*), jeden dramat ekspresjonistyczny, przykładowy fragment prozy ekspresjonistycznej, lirykę ekspresjonistyczną wybranych autorów.

5. Sposoby i kryteria oceniania

Aktywny udział w ćwiczeniach, przygotowane samodzielnie interpretacje ocenianie są w skali 2 – 5 i stanowią **40%** oceny z przedmiotu. Sprawdzane są: e2w, e3w, e5w, e1u, e3u, e1k.

Egzamin ustny: student deklaruje ok. 15 pozycji literackich okresu modernizmu i ekspresjonizmu jako przeczytane. Otrzymuje 2 zasadnicze pytania otwarte, dotyczące każdej z epok na podstawie przeczytanych przez siebie lektur: pytanie dotyczące epoki i pytanie dotyczące jednego, dwóch z przeczytanych utworów. Egzamin prowadzony jest w formie rozmowy z egzaminującym. Egzamin sprawdza: e4w, e1u, e1w, e2w, e3w, e2u, e3u, e5w, e1k. **Ocena z egzaminu stanowi 60% oceny z przedmiotu.** Efekty kształcenia oceniane są według: następującej skali procentowej: 51–59% (3,0), 60–69% (3,5), 70–79% (4), 80–89% (4,5), 90–100% (5).

6. Metody dydaktyczne

Wykład ma formę klasycznego wykładu uniwersyteckiego (wykład informacyjny z elementami wykładu problemowego) uzupełnionego o prezentację w Power Point. Wybrana literatura pomocnicza znajduje się do dyspozycji studentów w bibliotece podręcznej Biblioteki Filologicznej UŁ (e1w, e2w, e3w, e1u, e2u, e3u).

Na proseminarium omawiane są wybrane utwory z zakresu materiału objętego wykładem. Stosowane metody: dyskusja seminaryjna, okrągły stół, giełda pomysłów, praca w grupach (stoliki eksperckie), metoda panelowa etc. (e1w, e2w, e3w, e4w, e5w, e1u, e2u, e3u, e1k).

7. Zalecana literatura i materiały pomocnicze

7.1 Literatura przedmiotu:

1. Gotthart Wunberg (red.): Die Wiener Moderne. Literatur, Kunst und Musik zwischen 1890 und 1910. Stuttgart 2013 (=Reclams Universal-Bibliothek 7742);
2. Dagmar Lorenz: Wiener Moderne. Stuttgart, Weimar 2007 (=Sammlung Metzler 290);
3. Viktor Žmegač (red.): Geschichte der deutschen Literatur vom 18. Jahrhundert bis zur Gegenwart. Bd. II/2, Frankfurt a.M. 1992;
4. Erika Fischer-Lichte: Geschichte des Dramas. Bd I. und II., Tübingen 1990;
5. Ingo Leiß, Hermann Stadler: Deutsche Literaturgeschichte. Bd. 8: Wege in die Moderne 1890–1918. München 1999;
6. Otto Best (red.): Die deutsche Literatur in Text und Darstellung. Expressionismus und Dadaismus (=Reclams Universal-Bibliothek 9653);
7. Interpretationen. Romane des 20. Jahrhunderts. Bd.1 (= Reclams Universal-Bibliothek 8808);
8. Reclam Verlag: Deutsche Dichter. Vom Beginn bis zur Mitte des 20. Jahrhunderts. Bd.7;
9. Reclam Verlag: Interpretationen. Erzählungen des 20. Jahrhunderts Bd.1 (= Reclams Universal-Bibliothek 9462);
10. Harald Hartung (red.): Gedichte und Interpretationen. Bd. 5: Vom Naturalismus bis zur Jahrhundertmitte (= Reclams Universal-Bibliothek 7894)

7.2. Kanon lektur podstawowych:

- Peter Altenberg: *Skizzen* (2 teksty do wyboru)
- Arthur Schnitzler: 1 dramat np. *Anatol* (2 jednoaktówki) lub *Reigen*, jedno opowiadanie np. *Leutnant Gustl*
- Hugo von Hofmannsthal: *Ein Brief*, liryka (2 wiersze wybrane przez studenta)
- Stefan George: liryka (2 wiersze wybrane przez studenta)
- Robert Musil: *Verwirrungen des Zöglings Törless*
- Rainer Maria Rilke: 2 wiersze wybrane przez studenta
- Rainer Maria Rilke: *Die Aufzeichnungen des Malte Laurids Brigge*
- Thomas Mann: (1 opowiadanie) np. *Tod in Venedig* lub *Tonio Kröger* lub Heinrich Mann: *Pippo Spano*
- Liryka ekspresjonistyczna: Trakl, van Hoddiss, Benn, Heym, Stadler (po 1 wierszu)
- 1 dramat ekspresjonistyczny (Ernst Toller: *Masse – Mensch*, Georg Kaiser: *Gas* lub inny)
- Franz Kafka: jedno opowiadanie lub powieść

8. Informacje dodatkowe

Studenci specjalności filologia germańska z językiem angielskim (z niemieckim od 0) oraz studenci dziennikarstwa międzynarodowego ze słabą znajomością języka mogą zdawać egzamin w języku polskim. Nie będzie to miało wpływu na ocenę. Studenci wszystkich innych specjalności filologii germańskiej powinni zdawać egzamin w języku niemieckim. Egzamin w języku polskim obniża ocenę o 0,5.

Semestr	1+2
Przedmiot	Historia Niemiec 1 i 2 - wykład (NPWS 2)
Punkty ECTS	3+3
Kod przedmiotu	GLA105 +GLA208
Ilość godzin	28+28 (56)

1. Skrócony opis

Celem wykładu jest przekazanie podstawowej wiedzy na temat wydarzeń i postaci w historii Niemiec, od wczesnego średniowiecza (Germanie) po współczesność (zjednoczenie dwóch państw niemieckich w 1990 roku).

2. Wymagania wstępne

Znajomość podstawowych faktów z dziejów Europy na poziomie programu przedmiotu „historia” w liceum ogólnokształcącym.

3. Efekty kształcenia

Student/ka:

WIEDZA

e1 – odtwarza główne wydarzenia z historii Niemiec: 01G-1A_W03, 01G-1A_K03

e2 – definiuje pojęcia z zakresu historii politycznej i kulturalnej Niemiec: 01G-1A_W03, W08, W09

e3 – analizuje podłoże i uwarunkowania relacji Niemiec z państwami ościennymi: 01G-1A_W03, W08, W09

UMIĘTNOŚCI oraz KOMPETENCJE SPOŁECZNE

e4 – interpretuje przesłanki i efekty decyzji publicznych: 01G-1A_U13, K05

e5 – kwestionuje stereotypy i utarte sposoby myślenia na temat Niemiec: 01G-1A_U13, K05

4. Treści kształcenia

- Germanie ich relacje z imperium rzymskim w epoce antyku
- Państwo Franków i monarchia Karola Wielkiego
- Powstanie Rzeszy i polityka władców z dynastii Ludolfingów
- Konflikt cesarstwo – papieństwo w okresie panowania Henryka IV
- „Włoski sen” Fryderyka I Barbarossy i Fryderyka II Staufa
- Niemieckie „parcie na wschód” w XIV– XVI wieku (Hanza, Zakon krzyżacki)
- Wielkie Bezkrólewie i polityka Karola IV Luksemburga (Złota Bulla)
- Polityka dynastyczna Habsburgów w epoce nowożytnej
- Reformacja i wojny religijne w Rzeszy w latach 1517–1648
- Państwo brandenbursko – pruskie w XVI– XVIII wieku
- Niemcy wobec ekspansji francuskiej w Europie w epoce napoleońskiej

- Narodowe przebudzenie i niemieckie idee zjednoczeniowe w latach 1815–1849
- Prusy i odrodzenie Rzeszy w XIX wieku
- Wewnętrzna i zagraniczna polityka Niemiec w okresie bismarckowskim i wilhelmińskim
- Republika Weimarska czyli klęska pierwszej niemieckiej demokracji
- Narodowy socjalizm – korzenie, ideologia, źródła sukcesu
- Trzecia Rzesza i Europa (1933–1945)
- Aliancka okupacja Niemiec i powstanie dwóch państw niemieckich w 1949 roku
- Integracja RFN ze strukturami świata zachodniego w latach 1949–1955
- NRD w okresie rządów Ulbrichta i Honeckera
- Polityka wschodnia Willy’ego Brandta
- Upadek muru i zjednoczenie Niemiec w latach 1989–1990

5. Sposoby i kryteria oceniania

Egzamin pisemny. Student odpowiada na 2 (semestr zimowy) i 2 (semestr letni) pytania z zakresu wykładu. Wiadomości z podręcznika mają charakter uzupełniający. Uzyskanie oceny pozytywnej wymaga minimum oceny dostatecznej z każdej odpowiedzi (min. 50 % wiedzy bazowej) . Egzamin sprawdza e1 – e5.

6. Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny.

7. Zalecana literatura i materiały pomocnicze

Z. Zieliński, *Niemcy. Zarys dziejów*, wyd. 2, Katowice 2003

J. Krasuski, *Historia Niemiec*, Wrocław 2002

H. A. Winkler, *Długa droga na Zachód. Dzieje Niemiec*, t. 1 (1806-1933), t. 2 (1933-1990), Wrocław 2007

Semestr	2
Przedmiot	Wstęp do komunikacji specjalistycznej (wykład NPWS 1)
Punkty ECTS	2
Kod przedmiotu	GLA220
Ilość godzin	28

1. Skrócony opis

Celem wykładu jest przekazanie podstawowej wiedzy o naturze, typologii i charakterystycznych cechach komunikacji specjalistycznej oraz przybliżenie roli języków specjalistycznych w przekładzie i leksykografii terminologicznej.

2. Wymagania wstępne

Znajomość języka niemieckiego na poziomie B1/B2.

3. Efekty kształcenia

W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien być w stanie:

1. wyjaśnić pojęcie „język specjalistyczny” w relacji do języka ogólnego, 01G-1A_W01
2. znać podstawowe cechy leksykalne, składniowe i tekstowe języków specjalistycznych,
3. wskazać przykłady języków specjalistycznych i ich gatunki, 01G-1A_W02
4. wskazać przykłady języków specjalistycznych i ich gatunki, 01G-1A_W03
5. posługiwać się w sposób prawidłowy typowymi i najważniejszymi pojęciami z zakresu języków specjalistycznych, 01G-1A_W04
6. analizować wybrane teksty specjalistyczne pod kątem ich budowy, zawartości treści specjalistycznych, oraz jakości, 01G-1A_W07
7. ma podstawową wiedzę o najważniejszych kierunkach rozwoju i nowych osiągnięciach z zakresu wybranej specjalizacji dyplomowej, 01G-1A_W11
8. wskazać rolę tłumacza w procesie przekładu tekstów specjalistycznych, 01G-1A_U08
9. potrafi wyszukiwać, analizować i użytkować proste informacje, wykorzystując różne źródła, 01G-1A_U09

4. Treści kształcenia

Definicje języka specjalistycznego. Języki specjalistyczne jako podsystem języka ogólnego. Rozwój języków specjalistycznych. Cechy charakterystyczne języka specjalistycznego. Leksyka języka specjalistycznego (monoreferencyjność, brak emocji, precyzja, zwięzłość, itd.); Metaforyka w języku specjalistycznym. Cechy składniowe (nominalizacja, gęstość leksykalna, pomijanie elementów frazowych, depersonalizacja, itd.). Cechy tekstowe (anafora i katafora, struktura argumentacyjna itp.). Typologia języków specjalistycznych. Gatunki języków specjalistycznych. Zagadnienie jakości języka specjalistycznego. Rola tłumacza. Język prawny i prawniczy jako szczególny rodzaj języka specjalistycznego. Komunikacja specjalistyczna z licznymi przykładami. Pojęcie grup zawodowych/specjalistycznych. Problematyka leksykografii terminologicznej.

5. Sposoby i kryteria oceniania

Udział w wykładzie, praca zaliczeniowa na ocenę. Skala ocen 2–5.

Warunki zaliczenia wykładu: Test pisemny (60% - ocena pozytywna) sprawdzający podstawową wiedzę zdobytą na wykładzie. Test sprawdza: e1, e2, e3, e4. Test można powtórzyć 1 raz. Po drugim nie zdanym teście, student otrzymuje ocenę niedostateczną z I terminu egzaminu.

6. Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny z elementami wykładu problemowego, z zastosowaniem prezentacji i elementami kształcenia na odległość (studenci otrzymują skrypty).

7. Zalecana literatura i materiały pomocnicze

Baumann, K.-D./Kalverkämper, H. (1992); Kontrastive Fachsprachenforschung, Tübingen; Bungarten, Th. (1993): Fachsprachentheorie, Tostedt:Atikon;
 Fluck, H.- R.(1996): Fachsprachen, Tübingen Bowker,
 Pearson, L. & J. (2002): Working with Specialised Language. A practical guide to using corpora. Routledge
 Gotti, M (2003): Specialised Discourse. Bern: Peter Lang
 Karpiński, Ł. (2008): Zarys leksykografii terminologicznej. Warszawa
 Lukszyn, J. (2005): Języki specjalistyczne. Słownik terminologii przedmiotowej. Warszawa

Szadyko S. [red.] (2009): Komunikacja Specjalistyczna 2. Specyfika języków specjalistycznych, KJS UW, Warszawa.

Zmarzer W., Lukszyn J. [red.] (2009): Dydaktyczny słownik terminologii lingwistycznej, KJS UW, Warszawa.

Semestr	1 + 2
Przedmiot	Pisanie 1 i 2
Punkty ECTS	2 + 2
Kod przedmiotu	GLA117 + GLA224
Ilość godzin	28 + 28

1. Skrócony opis:

W ramach seminarium omawiane są zasady poprawnej kompozycji wypowiedzi mówionych i pisanych (w tym zasady delimitacji tekstów naukowych), oraz reguły ortografii i interpunkcji polskiej i niemieckiej. W pierwszym semestrze zajęcia dotyczą tekstów w języku polskim – studenci poznają m.in. najważniejsze wydawnictwa poświęcone językowi polskiemu: słowniki języka polskiego, słowniki frazeologiczne, poprawnościowe, stylistyczne i inne; prace poświęcone kulturze języka. W drugim semestrze stopniowo przechodzi się do języka niemieckiego (np. interferencje językowe) Studenci poznają najczęstsze typy błędów językowych i metody ich unikania. Ćwiczą samodzielne pisanie poprawnych tekstów naukowych i krytycznoliterackich (elementy stylu naukowego).

2. Wymagania wstępne:

Podstawowa orientacja w zagadnieniach historii literatury i kultury.

3. Efekty kształcenia:

Po ukończeniu kursu student:

WIEDZA

1. E1 zna terminologię nauk humanistycznych na poziomie podstawowym – 01G-1A_W02

UMIĘTNOŚCI

2. E2 wymienia różne typy komunikatów językowych – 01G-1A_U04
3. E3 logicznie rozumuje, formułuje wnioski i dowody, argumentuje wykorzystując poglądy różnych uczonych – 01G-1A_U13
4. E4 wylicza i rozpoznaje podstawowe gatunki krytycznoliterackie 01G-1A_U04
5. E5 tworzy własne teksty krytycznoliterackie i naukowe – 01G-1A_U05
6. E6 ocenia pod względem poprawnościowym tekst kolegów 01G-1A_U03

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

7. E7 formułuje opinie krytyczne o wytworach kultury w oparciu o wiedzę i doświadczenie oraz wyraża je w różnych formach ustnych i pisanych - 01G-1A_K06
8. E8 krytycznie odnosi się do uzyskanej wiedzy - 01G-1A_K05

4. Treści kształcenia:

Orientacja w publikacjach poprawnościowych i znajomość najważniejszych słowników języka polskiego. Terminologia naukowa nauk humanistycznych. Gatunki krytycznoliterackie i naukowe. Kryteria oceny różnych wypowiedzi ustnych i pisemnych. Sposoby tworzenia tekstów naukowych i krytycznoliterackich.. Kryteria oceny różnych typów przekładu. Poprawa błędów językowych różnego typu. Cechy stylu naukowego na tle innych stylów.

5. Sposoby i kryteria oceniania:

Aktywność na zajęciach; referat dotyczący zagadnień poprawności językowej (E1, E2, E3, E6, E7). Próbka własnych tekstów krytycznoliterackich i naukowych (E5, E3). Ocena końcowa jest średnią uzyskanych ocen cząstkowych (w skali 2-5) i kształtuje się odpowiednio do uzyskanych kompetencji:

- ocena dostateczna (3,0) – wiedza i umiejętności przewidziane w programie uzyskane na poziomie 50-59%

- więcej niż dostateczna (3,5) - wiedza i umiejętności przewidziane w programie uzyskane na poziomie 60-69%

- dobra (4,0) - wiedza i umiejętności przewidziane w programie uzyskane na poziomie 70-79%

- więcej niż dobra (4,5) - wiedza i umiejętności przewidziane w programie uzyskane na poziomie 80-89%

- bardzo dobra (5,0) - wiedza i umiejętności przewidziane w programie uzyskane na poziomie 90-100%.

6. Metody kształcenia:

Wykład konwersatoryjny. Referat. Dyskusja. Prezentacja własnych tekstów i ich wspólna ocena pod względem kompozycji i poprawności językowej. Wykrywanie błędów językowych (E5, E6, E8)

7. Literatura:

- Anna Cegięła, Andrzej Markowski, *Z polszczyzną za pan brat*, Iskry, Warszawa 1982
- Andrzej Ibis-Wróblewski, *Byki i byczki*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1995
- Hanna Jadacka, *Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2016
- Danuta Buttler, Halina Kurkowska, Halina Satkiewicz, *Kultura języka polskiego*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1986
- Stanisław Jodłowski, *Zasady interpunkcji. Podręcznik*, wyd. nowe zmienione i rozszerzone, oprac. naukowe i redakcyjne Jan Godyń, Wydawnictwo Tomasz Strutyński, Kraków 2002
- Ulla Fix, Hannelore Poethe, Gabriele Yos, *Textlinguistik und Stilistik für Einsteiger. Ein Lehr- und Arbeitsbuch*, Peter Lang, Frankfurt a. M. 2001
- Axel Schlote, *Treffsicher texten*, Nikol, Hamburg 2012.

8. Informacje dodatkowe:

Dopuszcza się dwie nieobecności w semestrze (nie wymagają usprawiedliwienia). Po trzeciej nieobecności (niezależnie od przyczyny) wymagane jest zaliczenie części omówionego materiału.

Semestr	2
Przedmiot	Gramatyka opisowa języka niemieckiego 1 (wykład NPWS 1+ proseminarium NPWS 1)
Punkty ECTS	4
Kod przedmiotu	GLA221
Ilość godzin	20 + 28 (48)

1. Skrócony opis

Celem zajęć jest prezentacja i omówienie podstawowych zagadnień z zakresu gramatyki opisowej języka niemieckiego.

2. Wymagania wstępne

Znajomość języka niemieckiego na poziomie min. B2, podstawowa znajomość gramatyki języka niemieckiego

3. Efekty kształcenia

W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien być w stanie:

e1 – rozpoznawać, definiować, objaśnić i scharakteryzować konkretne struktury językowe (01G-1A_W01, 01G-1A_W02, 01G-1A_W05, 01G-1A_W06)

e2 – sprawnie posługiwać się konkretnymi konstrukcjami gramatyczno – leksykalnymi (01G-1A_U02, 01G-1A_U09)

e3 – analizować teksty oryginalne w aspektach omawianych w ramach wykładu (01G-1A_U03)

e4– omawiać i charakteryzować znalezione przez siebie w analizowanym tekście konkretne zjawiska językowe (01G-1A_U05, 01G-1A_U07)

e5– kreatywnie pracować na zajęciach, mieć świadomość popełnianych błędów oraz chęć ich niwelowania (01G-1A_U09, 01G-1A_U10, 01G-1A_U11, 01G-1A_U12, 01G-1A_U13, 01G-1A_K01, 01G-1A_K02, 01G-1A_K03, 01G-1A_K05)

4. Treści kształcenia

Język jako system. Morfem – słowo – leksem. Znaczenie. Teorie znaczenia. Elementy znaczenia. Znaczenie wyrazu vs. znaczenie leksemu vs. znaczenie grupy wyrazowej vs. znaczenie idiomu.

Pojęcie morfemu, jego definicje i rodzaje. Morfem vs. afiks. Wyraz– definicja i cechy. Znaczenie wyrazu – definicje. Wyraz i jego cechy morfologiczne. Pojęcie kategorii gramatycznej.

Części mowy. Prezentacja różnych klasyfikacji części mowy (tradycyjny podział; Jung, Heyse, Glinz, Erben, Regula ,Schmidt, Admoni, Flämig, Sommerfeldt, DUDEN–Grammatik, Helbig/ Buscha). Prezentacja poszczególnych części mowy (Czasownik i jego klasyfikacja (semantyka, czasowniki tranzytywne/nietranzytywne, czasowniki zwrotne i ich podgrupy, czasowniki posiłkowe i modalne. Koniugacja (typy, formy bezokolicznikowe i osobowe). Kategorie gramatyczne czasownika Walencja vs. rekcja czasownika. Rzeczownik – podział wg. kryterium semantycznego. Deklinacja rzeczownika– pojęcie i typy. Kategoria rodzaju rzeczownika, rodzaj naturalny i gramatyczny. Rodzajnik i jego użycie. Walencja rzeczownika. Homonimia, homofonia i homografia. i homografia. Przymiotnik – podział wg kryterium semantycznego i syntaktycznego. Stopniowanie i jego typy. Walencja. Przysłówek – rodzaje,

stopniowanie. Przyimek i spójnik rodzaje i funkcje. Wyrazy modalne i ich cechy morfologiczno – składniowe. Negacja.

5. Sposoby i kryteria oceniania

Egzamin po semestrze letnim, obejmujący praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy teoretycznej (analiza zdań w aspektach morfologicznych oraz słowotwórczych). Wymagane do zaliczenia 60% ogółu punktów stanowi jednocześnie 60% oceny ogólnej z gramatyki opisowej po semestrze letnim (40% oceny ogólnej stanowi ocena z proseminarium z gramatyki opisowej).

W ramach proseminarium praca zaliczeniowa po semestrze letnim, obejmująca obok zagadnień czysto teoretycznych również praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy teoretycznej (analiza zdań w aspektach morfologicznych oraz słowotwórczych). Wymagane do zaliczenia 60% ogółu punktów stanowi jednocześnie 40% oceny ogólnej z gramatyki opisowej po semestrze letnim.

Zarówno w ramach pracy semestralnej, jak i pracy egzaminacyjnej obowiązują następujące kryteria oceny:

1. niedostateczny (2) – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 0%-59,9% ogółu punktów
2. dostateczny (3) – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 60% - 74,9% ogółu punktów
3. dostateczny plus (3,5) – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 75%-79,5% ogółu punktów
4. dobry (4) – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 80% – 89,9% ogółu punktów
5. dobry plus (4,5) – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 90%-95,9% ogółu punktów
6. bardzo dobry (5) – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 96% – 100% ogółu punktów

6. Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny z elementami wykładu problemowego.

Z uwagi na rodzaj zajęć – proseminarium – stosuje się na różnorodnie aktywizujące metody nauczania, aby wzbudzić w uczestnikach motywację do nauki. Dlatego obok tradycyjnych metod jak dyskusja czy ćwiczenia – stosuje się zróżnicowane metody pracy, adekwatne do celów i treści omawianych na zajęciach, wykorzystując przy tym następujące metody i techniki uczenia:

- metoda komunikatywna, uwzględniająca autonomię uczenia się
- metoda pracy projektowej
- zastosowanie różnych form pracy (indywidualną, grupową, parami)
- zastosowanie różnych technik pracy

7. Zalecana literatura

- (1) Althaus, P., (wyd.), *Lexikon der Germanistischen Linguistik*, Tübingen 1980
- (2) Bondzio, W., *Einführung in die Grundfragen der Sprachwissenschaft*, Leipzig 1980
- (3) Bußmann, H., *Lexikon der Sprachwissenschaft*, Stuttgart 1990
- (4) Drosowski, G. (wyd.), *DUDEN. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache*, Mannheim/ Wien/ Zürich 1984
- (5) Glück, H. (wyd.), *Metzler Lexikon Sprache*, Stuttgart – Weimar 1993
- (6) Jung, W., *Grammatik der deutschen Sprache*, Leipzig 1982

(7) Lewandowski, T. , *Linguistisches Wörterbuch*, Bd. I. – III., Heidelberg 1980

(8) Schippan, T. , *Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache*, Leipzig 1984

8. Informacje dodatkowe

Studenci specjalności filologia germańska z językiem angielskim (z niemieckim od 0) oraz studenci dziennikarstwa międzynarodowego ze słabą znajomością języka mogą zdawać egzamin w języku polskim. Nie będzie to miało wpływu na ocenę. Studenci wszystkich innych specjalności filologii germańskiej powinni zdawać egzamin w języku niemieckim. Egzamin w języku polskim obniża ocenę o 0,5.

Semestr	1
Przedmiot	Wstęp do językoznawstwa [wykład NPWS 1+ proseminarium NPWS 1]
Punkty ECTS	3
Kod przedmiotu	GLA223
Ilość godzin	20 + 15 (35)

1. Skrócony opis

Celem zajęć jest zapoznanie studentów z terminologią lingwistyczną, myślą językoznawczą począwszy od starożytności, dorobkiem wybitnych językoznawców oraz teoriami językoznawczymi XIX i XX wieku.

2. Wymagania wstępne

Znajomość podstawowych zagadnień z zakresu gramatyki i stylistyki, wiedzy o języku i wiedzy o kulturze oraz historii na poziomie szkoły średniej.

3. Efekty kształcenia

W wyniku przeprowadzonych zajęć studenci powinni:

WIEDZA

e1 – opisać i scharakteryzować podstawowe kierunki rozwoju językoznawstwa od starożytności do czasów współczesnych (na przykład „glossematyka”). 01G-1A_W06

e2 – znać podstawowe pojęcia językoznawcze i posługiwać się nimi w sposób prawidłowy (na przykład „polisemia”). 01G-1A_W02, 01G_1A_U02

e3 – odróżniać i zdefiniować typowe dla danego okresu teorie (na przykład „teoria falowa”). 01G-1A_W06

e4 – scharakteryzować w sposób ogólny prawa językowe (na przykład „prawo Grimma”). 01G-1A_W06

e5 – wskazać ważne osobowości w historii językoznawstwa, wymienić ich podstawowe dzieła i scharakteryzować ich dorobek i osiągnięcia (na przykład Benjamin Lee Whorf). 01G-1A_W06

e6 – opisać działy językoznawstwa (na przykład „lingwistyka tekstu”) 01G-1A_W01

e7 – orientować się w źródłowej literaturze językoznawczej (na przykład „Kurs językoznawstwa ogólnego” de Saussure’a), podręcznikach, słownikach. 01G-1A_W06

e8 – określić interdyscyplinarny charakter językoznawstwa (na przykład „psycholingwistyka”). 01G-1A_W03

e9 – wymienić możliwości zastosowania językoznawstwa w praktyce (na przykład „glottodydaktyka”). 01G-1A_W03

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

e10 – dostrzegać doniosłość języka dla rozwoju cywilizacji, kultury i techniki (na przykład „rozwój pisma i alfabetów”). 01G-1A_K05

4. Treści kształcenia

Czasy przedhistoryczne i antyczne, glottogeneza, ewolucja pisma (pismo hieroglificzne, hieratyczne i demotyczne, Champollion i kamień z Rosetty, Henry Rawlinson i pismo klinowe, alfabet fenicki, grecki, cyryliczny, łaciński, Michael Ventris i pismo linearne A i B, pismo chińskie, alfabet runiczny, znaki diakrytyczne), dorobek starożytnych Indii (Panini), starożytnej Grecji (Platon, spór naturalistów i konwencjonalistów, analogistów i anomalistów) i Rzymu (Varro, Donatus), średniowiecze (scholastyka) i renesans (gramatyka z Port – Royal), językoznawstwo historyczno – porównawcze (bracia Schlegel, bracia Grimm, Rask, Bopp, Humboldt, Steinthal, Schleicher i teoria drzewa genealogicznego, Schmidt i teoria falowa), młodogramatyzm i okres przedstrukturalistyczny (bezwyjątkowość praw głosowych, Verner, Leskien, Brugmann, Paul, Delbrück, Whitney, indoeuropeistyka (hipotetyczny prajęzyk, charakterystyka rodzin językowych i języków), Ferdinand de Saussure i początki strukturalizmu (Szkola kazańska, „Kurs językoznawstwa ogólnego”), Tesnière i składnia zależnościowa, rozwój teorii walencji.

Szkola praska i rozwój fonologii, glossematyka, szkoła londyńska, Jerzy Kuryłowicz, strukturalizm amerykański, Bloomfield i deskryptywizm, Harris i dystrybucjonalizm, hipoteza Sapira–Whorfa), Pike i tagmemika, Karl Bühler i „teoria języka”, Chomsky i gramatyka generatywno – transformacyjna, Langacker i kognitywizm, języki sztuczne, leksykologia (semazjologia, etymologia, polisemia, homonimia, synonimia, antonimia, frazeologia, paremiografia, „-lekty” i „-nimy”), językoznawstwo w ujęciu interdyscyplinarnym (lingwistyka stosowana, kontrastywna, etnolingwistyka, psycholingwistyka, socjolingwistyka, translatoryka, neurolingwistyka, juryslingwistyka, glottodydaktyka, dialektologia, tekstologia).

5. Sposoby i kryteria oceniania

Obecność na zajęciach oraz aktywny udział w proseminarium (10%), referat(40%) oraz test końcowy(50%). Test ma formę pisemną i sprawdza wiedzę zdobytą na proseminarium. Na test składa się zadania w formie wielokrotnego wyboru, przy każdym pytaniu możliwości odpowiedzi, z czego jedna jest prawidłowa, oraz 10 pytań otwartych na egzaminie pisemnym. Ocena jest pozytywna w przypadku uzyskania 50% ogólnej liczby punktów. Testy sprawdzające efekty kształcenia e1-e9 będą oceniane jako :

1. dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 51 – 59% – ocena dostateczna (3,0)
2. więcej niż dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 60 – 69% – ocena dostateczna plus (3,5)
3. dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 70 – 79% – ocena dobra (4,0)
4. więcej niż dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 80 – 89% – ocena dobra plus (4,5)
5. bardzo dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 90 – 100% – ocena bardzo dobra (5,0)

. Ocena końcowa jest wypadkową wszystkich ocen cząstkowych, uzyskanych na zajęciach.

6. Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny z elementami wykładu problemowego i dyskusji, z zastosowaniem prezentacji multimedialnej i elementami kształcenia na odległość e1-e9 (studenci systematycznie otrzymują materiały oraz prezentacje multimedialne wraz ze spisem bibliograficznym drogą elektroniczną), referaty na temat wybranych i uzgodnionych z prowadzącym zagadnień.

7. Zalecana literatura i materiały pomocnicze

Podana bibliografia obejmuje pozycje, na których opierają się zajęcia. Dla studentów ma ona charakter literatury zalecanej:

Bußmann, H., Lexikon der Sprachwissenschaft, Stuttgart 2002.

Brandt, P. et al., Sprachwissenschaft, Köln 2006.

Busch, A./ Stenschke, O., Germanistische Linguistik, Tübingen 2008.

Grzegorzczkova, R. Wstęp do językoznawstwa, Warszawa 2007.

Helbig, G., Dzieje językoznawstwa nowożytnego, Wrocław 1982.

Hoffmann, L., (ed.), Sprachwissenschaft, Berlin 2000.

Knapp, A., (ed.), Angewandte Linguistik, Tübingen 2007..

T. Milewski, Językoznawstwo, Warszawa 2004..

K. Polański (ed.) Encyklopedia językoznawstwa ogólnego, Wrocław 2003.

Semestr	2
Przedmiot	Wstęp do literaturoznawstwa [wykład NPWS 1+ proseminarium NPWS 1]
Punkty ECTS	3
Kod przedmiotu	GLA222
Ilość godzin	20 + 15 (35)

1. Skrócony opis

Celem zajęć jest przekazanie podstawowej teoretycznej wiedzy o literaturoznawstwie (wykład) oraz zastosowanie jej na przykładach (ćwiczenia).

2. Wymagania wstępne

Znajomość literatury polskiej na poziomie matury rozszerzonej, znajomość wybranych utworów literatury niemieckiej.

3. Efekty kształcenia

W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien być w stanie:

Wiedza

e1– znać podstawowe pojęcia z zakresu wiedzy o literaturze (m.in. pojęcie fikcji literackiej, dyskursu literackiego, medialności literatury, głównych zagadnień z zakresu narratologii), H1A_W03

e2 – opisać i scharakteryzować podstawowe rodzaje i gatunki literackie; potrafić nazwać różnice między tekstem poetyckim, epickim i dramatycznym; H1A_W07

Umiejętności

e3 – rozumieć specyfikę tekstu literackiego poprzez porównanie z tekstem nieliterackim, H1A_W07

e4 – uzyskać umiejętność analizy i interpretacji treści oraz formy tekstów literackich zdolność formułowania własnych sądów na ich temat, H1A_U02

e5 – dokonywać porównania między utworami literackimi, wiązać ze sobą fakty i formułować wnioski; H1A_U02, H1A_U06, H1A_U10, H1P_U10

Kompetencje społeczne

e6 – reprezentować następujące postawy: otwartość na odmienność kulturową, wrażliwość na wartości zawarte w dziele literackim, wyrażanie ocen dotyczących estetyki dzieła literackiego. H1A_K05, H1P_K05

4. Treści kształcenia

1. Definicja i zakres literaturoznawstwa
2. Zagadnienie tożsamości gatunków literackich. Metody badań literackich.
3. Literatura jako medium narracyjne (w zestawieniu z innymi mediami: film, komiks)
4. Przestrzeń i czas w utworze literackim. Pojęcie fikcji.
5. Proza: powieść (rozwój powieści, typy powieści), nowela, opowiadanie; jak analizować utwór proza.
6. Dramat: dramat arystotelesowski, oświeceniowy, naturalistyczny, brechtowski, postdramatyczny
7. Jak analizować dramat. Pojęcie akcji. Konstelacja postaci.
8. Liryka. Definicja i znaczenie liryki w antyku, oświeceniu, romantyzmie, wieku XX.
9. Liryka: sonet, oda, hymn, pojęcie podmiotu lirycznego.
10. Pojęcie epoki literackiej. Krótka charakterystyka epok w literaturze niemieckiej i polskiej.
11. Narratologia. Platońskie kategorie diegezis i mimezis. Rodzaje narracji, pojęcie focalizacji.

5. Sposoby i kryteria oceniania

- aktywność na zajęciach (30%) sprawdza e1-e6;
- ćwiczenia: pisemne kolokwium z zakresu podjętej na zajęciach tematyki (70%), sprawdza e2-e3;
- wykład: pisemny test z wiedzy przekazanej na wykładzie.
- Efekty kształcenia oceniane są według następującej skali procentowej: 60–65% (3,0), 65–70% (3,5), 70–79% (4), 80–89% (4,5), 90–100% (5).
- Ocena ogólna jest średnią ocen z ćwiczeń i wykładu.

6. Metody dydaktyczne

Elementy wykładu w ramach konwersatorium, z zastosowaniem prezentacji i elementami pracy samodzielnej (studenci otrzymują przed każdym wykładem handouty oraz najważniejsze dzieła literackie lub ich obszerne fragmenty), dyskusja, praca w grupach.

Wykład z prezentacją, proseminarium z elementami pracy samodzielnej, dyskusja, praca w grupach.

7. Zalecana literatura przedmiotu i materiały pomocnicze:

- Monika Fludernik: Einführung in die Erzähltheorie. Darmstadt: Wiss. Buchgesellschaft 2006

- Matthias Luserke-Jaqui: Einführung in die neuere deutsche Literaturwissenschaft. Göttingen: UTB Vandenhoeck & Ruprecht, 2002
- Nicole Mahne: Transmediale Erzähltheorie. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 2007
- Ansgar Nünning (Hg.): Grundbegriffe der Literaturtheorie. Stuttgart/Weimar: Metzler 2004
- Jürgen H. Petersen (et al.): Einführung in die neuere deutsche Literaturwissenschaft. Berlin: Schmidt 2006
- Franziska Schößler: Einführung in die Dramenanalyse. Stuttgart: Metzler 2012
- Jochen Vogt: Einladung zur Literaturwissenschaft. 6. Aufl. München: UTB Fink, 2008

Semestr	2
Przedmiot	Historia literatury niemieckiej 2 – Republika Weimarska i literatura do 1968 roku [wykład NPWS 1+ proseminarium NPWS 1]
Punkty ECTS	4
Kod przedmiotu	GLA207
Ilość godzin	20 + 28 (48)

1. Skrócony opis

Celem wykładu i proseminarium jest przekazanie podstawowej wiedzy o literaturze niemieckiej w epoce Republiki Weimarskiej i w czasie po II wojnie światowej do ok. roku 1968.

2. Wymagania wstępne

Podstawowa znajomość niemieckiej literatury okresu modernizmu oraz polskiej literatury powojennej. Zajęcia prowadzone są dwujęzycznie.

3. Efekty kształcenia

W wyniku czynnego uczestniczenia w zajęciach (wykład monograficzny i seminarium) studenci powinni:

Wiedza:

e1- potrafić opisać i scharakteryzować podstawowe kierunki rozwoju literatury niemieckojęzycznej w okresie Republiki Weimarskiej i w okresie powojennym do ok. roku 1968 oraz porównać je z tendencjami literatury polskiej (na poziomie wiedzy zdobytej w szkole) - 01G-1A_W08

e2 – znać i posługiwać się w sposób prawidłowy podstawowymi pojęciami literaturoznawczymi i filozoficznymi związanymi z epoką (n.p. teatr epicki, literatura emigracyjna, literatura zgliszcz) i niezależnymi od epoki - 01G-1A_W04, 01G-1A_W02

e3- potrafić odróżnić i zdefiniować typowe dla epoki gatunki literackie (n.p. powieść wielkomięjska, short story\Kurzgeschichte) - 01G-1A_W04

e4 – potrafić wskazać najważniejszych twórców omawianych okresów, wymienić ich podstawowe dzieła oraz posługiwać się przykładami konkretnych utworów omawiając epokę literacką - 01G-1A_W08

Umiejętności:

e5 – znać z własnej lektury około 12–15 pozycji z kanonu (w zależności od ich stopnia trudności oraz obszerności można się ograniczyć do 10–12 utworów), potrafić je analizować i osadzić w kontekście epoki - 01G-1A_W08

e6 – umieć samodzielnie dokonywać analizy porównawczej utworów literackich, wiążąc ze sobą fakty i korzystając z literatury przedmiotu - 01G-1A_W07

Kompetencje społeczne:

e7 – reprezentować następujące postawy: otwartość na odmienność kulturową, świadomość poziomu artystycznego oraz wartości etycznych zawartych w dziele literackim - 01G-1A_K05

4. Treści kształcenia

Ekspresjonizm w filmie na bazie dramatu i teatru: Koncepcja Nowego Człowieka a teoria masy. Podstawy filozoficzne epoki: Karl Marx, S. Krakauer, G. Simmel, W. Benjamin, po 1945: S. Kierkegaard, J.P. Sartre, Czołowe nurty w sztuce (weryzm G. Grosza) i architekturze (Bauhaus). Literatura w Niemczech i w Austrii w okresie międzywojennym i po r. 1945: Rozwój powieści (Th. i H. Mann, F. Kafka, H. Hesse, A. Döblin, I. Keun, R. Musil, H. Broch itd.) Neue Sachlichkeit. Koncepcja Nowej Kobiety. Miasto a prowincja: Teatr epicki Brechta. Sztuka ludowa (Volksstück) w Austrii i Niemczech (Ö. v. Horváth, M. L. Fleißer, C. Zuckmayer). Literatura okresu nazizmu: nazistowska polityka kulturalna a postawy artystów: fala emigracji i tzw. „emigracja wewnętrzna”. „Stunde Null“, „Kahlschlag”, literatura zgliszcz. Czasopismo „Der Ruf” i Grupa 47. Twórczość W. Borcherta. Liryka w okresie powojennym (G. Eich, P. Celan, E. Lasker-Schüler, H. M. Enzensberger.) Lata pięćdziesiąte w literaturze zachodniemieckiej (powieść: Koeppen, Böll, Lenz, słuchowisko: G. Eich, I. Bachmann). Literatura jako „Sand im Getriebe”. Poszukiwanie nowych form w powieści (G. Grass, M. Walser, M. Frisch). Literatura szwajcarska po wojnie: dramat i proza (M. Frisch, F. Dürrenmatt). Teatr lat sześćdziesiątych: nowy Volksstück (F.X. Kroetz i. in.), teatr dokumentalny i eksperymentalny (P. Handke). Literatura austriacka: wczesna twórczość Ingeborgi Bachmann (liryka, słuchowisko, proza) i Thomasa Bernharda (dramat i proza).

5. Sposoby i kryteria oceniania

Warunki zaliczenia proseminarium: znajomość omawianych tekstów, aktywny udział w zajęciach, kartkówki z treści utworów (2–3 w semestrze), fakultatywne przygotowanie krótkiego referatu tematycznego dotyczącego zaproponowanych przez prowadzącego aspektów lektury/filmu (referaty podlegają ocenie i wpływają wyłącznie pozytywnie na ocenę semestralną), kolokwium zaliczeniowe na koniec semestru (w formie kilku pytań otwartych dotyczących interpretacji tekstów oraz pytań sprawdzających znajomość pojęć literaturoznawczych). Skala ocen 2–5. Ocena z proseminarium stanowi 30% oceny z przedmiotu. Sprawdzane są: e2, e3, e6, e7.

Skala ocen:

100%-96% bardzo dobry
95%-90% dobry plus
89%-81% dobry
80%-70% dostateczny plus
69%-55% dostateczny
poniżej 54% niedostateczny

Warunki zaliczenia wykładu:

1. Test pisemny (test wyboru) dopuszczający do egzaminu ustnego, sprawdzający podstawową wiedzę zdobytą na wykładzie. Test sprawdza: e1, e2, e3, e4. Test można powtórzyć 1 raz. Po drugim nie zdanym teście, student otrzymuje ocenę niedostateczną z I terminu egzaminu. Skala ocen: jak wyżej

2. Egzamin ustny: student deklaruje ok. 12-15 (przy trudniejszych i\lub długich utworach 10-12) pozycji literackich okresu Republiki Weimarskiej, I Republiki Austrii i literatury po 1945 jako przeczytane. Otrzymuje 2 zasadnicze pytania otwarte (i w razie potrzeby pytania pomocnicze), dotyczące omawianych epok z prośbą o wykorzystanie przeczytanych przez siebie lektur. Jeśli student nie odniósł się do żadnego z pytań, kończy egzamin z wynikiem negatywnym. W drugiej części egzaminu student otrzymuje 1-2 pytania odnoszące się do analizy przeczytanych lektur. Egzamin prowadzony jest w formie rozmowy z egzaminującym. Egzamin sprawdza: e5, e1, e2, e3, e4, e6, e7. Ocena z egzaminu stanowi 70% oceny z przedmiotu.

6. Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny z elementami wykładu problemowego, z zastosowaniem prezentacji i handoutów. Proseminarium z zastosowaniem klasycznej dyskusji akademickiej, pracy w grupach (stoliki eksperckie), metoda panelowa. etc.

7. Literatura

Literatura prymarna\ Lista lektur:

Przynajmniej jedna–dwie lektury powinny być przeczytane w jęz. niemieckim:

Na liście powinny znaleźć się następujące nazwiska: H. Hesse \ A. Döblin lub R. Musil \ B. Brecht \ H. Böll \ W. Borchert \ F. Dürrenmatt \ M. Frisch \ G. Grass \ I. Bachmann.

W tym:

- co najmniej 1 powieść okresu Republiki Weimarskiej do wyboru: np. Erich Maria Remarque: *Im Westen nichts Neues* \ Hans Fallada: *Kleiner Mann, was nun* \ Joseph Roth: *Hiob* \ I. Keun: *Das kunstseidene Mädchen, Gilgi, eine von uns* \ Vicki Baum: *Menschen im Hotel* \ Thomas Mann

Ponadto obowiązkowo:

- Alfred Döblin: *Berlin. Alexanderplatz* (pierwsze 50 stron) lub Robert Musil: *Der Mann ohne Eigenschaften* (pierwsze 50 stron),

- 1 powieść H. Hessego, np. *Steppenwolf* \ *Siddhartha*

- 2-3 opowiadania do wyboru: np. S. Zweig \ H. Böll (np. *Wanderer, kommst du nach Spa...*, *Der Zug war pünktlich, Nicht nur zur Weihnachtszeit* lub inne), W. Borchert

- co najmniej 3 dramaty: w tym obowiązkowo jeden Bertolta Brechta (np. *Der gute Mensch von Sezuan* \ *Der kaukasische Kreidekreis*), jeden Dürrenmatta (*Der Besuch der alten Dame* lub *Physiker*), a ponadto do wyboru Ö. v. Horváth (*Geschichten aus dem Wiener Wald*), M. L. Fleißer (*Ingolstädter Stücke*), C. Zuckmayer, F. X. Kroetz, P. Handke, M. Frisch (np. *Biedermann und die Brandstifter*), Th. Bernhard

- 2 pozycje prozy powojennej (lata 50, 60): G. Grass / H. Böll / Max Frisch, np. *Homo Faber* / I. Bachmann / I. Aichinger / M. Walser / G. Eich

- Liryka omawianych epok: min. 5 wierszy (B. Brecht; Mascha Kaléko z tomu *Das lyrische Stenogrammheft*, 1933), P. Celan, G. Eich, E. Lasker-Schüler i in.)

Literatura przedmiotu:

Podręczniki: *Geschichte der deutschen Literatur: Von der Weimarer Republik bis 1945* (Klett) und *von 1945 bis zur Gegenwart* (Bd. 5,6); *Deutsche Literaturgeschichte* (dtv) Die Bände 9–12; Žmegač Victor (Red.): *Geschichte der Deutschen Literatur*, Bd. II/1, II/2; R. Schnell: *Geschichte der deutschen Literatur seit 1945*. Metzler, Stuttgart 1993.

Pozycje encyklopedyczne: G. v. Wilpert: *Sachwörterbuch der Literatur*. Kröner, Stuttgart 2001. *Metzler Literatur Chronik*, 2006, *Metzler Autorenlexikon*, 2004, *Kindlers Neues Literaturlexikon*.

8. Informacje dodatkowe

Studenci dziennikarstwa z językiem i kulturą niemiecką ze słabą znajomością języka mogą zdawać egzamin w języku polskim. Nie będzie to miało wpływu na ocenę. Studenci filologii germańskiej powinni dążyć w miarę możliwości do posługiwania się językiem niemieckim, wspomagając się językiem rodzimym.

II ROK

Semestr	3+4
Przedmiot	Praktyczna nauka języka niemieckiego 3 i 4 (PNJN) – ćwiczenia konwersatoryjne NPWS 1 (dla germanistów)
Punkty ECTS	6+4
Kod przedmiotu	GLA311+ GLA411
Ilość godzin	78+56 (134)

1. Skrócony opis

Celem zajęć jest ukształtowanie umiejętności językowych studenta z zakresu języka niemieckiego na poziomie B2/B2+ według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (Common Reference Levels) po semestrze zimowym 2. roku studiów licencjackich. Powinien on dysponować wystarczająco szerokim spektrum słów i zwrotów językowych, aby wyrażać się w jasny sposób na różnorodne, ogólne tematy i opisywać swój punkt widzenia. Nie powinien szukać usilnie słów, lecz używać odpowiednich struktur językowych. Powinien rozumieć najważniejsze informacje, dotyczące konkretnych i abstrakcyjnych tematów oraz zagadnienia fachowe z zakresu swoich zainteresowań. Po semestrze letnim studenci powinni osiągnąć poziom C1 lub C1 – (wersja uproszczona).

Zajęcia z PNJN uzupełniane są zajęciami z gramatyki praktycznej i fonetyki oraz innymi zajęciami w języku niemieckim (historia literatury, gramatyka opisowa, niektóre zajęcia do wyboru).

2. Wymagania wstępne

Znajomość języka niemieckiego co najmniej na poziomie B1+/B2.

3. Efekty kształcenia w zakresie

A) Poziom B2:

WIEDZA

- Student ma świadomość i elementarną wiedzę na temat kompleksowej natury języka oraz złożoności i historycznej zmienności znaczeń (kierunkowy efekt kształcenia: 01G-1A_W05).
- Student ma uporządkowaną wiedzę o strukturze współczesnego języka niemieckiego oraz podstawowe informacje z zakresu historii języka niemieckiego (kierunkowy efekt kształcenia: 01G-1A_W06).

UMIĘJĘTNOŚCI

W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien być w stanie w zakresie:

3.1 rozumienia tekstu słuchanego

e1 – zrozumieć język standardowy używany w bezpośrednim kontakcie językowym oraz w mediach, dotyczący codziennych spraw prywatnych, społecznych i zawodowych; zrozumienie mogą utrudnić jedynie ekstremalnie dokuczliwe szmery i odgłosy z zewnątrz;

e2 – zrozumieć najważniejsze informacje w wypowiedziach dotyczących tematów abstrakcyjnych i konkretnych, jeżeli rozmówcy posługują się językiem standardowym; rozumie wypowiedzi fachowe z zakresu terminologii nauk filologicznych;

e3 – ze zrozumieniem przysłuchiwać się dyskusjom przedstawicieli języka ojczystego, jeżeli oni dopasowują swój język do jego umiejętności;

Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia: 01G-1A_U04.

3.2 rozumienia tekstu czytanego

e4 – czytać samodzielnie ze zrozumieniem rozróżniając styl wypowiedzi pisemnych, jeżeli posługuje się słownikiem; dysponuje bogatym słownictwem, ale może mieć trudności z rzadko używanymi zwrotami;

e5 – czytać korespondencję odnoszącą się do własnych zainteresowań i z łatwością wychwytyje najważniejsze informacje;

e6 – czytać selektywnie i szybko dłuższe teksty i odnajdywać wymagane informacje;

Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia: 01G-1A_U04, 01G-1A_U09.

3.3 mówienia

e7 – wypowiadać się płynnie, poprawnie i skutecznie na większość ogólnospołecznych tematów oraz tematów z zakresu nauki;

e8 – odnaleźć związki pomiędzy wypowiedziami i myślami;

e9 – porozumiewać się spontanicznie z poprawnym użyciem struktur gramatycznych, nie sprawiając wrażenia usilnego poszukiwania słów i zwrotów;

e10 – dopasowywać się do stylu rozmowy i utrzymywać kontakty językowe z rodzimymi użytkownikami języka;

e11 – odczytywać poprawnie ważność zdarzeń i uzasadniać swój punkt widzenia, używając odpowiednich argumentów;

e12 – brać czynny udział w dłuższych rozmowach na tematy ogólne;

e13 – wyrażać silne emocje i nadać zdarzeniom osobisty charakter;

e14 – w rozmowach nieoficjalnych zajmować stanowisko, dawać różne propozycje, stawiać hipotezy i reagować na nie;

e15 – potrafi precyzyjnie określać swoje myśli i uczucia, przekonująco argumentować i reagować odpowiednio na wysuwane argumenty;

e16 – brać udział w dyskusjach formalnych;

Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia: 01G-1A_U06, 01G-1A_U11, 01G-1A_U13.

3.4 pisania

e17 – precyzyjnie wyrażać na piśmie swój punkt widzenia i ustosunkowywać się do punktu widzenia innych osób;

e18 – dawać w listach wyraz silnym emocjom, nadawać osobisty charakter przeżyciom i zdarzeniom oraz komentować poglądy innych osób;

e19 – sporządzać na piśmie notatki, informacje, zapytania i wypełniać formularze.

Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia: 01G-1A_U05.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

– Student potrafi pracować w grupie, przyjmując różne w niej role (kierunkowy efekt kształcenia: 01G-1A_K01).

– Student potrafi kierować małym zespołem, przyjmując odpowiedzialność za efekty

jego pracy (kierunkowy efekt kształcenia: 01G-1A_K02).

- Student potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonych zadań (kierunkowy efekt kształcenia: 01G-1A_K03).

B) Poziom C1:

WIEDZA

- Student ma świadomość i elementarną wiedzę na temat kompleksowej natury języka oraz złożoności i historycznej zmienności znaczeń (kierunkowy efekt kształcenia: 01G-1A_W05).
- Student ma uporządkowaną wiedzę o strukturze współczesnego języka niemieckiego oraz podstawowe informacje z zakresu historii języka niemieckiego (kierunkowy efekt kształcenia: 01G-1A_W06).

UMIĘTNOŚCI

W wyniku czynnego uczestniczenia w zajęciach PNJN studenci powinni być w stanie w zakresie:

3.1 rozumienia tekstu słuchanego – studenci :

e1 – rozumieją w kontakcie bezpośrednim z mówiącym lub w mediach język standardowy, w zakresie tematów mniej lub bardziej znanych, z którymi stykają się w życiu prywatnym, społecznym, zawodowym lub w procesie kształcenia. Jedynie bardzo silne hałasy w tle, nieodpowiednia struktura dyskursu lub bardzo silne naleciałości dialektalne (niespotykana idiomatyka) zakłócają rozumienie;

e2 – rozumieją główne tezy skomplikowanych pod względem językowym i wypowiedzi na tematy rzeczowe lub abstrakcyjne, jeśli wypowiedziane są one językiem standardowym. Rozumieją dyskusje fachowe ze swojej dziedziny (filologia), w tym rozróżniają i wyłapują strukturę tekstu i potrafią zdobyte w ten sposób informacje opracować i przekazać;

e3 – potrafią brać udział dyskusji z rodzimymi użytkownikami języka posługując się przy tym często używanymi zwrotami mowy potocznej. Nie szukają przy tym słów a braki leksykalne potrafią szybko i skutecznie zapełniać innymi słowami lub zwrotami. Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia: 01G-1A_U04.

3.2 rozumienia tekstu czytanego:

e4 – potrafią czytać teksty bardzo samodzielnie, zmieniając styl i tempo czytania w zależności od różnych celów i rodzajów tekstu. Potrafią posługiwać się w sposób wybiórczy słownikami, mają duże słownictwo pasywne, choć mogą mieć pewne problemy z rozumieniem rzadko używanych zwrotów;

e5 – potrafią czytać i zrozumieć teksty odnoszące się do ich dziedziny studiów lub zainteresowań lub poza nie wykraczają. Potrafią krytycznie ocenić wypowiedzi w tekście.

e6 – rozumieją strukturę długich i trudnych tekstów i potrafią pozyskać z nich informacje nawet wtedy, gdy nie została ona podana wprost.

Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia: 01G-1A_U04, 01G-1A_U09.

3.3 mówienia:

e7 – potrafią mówić płynnie, poprawnie i osiągając założony cel wypowiedzi na ogólne i bardziej specyficzne tematy naukowe i społeczne, dyskutować na te tematy i łączyć wypowiedź w logiczną całość;

e8 – potrafią nawiązywać spontanicznie rozmowę na tematy naukowe i społeczne oraz porozumiewać się przy pomocy bogatego słownictwa i w dużej mierze bezbłędnie z punktu widzenia gramatyki i słownictwa bez wyraźnego szukania słów lub struktur;

e9 – potrafią porozumiewać się na tyle płynnie i spontanicznie, że może zostać

nawiązany dialog z rodzimymi użytkownikami języka naturalny dla obu stron;
e10 – wyciągać wnioski dotyczące wydarzeń i doświadczeń i relacjonować je w sposób zrozumiały i jasny, oraz umieją bronić swojej relacji przy pomocy adekwatnych argumentów;
e11 – rozumieją ze szczegółami to, co mówi się do nich w języku standardowym, nawet jeśli rozmówca używa zwrotów potocznych a w otoczeniu słyszą odgłosy zakłócające wypowiedź;
e12 – potrafią uczestniczyć aktywnie i używając zróżnicowanego słownictwa w dłuższych rozmowach na ogólnie interesujące ich tematy nie ograniczając swej wypowiedzi ze względu na słownictwo lub jego brak, podtrzymują rozmowę;
e13 – potrafią wyrażać silne uczucia i odpowiednio reagować na wyrażenia innych
e14 – potrafią aktywnie uczestniczyć w rozmowie w taki sposób, że to oni wnoszą propozycje konstruktywne, kierują rozmową, uzasadniają swoje poglądy i odpierają argumenty partnerów w dyskusji, odrzucają propozycje lub zgadzają się ze zdaniem rozmówcy;
e15 – potrafią dotrzymać kroku partnerom w ożywionej dyskusji, rozpoznawać argumenty za i przeciw i odpowiednio na nie reagować;
e16 – potrafią wyrażać swoje myśli i poglądy jasno i precyzyjnie, argumentują przekonująco i odpowiednio reagują na kompleksowe argumenty strony przeciwnej, aktywnie uczestniczą w rutynowych i formalnych dyskusjach.
Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia: 01G-1A_U06, 01G-1A_U11, 01G-1A_U13.

3.4 pisanie:

e17 – posługując się formą rozprawki potrafią przedstawiać różne poglądy i argumentować z i przeciw tym poglądom;
e18 – w wypowiedziach typu zajęcie stanowiska wyrażać jasno i szczegółowo swoje myśli i odczucia;
e19 – potrafią wypowiedzieć się w różnorodnych formach (zajęcie stanowiska, komentarz, recenzja, list czytelnicy, mowa, rozprawka).
Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia: 01G-1A_U05.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

- Student potrafi pracować w grupie, przyjmując różne w niej role (kierunkowy efekt kształcenia: 01G-1A_K01).
- Student potrafi kierować małym zespołem, przyjmując odpowiedzialność za efekty jego pracy (kierunkowy efekt kształcenia: 01G-1A_K02).
- Student potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonych zadań (kierunkowy efekt kształcenia: 01G-1A_K03).

4. Treści kształcenia

A) Dla poziomu B2

Podstawą treści zadań egzaminacyjnych jest lista następujących kręgów tematycznych, które są dostosowane pod względem językowym do poziomu B2 i B2+ :

- informacje o osobie
- mieszkanie i środowisko
- życie codzienne
- wolny czas, rozrywka, kultura
- podróże, turystyka
- stosunki międzyludzkie
- zdrowie i higiena

- edukacja, kształcenie
- kupowanie, zbycie, usługi
- żywność
- język
- pogoda, klimat

B) Dla poziomu C1

Następujące tematy mogą posłużyć za przykład możliwych zagadnień omawianych na zajęciach:

- Europa w XXI. wieku
- życie zawodowe a czas wolny
- uczenie się a studiowanie
- diety i ich wpływ na zdrowie człowieka
- tolerancja w obliczu zmieniającej się sytuacji międzynarodowej
- stereotypy i uprzedzenia
- młodzież w krajach niemieckojęzycznych
- wpływ mediów na człowieka
- zachowania konsumenckie
- etc.

5. Sposoby i kryteria oceniania

Studenci otrzymują oceny bądź punkty za wypowiedzi pisemne i ustne lub sprawdziany leksykalne. Na ćwiczeniach sprawdzane są wszystkie efekty kształcenia. Przy ocenie produkcji językowej uwzględniane są następujące kryteria:

- wypełnienie zadania pod względem treści
- budowa tekstu i spójność
- sposób wyrażania treści (poprawność i różnorodność słownictwa, styl)
- poprawność gramatyczna (morfologiczna, składniowa, ortograficzna i interpunkcyjna)

Zalicza zawsze 60% poprawnie wykonanych zadań. Dla studentów studiujących dziennikarstwo z językiem niemieckim i angielski z językiem niemieckim próg zaliczenia wynosi 50%.

Egzamin z PNJN odbywa się po semestrze zimowym oraz po semestrze letnim. Składa się on zawsze z części pisemnej:

- rozumienie ze słuchu (ilość punktów: 25), egzamin B2 sprawdza e1, e2; C1 sprawdza e2
- rozumienie tekstu czytanego (ilość punktów: 25), egzamin B2 sprawdza e4, e6; C1 sprawdza e5, e6
- pisanie (ilość punktów: 25) egzamin B2 sprawdza e17; C1 sprawdza e18, e19
- oraz z części ustnej zdawanej parami (ilość punktów: 25): wypowiedź indywidualna, stawianie pytań przez partnera i dyskusja z partnerem, egzamin B2 sprawdza e7, e9, e15; C1 sprawdza e7, e8, e14, e18.

Proporcja oceny z ćwiczeń i z egzaminu w ocenie końcowej z przedmiotu wynosi 50% ćwiczenia (po 25% każde ćwiczenia w każdym semestrze) i 50% z egzaminu. Każdy student otrzymuje więc 3 oceny w każdym semestrze po 2 oceny z ćwiczeń liczone po 25% każda i 1 ocenę z egzaminu liczoną 50%. Każdy semestr kończy przedmiot i ocena końcowa z przedmiotu liczy się do średniej. Skala ocen : bdb, db+, db, dst+, dst, ndst

Punktacja:

Ocena	PKT:
5	92,1 - 100 %
4+	84,1 - 92%
4	76,1 - 84%
3+	68,1 - 76%
3	60 - 68%

6. Metody dydaktyczne

W przypadku realizacji zajęć praktycznych z języka niemieckiego stosowane są metody aktywizujące, mające za zadanie aktywizację studentów i motywację do produkcji językowej. Stosowanie metod aktywizujących w procesie dydaktycznym sprzyja pogłębieniu zdobytej wiedzy, jej operatywności i trwałości. Na zajęciach stosuje się następujące metody:

- **metody problemowe**, rozwijające umiejętność krytycznego myślenia poprzez rozwiązywanie sytuacji problemowych pochodzących z różnych źródeł, np. podręczniki, fragmenty prostych artykułów prasowych, krótkie filmy, fotografie, rysunki, statystyki. Zastosowanie tych metod kształtuje umiejętności analizowania, wyjaśniania, oceniania, porównywania i wnioskowania. Przykładowe metody: burza mózgów, obserwacja, dyskusja panelowa, dyskusja za i przeciw, metoda ekspertów, rozmowy w małej grupce, dywaniki pomysłów, myślące kapelusze, studium przypadku. Przykładowe efekty kształcenia realizowane tymi metodami: B2 e4, e6, e8, e11; C1 e6, e7, e10.
- **metody ekspresji i impresji**, powodujące zaangażowanie emocjonalne studentów, np. gra dydaktyczna, mapa mózgu, stacje uczenia się, metoda mini-projektu, karuzela, rybki w akwarium, symulacja, drama. Przykładowe efekty kształcenia realizowane tymi metodami: B2 e10, e12, e15, e16; C1 e3, E13, e15, e16.
- **metody graficznego zapisu**, wspomagające proces podejmowania decyzji przy wsparciu wizualnym, np. rybi szkielet, plakaty, śnieżna kula, mapa skojarzeń, mini wykład z prezentacją. Przykładowe efekty kształcenia realizowane tymi metodami: B2 e2, e4, e18, e19; C1 e5, e6, e19.

7. Zalecana literatura i materiały pomocnicze

A) dla poziomu B2

- Daniels Albert, Estermann Christian, Kohl-Kuhn Renate; *Mittelpunkt B2*, Lektorklett
- *Das Mittelstufenbuch*, poziom B2 – C1, Schubert Verlag
- Dreke M., Lind W.: *Wechselspiel*, Langenscheidt
- *EM neu 2008 Hauptkurs B2*, Hueber Verlag
- Koithan Ute, Schmitz Helen, Sieber Tanja, Sonntag Ralf, Lösche Ralf-Peter; *Aspekte 2*, Langenscheidt Verlag
- *Mit Erfolg zum Zertifikat B2, Übungs- und Testbuch*, Klett Verlag
- Strang Wiebke, *Da fehlen mir die Worte. Systematischer Wortschatzerwerb für fortgeschrittene Lerner in DaF*, Schubert Verlag
- *Studio d die Mittelstufe B2*, Cornelsen Verlag

B) dla poziomu C1

Następujące media: *Die Zeit*, *Der Spiegel*, *die Süddeutsche Zeitung*, *Neue Zürcher*

Zeitung, Frankfurter Allgemeine Zeitung, Oferta online ARD, ZDF, Phönix, 3Sat, Deutsche Welle etc.

- Buscha, Anne und Linthout, Gisela: *Das Mittelstufenbuch Deutsch als Fremdsprache*, Band 2. Leipzig: Schubert 2003.
- Buscha, Anne und Linthout, Gisela: *Erkundungen. Deutsch als Fremdsprache C1*. Leipzig: Schubert 2009.
- Koithan, Ute et al: *Aspekte 3. Niveau C1*. Berlin: Langenscheidt o.A.
- Lodewick, Klaus: *Barthel 2. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene (Mittelstufe, Oberstufe)*. Göttingen: Fabouda –Verl. 2006.
- Lodewick, Klaus: *DSH & Studienvorbereitung. Deutsch als Fremdsprache für Studentinnen und Studenten. Text- und Übungsbuch*. Göttingen: Fabouda –Verl. 2006.
- Strank, Wiebke: *Da fehlen mir die Worte. Systematischer Wortschatzerwerb für fortgeschrittene Lerner in Deutsch als Fremdsprache*. Leipzig: Schubert 2010.

Materiały dodatkowe na stronach internetowych:

<http://www.schubert-verlag.de>, **oficjalna strona wydawnictwa Schubert-Verlag (dostęp 1.12.2016)**

<https://www.goethe.de>, **oficjalna strona Instytutu Goethego (dostęp 1.12.2016)**

<http://deutschtraining.org>, **oficjalna strona autora portalu: Robert Dentler, Augustastr. 15, 51065 Köln. E-Mail: kontakt [at] deutschtraining.org (dostęp 1.12.2016)**

<http://www.alumniportal-deutschland.org/deutsche-sprache/online-deutsch-lernen/>, **oficjalna strona platformy: Alumniportal Deutschland, którą współtworzą następujące organizacje: die Deutsche Gesellschaft für internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Goethe-Institut e.V., DAAD e.V., und die Alexander von Humboldt Stiftung (dostęp 1.12.2016)**

<http://www.dw.com/de/themen/s-9077> **oficjalna strona Deutsche Welle, której zadaniem jest tworzenie całościowego niezależnego obrazu Niemiec (dostęp 1.12.2016)**

Semestr	3+4
Przedmiot	Fonetyka 3 i 4 - [ćwiczenia konwersatoryjne NPWS 1]
Punkty ECTS	2+2
Kod przedmiotu	GLA316 + GLA417
Ilość godzin	28+28 (56)

1. Skrócony opis

Celem zajęć jest postępujący proces eliminacji błędów interferencyjnych, wynikających z różnic pomiędzy systemem fonologicznym języka niemieckiego i polskiego w tekstach czytanych o zróżnicowanym stopniu trudności oraz w wypowiedziach prostych i złożonych.

W zależności od poziomu wyjściowego języka docelowego językiem wykładowym jest w przeważającej części/głównie/wyłącznie język niemiecki. Ćwiczenia odbywają się w wymiarze 2 godzin tygodniowo, w semestrze zimowym i letnim.

2. Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu fonetyki i fonologii języka polskiego oraz z zakresu fonetyki i fonologii jęz. niemieckiego (por. I i II semestr studiów licencjackich).

3. Efekty kształcenia

W wyniku czynnego uczestniczenia w zajęciach studenci powinni:

WIEDZA

- e1 opisać system spółgłosek – 01G-1A_W04, 01G-1A_W06
- e2 formułować reguły dotyczące zasad akcentuacji na płaszczyźnie wyrazu (rozbudowanych wyrazów pochodnych, wyrazów obcych oraz wieloczłonowych złożzeń) – 01G-1A_W04, 01G-1A_W06
- e3 formułować reguły dotyczące zasad akcentuacji na płaszczyźnie rozbudowanej grupy wyrazowej oraz dłuższego zdania – 01G-1A_W04, 01G-1A_W06
- e4 formułować reguły asymilacji głoski e w końcówkach oraz asymilacji głosek pod względem dźwięczności tj. ubezdźwięcznienia – 01G-1A_W04, 01G-1A_W06

UMIĘTNOŚCI

- e5 poprawnie tworzyć poszczególne spółgłoski (w szczególności wybuchowe: p, b, k, g, t, d, aspirowane: p, t, k; trące r; przydechowe h oraz głoski odpowiadające zapisowi graficznemu ch) – 01G-1A_U06
- e6 poprawnie rozmieszczać akcenty na płaszczyźnie dłuższego słowa, rozbudowanej grupy wyrazowej oraz zdania – 01G-1A_U06
- e7 poprawnie realizować struktury rytmiczno – intonacyjne, tj. poprawnie prowadzić melodię, akcentowanie i pauzowanie w obrębie grupy wyrazowej oraz zdania również z uwzględnieniem upodobnień – 01G-1A_U06
- e8 umieć czytać (na głos) teksty o podwyższonym stopniu trudności – 01G-1A_U06

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

- e9 tworzyć złożone wypowiedzi ustne (z przygotowaniem i bez) przy zachowaniu poprawności w/w elementów (m.in. krótkie referaty, prezentacje) – 01G-1A_U06, 01G-1A_U07, 01G-1A_K07

4. Treści kształcenia

I. Płaszczyzna suprasegmentalna:

- Akcent wyrazowy w rozbudowanych derywatach, w złożeniach dwu – wieloczłonowych oraz w słowach obcych z uwzględnieniem różnic między długimi, napiętymi/ krótkimi, nienapiętymi i krótkimi napiętymi samogłoskami
- Grupa akcentuacyjna/grupa rytmiczna – rytm zdania.
- Pauzy
- Akcent zdaniowy – zdania złożone (wypowiedzi o zabarwieniu neutralnym i emocjonalnym).
- Melodia zdania.
- Następ samogłoskowy.
- Upodobnienia

II. Płaszczyzna segmentalna:

- Głoska *h* – następ przydechowy.
- Aspirowane *p, t, k*.
- Zredukowane *e* w wygłosie i końcówkach:– en,– em,– ern.

5. Sposoby i kryteria oceniania

Aktywny udział w **ćwiczeniach**, systematycznie pogłębianie zdobywanej wiedzy praktycznej i teoretycznej, rozwijanie świadomości popełnianych błędów, nieustanne doskonalenie poprawności fonetycznej w języku docelowym, indywidualny feedback ze strony wykładowcy. Na ćwiczeniach sprawdzane są wszystkie efekty kształcenia.

Po **semestrze zimowym** – wpis z oceną na podstawie pisemnej pracy zaliczeniowej (wymagane 60% ogółu punktów pracy pisemnej).

Praca zaliczeniowa po semestrze zimowym, obejmuje zdefiniowanie wybranych zagadnień teoretycznych oraz praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy w konkretnych zadaniach, m.in. zaznaczenie akcentów na płaszczyźnie wyrazu i grupy wyrazowej/zdania, zaznaczenie przebiegów melodycznych w grupach wyrazowych i zdaniach, por. efekty kształcenia, czyli e1–e4.

Efekty kształcenia sprawdzane w pracy zaliczeniowej będą oceniane jako:

1. dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 60 – 57% – ocena dostateczna (3,0)
2. więcej niż dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 68 – 75% – ocena dostateczna plus (3,5)
3. dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 76 – 83% – ocena dobra (4,0)
4. więcej niż dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 84 – 91% – ocena dobra plus (4,5)
5. bardzo dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 92 – 100% – ocena bardzo dobra (5,0)

Po **semestrze letnim** – wpis z oceną na podstawie pisemnej pracy zaliczeniowej (wymagane 60% ogółu punktów pracy pisemnej) oraz zaliczenia ustnego.

Praca zaliczeniowa po semestrze letnim, obejmuje zdefiniowanie wybranych zagadnień teoretycznych oraz praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy w konkretnych zadaniach, m.in. zaznaczenie akcentów na płaszczyźnie wyrazu i grupy wyrazowej/zdania, zaznaczenie przebiegów melodycznych w grupach wyrazowych i zdaniach, asymilacji, następu kraniowego, por. efekty kształcenia, czyli e1–e4.

Efekty kształcenia sprawdzane w pracy zaliczeniowej będą oceniane jako:

1. dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 60 – 57% – ocena dostateczna (3,0)
2. więcej niż dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 68 – 75% – ocena dostateczna plus (3,5)
3. dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 76 – 83% – ocena dobra (4,0)
4. więcej niż dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 84 – 91% – ocena dobra plus (4,5)
5. bardzo dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 92 – 100% – ocena bardzo dobra (5,0)

Zaliczenie ustne po semestrze letnim, obejmuje sprawdzenie stopnia rozwoju kompetencji fonetycznej na płaszczyźnie segmentalnej i suprasegmentalnej (e5–e9).

Zadania egzaminacyjne:

- tekst do przeczytania na głos
- streszczenie tekstu
- pytanie problemowe do tekstu.

Proporcja oceny z pisemnej pracy zaliczeniowej i z zaliczenia ustnego w ocenie końcowej z przedmiotu wynosi 50% ocena z pracy i 50% z zaliczenia ustnego.

6. Metody dydaktyczne

Praca na forum, praca w grupach (próby wzajemnej oceny), kontrola indywidualna (feedback ze strony osoby prowadzącej zajęcia).

7. Zalecana literatura i materiały pomocnicze

- Cauneau, I. (1992): *Hören, Brummen, Sprechen. Angewandte Phonetik im DaF – Unterricht*. München.
- Dieling, H./ Hirschfeld, U. (2000): *Phonetik lehren und lernen*. München.
- Duden, Band 6 (1983): *Wörterbuch der deutschen Aussprache*. Leipzig.
- Krech, E. – M./Kurka, E./Stelzig, H./Stock, E. (1982): *Großes Wörterbuch der deutschen Aussprache*. Leipzig.
- Krech, E. – M./Stock, E./Hirschfeld, U./ Anders, L. Ch. (Hg.): *Deutsches Aussprachewörterbuch. Mit Beiträgen von Walter Haas, Ingrid Hove und Peter Wiesinger*. Berlin/New York.
- Meinhold, G./ Stock, E. (1982): *Phonologie der deutschen Gegenwartssprache*. Leipzig.
- Morciniec, N./Prędoła, St. (1984): *Fonetyka kontrastywna języka niemieckiego*. Warszawa.
- Morciniec, N./Prędoła, St. (1995): *Podręcznik wymowy niemieckiej*. Warszawa.
- Rausch, I. und R. (1988/ 1991): *Deutsche Phonetik für Ausländer*. Enzyklopädie Leipzig (1988). München (1991).
- Stock, E. / Hirschfeld, U. (Hg.) (1996): *Phonothek. Deutsch als Fremdsprache. Arbeitsbuch mit zwei Kassetten, Lehrerhandreichungen*. München.
- Stock, E. (1996): *Deutsche Intonation*. München.

Semestr	3+4
Przedmiot	Gramatyka praktyczna 3 i 4 –[ćwiczenia konwersatoryjne NPWS 1]
Punkty ECTS	2+2
Kod przedmiotu	GLA302 + GLA415
Ilość godzin	28+28 (56)

1. Skrócony opis

Celem przedmiotu jest rozwinięcie praktycznej wiedzy i umiejętności w zakresie wybranych zagadnień gramatyki języka niemieckiego w języku pisanim i mówionym na poziomie C1-C2.

2. Wymagania wstępne

Studenci muszą posiadać kompetencje językowe, w szczególności kompetencje gramatyczne na poziomie B2-C1.

3. Efekty kształcenia

W wyniku przeprowadzonych zajęć student będzie:

WIEDZA

E1 – znał typy imiesłówów, 01G--2A_W04

E2 – znał sposoby tworzenia zdań względnych, 01G--2A_W04

E3 – rozpoznawał rozbudowane przydawki, 01G--2A_W04

E4 – poprawnie rozróżniał czasowniki modalne zarówno w znaczeniu obiektywnym jak i subiektywnym, 01G--2A_W04

E5 – znał typy strony biernej, 01G--2A_W04

E6 – rozpoznawał tryb przypuszczający (Konjunktiv II) w wybranych typach zdań, 01G--2A_W04

UMIĘTNOŚCI

E7 – poprawnie budował różne typy imiesłowów, zdania względne, rozbudowane przydawki oraz stronę bierną, 01G--2A_U03

E8 – poprawnie używał trybu przypuszczającego w różnych typach zdań, 01G--2A_U03

E9 – poprawnie używał czasowników rozdzielnie i nierozdzielnie złożonych z prefiksami um-, durch-, über-, unter-, 01G--2A_U03

E10 – umiał stosować adekwatne przyimki przy wybranych czasownikach, przymiotnikach i rzeczownikach, również ze względu na ich znaczenie w zdaniu (rekcja), 01G--2A_U03

E11 – poprawnie stosować nominalizację wybranych czasowników, 01G--2A_U03

E12 – poprawnie używał form czasowników nieregularnych ze względu na ich znaczenie w zdaniu, 01G--2A_U03

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

E13 – będzie świadomy znaczenia, jakie ma umiejętność stosowania poznanych struktur gramatycznych w skutecznej komunikacji. 01G--2A_K08

4. Treści kształcenia

- 1) Imiesłowy
- 2) Zdania względne
- 3) Rozbudowane przydawki
- 4) Strona bierna
- 5) Tryb przypuszczający
- 6) Czasowniki rozdzielnie i nierozdzielnie złożone
- 7) Rekacja czasowników, przymiotników i rzeczowników
- 8) Nominalizacja czasowników

5. Sposoby i kryteria oceniania

Przedmiot jest na zaliczenie, 2 ECTS. Na ocenę semestralną składają się oceny z poszczególnych sprawdzianów pisemnych przeprowadzanych w trakcie semestru (100%). W testach oceniany jest stopień opanowania kompetencji E1 – E12. Na ocenę końcową (po drugim semestrze) ma wpływ ocena z zajęć (30%) i egzaminu końcowego (70%) - kompetencje oceniane w tym przypadku to również E1 – E12.

Skala ocen dla sprawdzianów pisemnych:

1. przy osiągnięciu przez studenta 60 – 67% w odniesieniu do wiedzy i umiejętności – ocena dostateczna (3,0)
2. przy osiągnięciu przez studenta 68 – 75% w odniesieniu do wiedzy i umiejętności – ocena dostateczna plus (3,5)
3. przy osiągnięciu przez studenta 76 – 83% w odniesieniu do wiedzy i umiejętności – ocena dobra (4,0)
4. przy osiągnięciu przez studenta 84 – 94% w odniesieniu do wiedzy i umiejętności – ocena dobra plus (4,5)

5. przy osiągnięciu przez studenta 95 – 100% w odniesieniu do wiedzy i umiejętności – ocena bardzo dobra (5,0)

6. Metody dydaktyczne

Prowadzący zajęcia wprowadza każde nowe zagadnienie metodą indukcyjną, pozwalając studentom samodzielnie sformułować reguły gramatyczne dzięki konfrontacji z odpowiednimi przykładami gramatycznymi. Podaje również wyjątki i odstępstwa od norm. Następnie wprowadzane są zadania mające na celu utrwalenie wiedzy na temat danej struktury gramatycznej i automatyzację jego stosowania. Praca ta polega na rozwiązywaniu samodzielnym lub w parach zadań ustnych lub pisemnych. Proponowane przez studentów rozwiązania są komentowane przez prowadzącego bądź uczestników zajęć.

7. Zalecana literatura przedmiotu i materiały pomocnicze

- 1) Hall K. / Scheiner B. (2006): Übungsgrammatik für Fortgeschrittene
- 2) Dreyer H. / Schmitt R. (2012): Lehr-und Übungsbuch der deutschen Grammatik aktuell
- 3) Buscha J. / Helbig G. (2016): Übungsgrammatik Deutsch
- 4) Földeak H. (2005): Sag's besser, Teil 1, Teil 2
- 5) materiały własne prowadzącego

Semestr	3
Przedmiot	Rozumienie i pisanie tekstów naukowych [ćwiczenia konwersatoryjne NPWS 1]
Punkty ECTS	2
Kod przedmiotu	GLA313
Ilość godzin	28

1. Skrócony opis

Celem zajęć jest wypracowanie umiejętności rozumienia, pisania i redagowania prostych tekstów naukowych.

2. Wymagania wstępne

Znajomość języka na poziomie min. B1.

3. Efekty kształcenia

W wyniku czynnego uczestniczenia w zajęciach studenci powinni:

WIEDZA

e1 – znać i umieć zastosować w praktyce zasady streszczania tekstu naukowego (parafraza) 01G-1A_W07

e2 – potrafi określić główną tezę prostego tekstu naukowego 01G-1A_W07; 01G-1A_U03

e3 – znać strategie i posiadać umiejętność planowego czytania tekstów naukowych; 01G-1A_W07

e4 – znać cechy charakteryzujące język nauki co do sposobu argumentacji oraz stylu oraz poznać zasady jego użycia w praktyce na poziomie elementarnym 01G-1A_W05
UMIĘTNOŚCI

e5 – umieć napisać krótki i prosty tekst mający cechy tekstu naukowego 01G-1A_U05

4. Treści kształcenia

Ćwiczenia konwersatoryjne obejmują wypracowanie umiejętności rozumienia prostych tekstów naukowych. Słuchacze zostają zapoznani z różnymi strategiami i metodami planowanego czytania tekstów naukowych, jak również z różnymi sposobami argumentacji. W oparciu o teksty naukowe studenci rozwijają umiejętności określania głównych tez tekstów naukowych i streszczania tego typu tekstu oraz na przykładzie konkretnych tekstów poznają cechy charakteryzujące język nauki. Posiłkując się modelowymi tekstami studenci samodzielnie redagują i piszą krótkie teksty spełniające cechy dyskursu naukowego.

5. Sposoby i kryteria oceniania

Udział w ćwiczeniach jest obowiązkowy dla studentów wszystkich specjalizacji studiów licencjackich (BA). Warunkiem uzyskania oceny z ćwiczeń jest regularny i aktywny udział w zajęciach: udział w ćwiczeniach warsztatowych (praca w grupach), praca nad tekstem przygotowanym na zajęcia w domu oraz zajmowanie stanowiska w dyskusji. W trakcie zajęć oraz w ramach obowiązkowej pracy domowej studenci sporządzają trzy prace pisemne na ocenę. W trakcie zajęć sprawdzane są e1– e5. Ćwiczenia kończy sprawdzian, w ramach którego sprawdzane są umiejętności e1– e5.

6. Metody dydaktyczne

Metoda seminaryjna, workshop: praca w grupach, panel dyskusyjny. Na ćwiczeniach studenci korzystają z materiałów (tekstów źródłowych oraz wytycznych do nich) przygotowanych i udostępnianych przez prowadzącego.

7. Zalecana literatura przedmiotu i materiały pomocnicze

Jürgen Baurmann: *Sachtexte lesen und verstehen. Grundlagen – Ergebnisse – Vorschläge für einen kompetenzfördernden Unterricht*. Stuttgart 2009; Karl – Dieter Bunting, Axel Bitterlich und Ulrich Pospiech, Ulrich: *Schreiben im Studium: mit Erfolg*. Berlin 2000; Helga Esselborn – Krumbiegel: *Richtig wissenschaftlich schreiben*, 2. Aufl. Schöningh Paderborn 2012; Norbert Frank: *Fit fürs Studium. Erfolgreich lesen, reden, schreiben*. München 1998; Karl – Heinz Göttert: *Kleine Schreibschule für Studierende*. München 1999; Otto Kruse: *Keine Angst vor dem leeren Blatt. Ohne Schreibblockaden durchs Studium*. 12. Aufl., Frankfurt am Main 2007; Otto Kruse: *Lesen und Schreiben. Der richtige Umgang mit Texten im Studium*. Konstanz 2010; Melanie Moll und Gabriele Graefen: *Wissenschaftssprache Deutsch: lesen – verstehen – schreiben. Ein Lehr –und Arbeitsbuch*. 2011; Studienseminar Koblenz (Red.): *Sachtexte lesen im Fachunterricht*. Kallmeyer 2009; Susanne Wehling: *Literatur 1: Textverständnis. Arbeitsbücher Deutsch*, Huber Verlag 1980; Thorsten Pohl u.a.: *Textformen als Lernformen* (Kölner Beiträge zur Sprachdidaktik), Gilles & Francke 2010.

Semestr	3+4
Przedmiot	Gramatyka opisowa języka niemieckiego 2 i 3 (wykład NPWS 2+ proseminarium NPWS 1)
Punkty ECTS	4+4
Kod przedmiotu	GLA307 + GLA414
Ilość godzin	(20+15) + (20+15) =70

1. Skrócony opis

Celem zajęć jest prezentacja i omówienie podstawowych zagadnień z zakresu składni języka niemieckiego oraz wyćwiczenie umiejętności identyfikowania, definiowania oraz analizowania konkretnych zjawisk językowych w analizowanych w ramach zajęć tekstach oryginalnych (teksty prasowe, teksty skeczów, teksty ogłoszeń itd.)

2. Wymagania wstępne

Znajomość języka niemieckiego na poziomie min. B2, podstawowa znajomość gramatyki języka niemieckiego

3. Efekty kształcenia

W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien:

- e1 – rozpoznawać, definiować, objaśnić i scharakteryzować konkretne struktury językowe (01G-1A_W01, 01G-1A_W02, 01G-1A_W05, 01G-1A_W06),
- e2 – sprawnie posługiwać się konkretnymi konstrukcjami gramatyczno –leksykalnymi (01G-1A_U02, 01G-1A_U09) ,
- e3 – analizować teksty oryginalne w aspektach omawianych w ramach wykładu(01G-1A_U03) ,
- e4 – omawiać i charakteryzować znalezione przez siebie w analizowanym tekście konkretne zjawiska językowe (01G-1A_U05, 01G-1A_U07),
- e5 – kreatywnie pracować na zajęciach, mieć świadomość popełnianych błędów oraz chęć ich niwelowania (01G-1A_U09, 01G-1A_U10, 01G-1A_U11, 01G-1A_U12, 01G-1A_U13, 01G-1A_K01, 01G-1A_K02, 01G-1A_K03, 01G-1A_K05).

4. Treści kształcenia

Zdanie jako element systemu językowego. Zdanie a równoważnik zdania. Typy zdań wg. różnych kryteriów. Zdania pojedyncze. Typy zdań złożonych. Części zdania oraz przydawki. Zdania poboczne i ich typy.

5. Sposoby i kryteria oceniania

Praca zaliczeniowa w ramach seminarium po semestrze zimowym i letnim, obejmująca praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy teoretycznej (analiza zdań w różnych aspektach).Wymagane do zaliczenia semestru jest 60% ogółu punktów.

Ocena z proseminarium stanowi 40% oceny ogólnej z gramatyki opisowej (60% oceny ogólnej stanowi ocena z egzaminu po każdym z semestrów).

Egzamin po semestrze zimowym i letnim (ocena z egzaminu stanowi 60% oceny ogólnej)

Zarówno w ramach pracy semestralnej, jak i pracy egzaminacyjnej obowiązują następujące kryteria oceny:

1. niedostateczny (2) – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 0%-59,9% ogółu punktów
2. dostateczny (3) – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 60% - 74,9% ogółu punktów
3. dostateczny plus (3,5) – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 75%-79,5% ogółu punktów
4. dobry (4) – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 80% – 89,9% ogółu punktów
5. dobry plus (4,5) – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 90%-95,9% ogółu punktów
6. bardzo dobry (5) – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 96% – 100% ogółu punktów

Z uwagi na rodzaj zajęć – ćwiczenia praktyczne – stosuje się na różnorodne aktywizujące metody nauczania, aby wzbudzić w uczestnikach motywację do nauki. Dlatego obok tradycyjnych metod jak dyskusja czy ćwiczenia – stosuje się zróżnicowane metody pracy, adekwatne do celów i treści omawianych na zajęciach, wykorzystując przy tym następujące metody i techniki uczenia:

- metoda komunikatywna, uwzględniająca autonomię uczenia się
- metoda pracy projektowej
- zastosowanie różnych form pracy (indywidualną, grupową, parami)
- zastosowanie różnych technik pracy

7. Zalecana literatura (wybór)

- (1) Althaus, P.,(wyd.), *Lexikon der Germanistischen Linguistik*, Tübingen 1980
- (2) Bußmann, H. , *Lexikon der Sprachwissenschaft*, Stuttgart 1990
- (3) Drosdowski, G. (wyd.), *DUDEN. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache*, Mannheim/ Wien/ Zürich 1984
- (4) Glück, H.(wyd.), *Metzler Lexikon Sprache*, Stuttgart – Weimar 1993
- (5) Jung, W. ,*Grammatik der deutschen Sprache*, Leipzig 1982
- (6) Lewandowski, T. , *Linguistisches Wörterbuch*, Bd. I. – III., Heidelberg 1980
- (7) Schippan, T. , *Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache*, Leipzig 1984
- (8) Zieliński, W.–D. ,*ABC der deutschen Nebensätze*, München 1995

8. Informacje dodatkowe

Studenci specjalności filologia germańska z językiem angielskim (z niemieckim od 0) oraz studenci dziennikarstwa międzynarodowego ze słabą znajomością języka mogą zdawać egzamin w języku polskim. Nie będzie to miało wpływu na ocenę. Studenci wszystkich innych specjalności filologii germańskiej powinni zdawać egzamin w języku niemieckim. Egzamin w języku polskim obniża ocenę o 0,5.

Semestr	4
Przedmiot	Analiza tekstu (proseminarium)
Punkty ECTS0	2
Kod przedmiotu	
Ilość godzin	28

1. Skrócony opis:

Celem zajęć jest przyswojenie podstawowego kanonu czynności analityczno-interpretacyjnych w odniesieniu do tekstu literackiego oraz opanowanie umiejętności przygotowania pisemnej rozprawy interpretacyjnej.

2. Wymagania wstępne

Znajomość języka niemieckiego na poziomie min. B1, podstawowa znajomość metod i technik pracy z tekstem literackim (poziom matury rozszerzonej z jęz. polskiego), podstawowa znajomość terminologii literaturoznawczej (szkoła średnia), podstawowa umiejętność przygotowania i zredagowania krótkiej rozprawy interpretacyjnej wraz z odpowiednim aparatem naukowym (bibliografia, cytaty, przypisy).

3. Efekty kształcenia

W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien być w stanie:

WIEDZA

e1 – opisać i scharakteryzować specyfikę utworu literackiego jako szczególnego rodzaju wypowiedzi językowej – 01G-1A_W07, 01G-1A_U04

e2 – wskazać cechy konstytutywne dowolnego utworu literackiego oraz określić kryteria jego przynależności rodzajowej i gatunkowej – 01G-1A_W02, 01G-1A_W07,

e3 – posługiwać się w sposób prawidłowy najważniejszymi pojęciami literaturoznawczymi w nomenklaturze niemieckiej – 01G-1A_W04, 01G-1A_U02

UMIĘJĘTNOŚCI

e4 – znać w stopniu podstawowym i potrafić stosować praktycznie główne metody badań tekstu literackiego (np. metoda immanentna, biograficzna, psychoanalityczna, socjologiczna, gender) – 01G-1A_U03

e5 – posługiwać się podstawowym kanonem czynności analityczno-interpretacyjnych, w tym przede wszystkim umieć docierać do odpowiedniej literatury przedmiotu i umiejętnie z niej korzystać – 01G-1A_12

e6 – samodzielnie analizować przeczytane dzieła literackie i formułować własne sądy na ich temat w formie ustnej i pisemnej – 01G-1A_U13

e7 – poprawnie sformułować i odpowiednio zredagować pisemnie rozprawę interpretacyjną średniej objętości (ok. 5-10 stron) z uwzględnieniem aparatu naukowego (struktura, bibliografia, cytaty, przypisy) – 01G-1A_U05

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

e8 – reprezentować następujące postawy: otwartość na odmienną kulturę, wrażliwość na wartości zawarte w dziele literackim, wyrażanie ocen dotyczących poziomu artystycznego oraz wartości moralnych – 01G-1A_K07, 01G-1A_K05

4. Treści kształcenia

Proseminarium obejmuje podstawy literaturoznawstwa niemieckojęzycznego. Zajęcia

wprowadzają w specyfikę utworu literackiego jako szczególnego rodzaju wypowiedzi językowej, uwypuklają jego cechy konstytutywne oraz kryteria przynależności rodzajowej i gatunkowej. Jednocześnie mają umożliwić uczestnikom wgląd w metodologię badań literackich, przybliżyć podstawowe metody i techniki pracy nad tekstem literackim oraz dać wskazówki dotyczące wykorzystania literatury przedmiotu. Obok przyswojenia metajęzyka literaturoznawstwa głównym celem zajęć jest opanowanie przez studentów podstawowego kanonu czynności analityczno-interpretacyjnych oraz wykształcenie umiejętności redagowania krótkich rozpraw interpretacyjnych z wykorzystaniem aparatu naukowego (struktura, bibliografia, cytaty, przypisy). Omówione zagadnienia teoretyczne mają stać się punktem wyjścia dla praktycznych ćwiczeń, polegających na analizie i interpretacji wybranych utworów bądź ich fragmentów.

Analizie i interpretacji poddane zostaną wybrane głównie ze współczesnej niemieckojęzycznej literatury wzgl. literatury XX wieku krótkie formy prozatorskie, liryczne i dramatyczne wzgl. fragmenty obszerniejszych utworów (przykładowo: Peter Bichsel: *Wie ein Roman entsteht*, Franz Kafka: *Der Nachbar*, *Das Urteil*, Günter Kunert: *Zentralbahnhof*; Hans Erich Nossack: *Begegnung im Vorraum*, Alexander Kluge: *Ein Liebesversuch*; Paul Celan: *Todesfuge*, Jakob van Hoddis: *Weltende*, Else Lasker – Schüler: *Weltende*; Ernst Jandl: *Der künstliche Baum*, Friedrich Dürrenmatt: *Der Besuch der alten Dame*, Elfriede Jelinek: *Krankheit oder moderne Frauen*).

5. Sposoby i kryteria oceniania

Aktywny udział w proseminarium oraz 1 krótka praca pisemna (interpretacja) oceniane są w skali 2–5 i stanowią 50% oceny z przedmiotu. Sprawdzane są kompetencje: e1, e2, e3, e4, e5, e6, e7, e8. Pisemne kolokwium (90 min.) sprawdza zdobytą w toku ćwiczeń wiedzę teoretyczną (znajomość podstawowych metod oraz terminologii literaturoznawczej – ok. 6 zagadnień do krótkiego opisanie) oraz praktyczną umiejętność interpretacji i redakcji/edycji tekstu (3 krótkie praktyczne zadania).

Kolokwium sprawdza: e3, e4, e7, e8. Kolokwium oceniane jest w skali 2–5 i stanowi 50% oceny z przedmiotu, przy czym przyjmuje się następujące progi oceny:

- dostateczny (3,0) – kompetencje: e3, e4, e7, e8 osiągnięte przez studentów na poziomie 50-59%

- więcej niż dostateczny (3,5) – kompetencje: e3, e4, e7, e8 osiągnięte przez studentów na poziomie 60-69%,

- dobry (4,0) – kompetencje: e3, e4, e7, e8 osiągnięte przez studentów na poziomie 70-79%,

- więcej niż dobry (4,5) – kompetencje: e3, e4, e7, e8 osiągnięte przez studentów na poziomie 80-89%,

- bardzo dobry (5,0) – kompetencje: e3, e4, e7, e8 osiągnięte przez studentów na poziomie 90-100%

Przy negatywnej ocenie wyników kolokwium możliwa jest ustna poprawa, o ile aktywność na proseminarium oraz pisemna interpretacja ocenione zostały pozytywnie.

6. Metody dydaktyczne

Proseminarium, na którym stosowane są różne metody: klasyczne proseminarium akademickie, praca w grupach (stoliki eksperckie), metoda panelowa, giełda pomysłów etc. Na tydzień przed każdymi zajęciami studenci otrzymują odpowiednie handouty wzgl. kopie utworów literackich.

7. Zalecana literatura przedmiotu i materiały pomocnicze:

- Benedikt Jeßing, Ralph Köhnen: Einführung in die neuere deutsche Literaturwissenschaft. Stuttgart, Weimar 2007.
- Reiner Baasner, Maria Zens: Methoden und Modelle der Literaturwissenschaft. Eine Einführung. Berlin 2005.
- Terry Eagleton: Einführung in die Literaturtheorie. Stuttgart 2012.
- Harald Fricke; Rüdiger Zymner: Einübung in die Literaturwissenschaft. Paderborn; München; Wien; Zürich 1993.
- Achim Geisenhanslüke (red.): Einführung in die Literaturtheorie. Darmstadt 2013.
- Hans-Dieter Gelfert: Wie interpretiert man ein Gedicht? Stuttgart 1992 (UB 15018).
- Hans-Dieter Gelfert: Wie interpretiert man eine Novelle und eine Kurzgeschichte? Stuttgart 1992 (UB 15030).
- Jeremy Hawthorn: Grundbegriffe moderner Literaturtheorie. Tübingen; Basel 1994.

8. Uwagi dodatkowe

Dozwolone dwie nieobecności w semestrze bez usprawiedliwienia. Trzecia i kolejna nieobecność do zaliczenia na konsultacjach.

Semestr	3
Przedmiot	Historia literatury niemieckiej 3 - [wykład + proseminarium] (Oświecenie , Burza i Napór)
Punkty ECTS0	4
Kod przedmiotu	GLA305
Ilość godzin	20+15 (35)

1. Skrócony opis

Celem wykładu i proseminarium jest przekazanie słuchaczom wiedzy o literaturze i kulturze epoki niemieckiego oświecenia oraz okresu Burzy i Naporu. Wykład zapoznaje studentów z założeniami historyczno-filozoficznymi epoki oświecenia i okresu Burzy i Naporu, informuje o głównych kierunkach rozwoju literatury oświeceniowej oraz przedstawia głównych reprezentantów czasów oświecenia na podstawie przykładowych interpretacji ich dzieł.

2. Wymagania wstępne

Znajomość języka na poziomie min. B1+, podstawowa znajomość literatury i kultury polskiego oświecenia.

3. Efekty kształcenia

W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien:

- e1 – umieć opisać i scharakteryzować epokę będącą przedmiotem wykładu oraz potrafić zanalizować podstawowe jej założenia filozoficzne i estetyczne. 01G-1A_W08, 01G-1A_W09
- e2 – potrafić wskazać i opisać związki łączące epokę oświecenia i okres Burzy i Naporu z literaturami innych państw europejskich (Anglia, Francja). 01G-1A_W08, 01G-1A_W09
- e3 – znać i umieć wyjaśnić podstawowe dla epoki pojęcia filozoficzne i estetyczne: np. teodycea, deizm, fizykoteologia, pietyzm, współczucie, wzniosłość, geniusz (Genie), lud/naród: Volk. 01G-1A_W01, 01G-1A_W02, 01G-1A_U02
- e4 – potrafić scharakteryzować główne tendencje rozwojowe w historii gatunku: dramat (tragedia mieszczańska (bürgerliches Trauerspiel), saksońska komedia typów (sächsische Typenkomödie), komedia płacziwa (rührendes Lustspiel). 01G-1A-W08, 01G-1A_U04
- e5 – potrafić wymienić głównych twórców epoki oświecenia oraz okresu Burzy i Naporu oraz scharakteryzować ich twórczość w ramach omawianej epoki/okresu. 01G-1A_W08, 01G-1A_W09
- e6 – znać z własnej lektury i potrafić samodzielnie zinterpretować podstawowe teksty literackie epoki oświecenia i okresu Burzy i Naporu z uwzględnieniem jej założeń filozoficznych oraz estetycznych. 01G-1A_W07, 01G-1A_U01, 01G-1A_U03, 01G-1A_U011, 01G-1A_U13
- e7 – znać i zanalizować podstawowe teksty teoretyczno-literackie epoki oświecenia i okresu Burzy i Naporu. 01G-1A_W08, 01G-1A_U03
- e8 – wykazać się umiejętnością wykorzystania wiedzy ogólnej dotyczącej omawianej epoki/okresu w interpretacji utworów literackich. 01G-1A_U01, 01G-1A_U03, 01G-1A_U011, 01G-1A_U13

4. Treści kształcenia

Wykład obejmuje swoim zakresem literaturę epoki oświecenia oraz okresu Burzy i Naporu. Podstawowymi zagadnieniami omawianymi na wykładzie są: założenia filozoficzne epoki oświecenia (filozofia francuskiego i angielskiego oświecenia, filozofia niemieckiego oświecenia: Gottfried Wilhelm Leibniz, Christian Thomasius, Christian Wolff); estetyka i poetyka wczesnego oświecenia: Johann Christoph Gottsched: *Critische Dichtkunst*; liryka wczesnego oświecenia: liryka natury, liryka i utopia rozumu wczesnego oświecenia: Albrecht von Haller; teatr wczesnego oświecenia: reforma teatru J.Ch. Gottscheda, komedia wczesnego oświecenia: Luise Adelgunde Gottsched; estetyka i poetyka niemieckiego sentymentalizmu (Empfindsamkeit): Johann Jacob Bodmer i Johann Jacob Breitinger; liryka anakreontyczna (Hagedorn, Gleim, Uz); liryka sentymentalna w latach czterdziestych i pięćdziesiątych XVIII wieku: Friedrich von Hagedorn i Ewald von Kleist; sentymentalizm w literaturze oświecenia: Friedrich Gottlieb Klopstock: liryka, epika, dramat; idylla oświeceniowa: Salomon Geßner; twórczość dramatyczna Gottholda Ephraima Lessinga: początki i rozkwit dramatu mieszczańskiego, Lessinga poetyka współczucia; powieść okresu oświecenia: Christian Fürchtegott Gellert, Sophie La Roche, Christoph Martin Wieland: powieść satyryczna, powieść edukacyjna (Bildungsroman) na przykładzie powieści *Agathon*. Poetyka oraz zasady programowe okresu Burzy i Naporu: natura, geniusz (Shakespeare), lud; twórczość członków grupy poetyckiej *Lasku Getyńskiego*; dramat okresu Burzy i Naporu: Friedrich Maximilian Klinger, Johann Wolfgang Goethe, Friedrich Schiller; liryka Burzy i Naporu: wczesna twórczość liryczna Goethego: liryka przeżycia (Erlebnislyrik), hymny; poetycka twórczość Gottfrieda Augusta Bürgera: ballady; *Cierpienia młodego Werthera* J.

W. Goethego jako powieść sentymentalna.

5. Sposoby i kryteria oceniania

Proseminarium: warunkiem uzyskania oceny jest regularny udział w zajęciach (szczegółowe zasady prowadzący ustala na początku zajęć) oraz aktywny w nich udział: wymagana jest znajomość tekstów omawianych na proseminarium. Ocena z ćwiczeń stanowi 30% oceny z przedmiotu, proseminarium kształci i sprawdza umiejętności: e6, e7 oraz e8.

Wykład: wykład kończy się egzaminem ustnym. Warunkiem dopuszczającym do zdawania egzaminu jest zaliczenie pisemnego testu końcowego, sprawdzającego wiedzę zdobytą na wykładzie. Test zawiera pytania do wyboru oraz pytania otwarte. Test sprawdza: e1, e2, e3, e4 i e5. Istnieje możliwość ponownego podejścia do testu w przypadku niezaliczenia go za pierwszym razem. Po drugim niezdanym teście student otrzymuje ocenę niedostateczną z I. terminu egzaminu. Egzamin prowadzony jest w formie rozmowy z egzaminującym. Podczas egzaminu student odpowiada na dwa pytania otwarte: pierwsze pytanie jest pytaniem o charakterze ogólnym, drugie pytanie odnosi się do przeczytanych przez studenta utworów literackich. Egzamin sprawdza: e6, e1, e2, e3, e4, e5, e7, e8. Ocena z egzaminu stanowi 70% oceny z przedmiotu.

6. Metody dydaktyczne

Wykład ma formę klasycznego wykładu uniwersyteckiego (wykład informacyjny z elementami wykładu problemowego) uzupełnionego o prezentację w Power Point. Studenci korzystają na wykładzie z tekstów pomocniczych przygotowanych przez prowadzącego i udostępnianych przed wykładem w formie plików poczty mailowej. Wybrana literatura pomocnicza znajduje się do dyspozycji studentów w bibliotece podręcznej Biblioteki Filologicznej UŁ.

Na proseminarium omawiane są wybrane utwory z zakresu materiału objętego wykładem. Stosowane metody: dyskusja seminaryjna, okrągły stół, giełda pomysłów, stoliki eksperckie.

7. Zalecana literatura przedmiotu i materiały pomocnicze

Lista lektur:

Barthold Heinrich Brockes: *Irdisches Vergnügen in Gott* (wiersze: *Der Wassertropfen*, *Kirschblüte bei der Nacht*, *Das Firmament*); Albrecht von Haller: *Die Alpen* (wyjątki), *Unvollkommene Ode über die Ewigkeit*; liryka anakreontyczna: Johann Wilhelm Ludwig Gleim: *Anakreon*, Johann Peter Uz: *Der Schäfer*, Friedrich von Hagedorn: *Die Land – Lust*, *An eine Schäferin*; Friedrich Gottlieb Klopstock: *Gedichte: Das Rosenband*, *Die Sommernacht*, *Die frühen Gräber*, *Der Zürchersee*, *Die Frühlingsfeyer*, Christian Fürchtegott Gellert: bajki dydaktyczne, *Inkle und Yariko*, *Die zärtlichen Schwestern* (wyjątki), *Leben der schwedischen Gräfin von G**** (wyjątki); Salomon Gessner: *Idyllen*; Gotthold Ephraim Lessing: *Minna von Barnhelm*, *Emilia Galotti*, *Nathan der Weise*; Christoph Martin Wieland: *Geschichte des Agathon* (wyjątki), *Geschichte der Abderiten* (wyjątki); Gottfried August Bürger: *Lenore*; Jakob Michael Reinhold Lenz: *Der Hofmeister*; Johann Wolfgang Goethe: *Gedichte* (Sesenheimer Lyrik: *Es schlug mein Herz*), *Maifest*; *Prometheus*; *Götz von Berlichingen*; *Die Leiden des jungen Werther*; Friedrich Schiller: *Die Räuber*, *Kabale und Liebe*.

Teksty poetologiczne

Gotthold Ephraim Lessing: *Der 17. Literaturbrief*, *Briefwechsel mit Nicolai und Mendelssohn* (wyjątki), *Hamburgische Dramaturgie* (wyjątki); Johann Gottfried Herder:

Shakespeare, Von deutscher Art und Kunst: Auszug aus einem Briefwechsel über Ossian und die Lieder alter Völker (wyjątki), Johann Wolfgang Goethe: *Zum Shakespears-Tag, Von deutscher Art und Kunst: Von deutscher Baukunst* (wyjątki).

Zalecana literatura przedmiotu

1. Peter-Andre Alt: *Aufklärung*. 3. Aufl. Stuttgart/Weimar 2007;
2. Erika und Ernst von Borries: *Deutsche Literaturgeschichte*. Bd. 2: *Aufklärung und Empfindsamkeit, Sturm und Drang*. München 1999 (dtv);
3. Iwan-Michelangelo D'Aprile, Winfried Siebers: *Das 18. Jahrhundert. Zeitalter der Aufklärung*. Berlin 2008;
4. Stefan Greif: *Literatur der Aufklärung*. Paderborn 2013;
5. Volker Meid: *Das Reclam Buch der deutschen Literatur*, 3. Ausgabe. Stuttgart 2012;
6. Udo Müller: *Literatur der Aufklärung und des Sturm und Drang* (kurz gefasst Deutsch). Stuttgart/Leipzig 2008 (Klett Verlag).

8. Informacje dodatkowe

Studenci specjalności filologia germańska z językiem angielskim (z niemieckim od 0) oraz studenci dziennikarstwa międzynarodowego ze słabą znajomością języka mogą zdawać egzamin w języku polskim. Nie będzie to miało wpływu na ocenę. Studenci wszystkich innych specjalności filologii germańskiej zdają egzamin w języku niemieckim.

Semestr	3
Przedmiot	Historia kultury niemieckiej [wykład NPWS 2+ proseminarium NPWS 1]
Punkty ECTS	4
Kod przedmiotu	GLA306
Ilość godzin	20+15 (35)

WYKŁAD:

1. Skrócony opis:

Celem wykładu jest przekazanie podstawowej wiedzy z zakresu historii kultury niemieckiej, najważniejszych dzieł kultury oraz jej twórców.

2. Wymagania wstępne

Znajomość języka niemieckiego na poziomie min. B1, podstawowa znajomość historii i kultury Polski oraz Niemiec.

3. Efekty kształcenia

Wiedza:

W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien:

WIEDZA

- wskazać najważniejsze informacje dotyczące poszczególnych okresów rozwoju w zakresie malarstwa, architektury, literatury i muzyki – 01G-1A_W08, 01G-1A_W09,

- wskazać najważniejszych przedstawicieli poszczególnych dziedzin sztuki, 01G-1A_W08, 01G-1A_W09,
- wskazać podobieństwa i różnice między rozwojem kultury w poszczególnych krajach oraz w Polsce- 01G-1A_W10,

UMIEJĘTNOŚCI

- potrafi wyszukiwać, analizować i użytkować proste informacje dotyczące kultury i jej twórców w krajach niemieckojęzycznych wykorzystując różne źródła - 01GK1A_U09,
- potrafi zastosować wiedzę na temat kultury krajów niemieckojęzycznych w działalności związanej z mediami, szkolnictwem lub instytucjami kultury- 01GK1A_U04

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

- reprezentować następujące postawy: otwartość na odmienną kulturę, krytyczne spojrzenie na stereotypy na temat innych narodowości- 01G-1A_K05,
- dysponuje umiejętnościami komunikacyjnymi, społecznymi, interpersonalnymi i interkulturowymi - 01G-1A_K07.

4. Treści kształcenia

1. Definicja pojęcia kultury, zakres badań
2. Kultura średniowiecza (scholastyka, liryka świecka i kościelna, sztuka romańska)
3. Późne średniowiecze, przejście do okresu nowożytności (miasto i mieszczaństwo, filozofia, sztuka gotycka)
4. Humanizm i reformacja. Sztuka renesansu
5. Barok (absolutyzm, systemy filozoficzne, duchowość, poezja i muzyka, styl barokowy)
6. Oświecenie (filozofia, teatr, powstanie publiczności literackiej, literatura, kultura dnia codziennego)
7. Humanistyczny ideał klasyki (poezja, dramat, muzyka)
8. Ujęcie sztuki w romantyzmie, teoria sztuki i literatury, malarstwo, muzyka, idealizm
9. Epoka nauki i cywilizacji (państwa narodowe, industrializacja, wynalazki, filozofia, muzyka)
10. Przełom wieków w Austrii i Niemczech; secesja, ekspresjonizm, symbolizm, psychoanaliza, „złote lata dwudzieste”, film ekspresjonistyczny

5. Sposoby i kryteria oceniania

Test pisemny z wykładu (50 % oceny z przedmiotu) oraz ocena z ćwiczeń stanowi 50% oceny z przedmiotu).

- Zdanie egzaminu pisemnego sprawdzającego wszystkie efekty kształcenia WIEDZA oraz sprawdzenie umiejętności (01G-1A_W08, 01G-1A_W09, 01G-1A_W08, 01G-1A_W09, 01G-1A_W10).

Test sprawdzający efekty kształcenia, które będą oceniane jako:

1. dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 51 – 59% – ocena dostateczna (3,0)
2. więcej niż dostateczne – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 60 – 69% – ocena dostateczna plus (3,5)
3. dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 70 – 79% – ocena dobra (4,0)
4. więcej niż dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 80 – 89% – ocena dobra plus (4,5)

5. bardzo dobre – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 90 – 100% – ocena bardzo dobra (5,0)

6. Metody dydaktyczne

Wykład z zastosowaniem prezentacji.

7. Literatura

Wilhelm Gössman, *Deutsche Kulturgeschichte im Grundriss*, Ismaning 1996.

Wilhelm Gössman, *Deutsche Kulturgeschichte im Grundriss* unter Mitarbeit von Monika Salmen und Melanie Florian, Grupello Verlag, 2006.

PROSEMINARIUM

1. Skrócony opis

Celem wykładu jest przekazanie podstawowej wiedzy z zakresu historii kultury niemieckiej.

2. Wymagania wstępne

Znajomość języka niemieckiego na poziomie min. B1, podstawowa znajomość historii i kultury Polski oraz Niemiec.

3. Efekty kształcenia

WIEDZA

W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien być w stanie:

- e1 posiadać wiedzę na temat rozwoju dwudziestowiecznego malarstwa, architektury, literatury i muzyki z niemieckiego obszaru językowego; 01G-1A_W10
- e2 znać historię takich mediów jak radio, film i komiks oraz ich rozwój w obrębie krajów niemieckojęzycznych; 01G-1A_W10
- e3 wiedzieć, jak funkcjonuje zagadnienie pamięci w kulturze i sztuce 01G-1A_U09

UMIĘTNOŚCI

- e4 wskazać podobieństwa i różnice między rozwojem kultury w poszczególnych krajach niemieckojęzycznych i w Polsce, 01G-1A_W10; H1A_U01, 01G-1A_U09
- e5 umieć powiązać wydarzenia historyczne z rozwojem kultury i mediów, 01G-1A_U09

KOMPETENCJE PERSONALNE I SPOŁECZNE

- e6 reprezentować następujące postawy: otwartość na odmienność kulturową, krytyczne spojrzenie na stereotypy na temat innych narodowości, 01G-1A_K05

4. Treści kształcenia

1. Przełom wieków w Austrii i Niemczech; secesja, ekspresjonizm, symbolizm, psychoanaliza, „złote lata dwudzieste”.
2. Powstanie kultury radiowej w Niemczech – rola radia w I oraz II wojnie światowej, w okresie lat dwudziestych oraz w okresie faszyzmu
3. Etapy rozwoju filmu niemieckiego od filmu niemego i ekspresjonizmu przez film propagandowy i rozrywkowy III Rzeszy po okres powojenny.
4. Komiks niemiecki jako instrument propagandy (NRD) i medium rozrywkowe (RFN), rozwój komiksu dla dorosłych (lata 1960te po dzień dzisiejszy).
5. Kultura pamięci, pamięć w sztuce.

5. Sposoby i kryteria oceniania

Aktywność na zajęciach (e4, e5, e6), oraz pisemny test z zagadnień poruszanych na zajęciach (e1-e5). Oceniana jest wiedza merytoryczna, znajomość pojęć dot. kultury niemieckiej, umiejętność interpretacji oraz porównywania zjawisk kultury z krajów n.o.j. i Polski. Efekty kształcenia oceniane są według: następującej skali procentowej: 60–65% (3,0), 65–70% (3,5), 70–79% (4), 80–89% (4,5), 90–100% (5).

6. Metody dydaktyczne

Prezentacje multimedialne, wspólne oglądanie oraz wysłuchanie historycznych materiałów radiowych oraz filmowych w połączeniu z krótkimi testami ze zrozumienia prezentowanego materiału, dyskusja.

7. Zalecana literatura przedmiotu i materiały pomocnicze

- Wilhem Gössman: Deutsche Kulturgeschichte im Grundriss, Ismaning 1996.
- Christoph Parry: Menschen. Werke. Epochen. Ismaning 1993
- Jürgen Koppensteiner: Österreich. Wien 1989
- S. Schönfeldt: Feste und Bräuche. Ravensburger Buchverlag 1993
- Hans Weigel: O du mein Österreich. München 1968
- Marcel Schwander: Schweiz, München 1991
- W. Benz (Hg.): Die Bundesrepublik Deutschland, Bd. 3: Kultur. Frankfurt/M. 1989
- Knaurs Kulturführer Österreich. München/Zürich 1993/94.
- Hermann Fünfgeld (Hg.): Was Sie über Rundfunk wissen sollten. ARD und ZDF, Berlin 1997
- Hans Sarkowicz: Geheime Sender. Der Rundfunk im Widerstand gegen Hitler. 8 CDs, Hörverlag 2016
- Wolfgang Jacobsen (Hg.): Geschichte des deutschen Films. Stuttgart/Weimar 2004
- Bernd Dolle-Weinkauff: Comics made in Germany – 60 Jahre Comics aus Deutschland. Wiesbaden 2008
- Dietrich Grünewald (Hg.): Der dokumentarische Comic. Reportage und Biographie. Essen 2013

Semestr	4
Przedmiot	Historia literatury niemieckiej 4 – [wykład NPWS 2+ proseminarium NPWS 1] (Klasyka , Romantyzm)
Punkty ECTS	4
Kod przedmiotu	GLA405
Ilość godzin	20+15 (35)

1. Skrócony opis

Celem wykładu i proseminarium jest przekazanie podstawowej wiedzy o kluczowych zagadnieniach i najważniejszych pisarzach i utworach dwóch epok literatury niemieckiej: klasyki i romantyzmu.

2. Wymagania wstępne

Znajomość języka niemieckiego na poziomie min. B2, podstawowa znajomość niemieckiej literatury okresu oświecenia, podstawowa znajomość polskiej literatury romantyzmu.

3. Efekty kształcenia

W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien:

- e1 – umieć opisać i scharakteryzować podstawowe kierunki rozwoju literatury niemieckojęzycznej przełomu wieków XVIII i XIX (klasyka i romantyzm) oraz porównać je z tendencjami w literaturze polskiej (na poziomie wiedzy zdobytej w szkole) - 01G-1A_W09;
- e2 – znać podstawowe pojęcia literaturoznawcze i filozoficzne związane z epoką (na przykład „wzniosłość”) - 01G-1A_W08;
- e3 – odróżniać i definiować typowe dla epoki gatunki literackie (na przykład ballada, „Bildungsroman”, „Kunstmärchen” i in.)- 01G-1A_U04;
- e4 – umieć wymienić najważniejszych twórców tego okresu, tytuły ich głównych dzieł oraz posługiwać się przykładami konkretnych utworów przy omawianiu epoki - 01G-1A_W08;
- e5 – znać z własnej lektury około 15 pozycji z kanonu (w zależności od ich stopnia trudności oraz obszerności można się ograniczyć do 11–12 utworów) - 01G-1A_W09;
- e6 – umieć analizować przeczytane dzieła literackie, formułować własne sądy na ich temat, interpretować na podstawie przeczytanych utworów główne nurty omawianego okresu, korzystać z literatury przedmiotu- 01G-1A_U03;
- e7 – móc samodzielnie (w języku potocznym) porównywać ze sobą utwory literackie, wiązać ze sobą fakty i formułować wnioski - 01G-1A_U02;
- e8 – reprezentować następujące postawy: otwartość na odmienność kulturową, wrażliwość na wartości zawarte w dziele literackim, wyrażanie ocen dotyczących poziomu artystycznego oraz wartości moralnych - 01G-1A_K05.

4. Treści kształcenia

Klasyka jako epoka niemieckiego idealizmu: główne cechy klasyki na wybranych przykładach. Nowe formy dramatyczne: temat grecki w nowym ujęciu: Goethe: Iphigenie auf Tauris: wychowanie człowieka w duchu ideałów humanizmu. Faust jako teodycea. Wzniosła tragedia Schillera (Maria Stuart, Dziewica Orleańska, Wilhelm Tell). Schiller i idealizm: pisma estetyczne, dramaty, liryka. Liryka przeżycia Goethego. Ballada ideowa i magiczna. Rozwój prozy (powieści i nowele Goethego). Problematyka artysty i ironia romantyczna (Friedrich Schlegel). Filozofia przyrody Novalisa. Fantazja i realizm w noweli romantycznej (Tieck, Hoffmann, Eichendorff, Brentano, Chamisso). Niemiecka literatura ‚gotycka‘. Inspiracje ludowością (Achim/Brentano, bracia Grimm). Liryka romantyczna – motywy, ja liryczne (Eichendorff, Brentano).

Wykład przekazuje podstawową wiedzę o obu epokach, na ćwiczeniach studenci czytają i interpretują: wybrany dramat Goethego, wybrany dramat Schillera, 2 ballady Goethego i Schillera, 2-3 nowele romantyczne, dramat lub opowiadanie Kleista, 2-3 utwory liryczne z obu epok, 1 dzieło teoretyczne (pisma estetyczne Schillera lub wczesnych romantyków).

5. Sposoby i kryteria oceniania

Aktywny udział w proseminarium oraz 1 krótka praca pisemna (interpretacja) oceniane

są w skali 2–5 i stanowią 30% oceny z przedmiotu. Sprawdzane są efekty kształcenia: e2, e3, e4, e7, e8.

Test pisemny, sprawdzający wiedzę zdobytą na wykładzie: test wyboru, ok. 50 pytań, przy każdym cztery możliwości odpowiedzi, jedna właściwa. Zalicza 60% dobrych odpowiedzi. Test sprawdza kompetencje: e1, e2, e3, e5. Zdany test (zaliczenie bez oceny) dopuszcza do egzaminu ustnego. Test można powtarzać. Po drugim niezdanym teście student otrzymuje ocenę niedostateczną z I terminu egzaminu.

Egzamin ustny: student przedstawia listę przeczytanych lektur z okresu klasyki i romantyzmu - ok. 15 pozycji (przy trudniejszych utworach 11–12). Otrzymuje 3 pytania: dotyczące każdej z epok i wybranego tytułu z listy przeczytanych utworów.

Egzamin prowadzony jest w formie rozmowy z egzaminującym. Egzamin sprawdza: e6, e4, e1, e2, e3, e5, e7, e8. Ocena z egzaminu stanowi 70% oceny z przedmiotu. Ocena z egzaminu kształtuje się następująco w zależności od posiadanej wiedzy i umiejętności:

- dostateczna (3,0) – znajomość zagadnień dotyczących epoki i lektur w zakresie 50-59%

- więcej niż dostateczna (3,5) - znajomość zagadnień dotyczących epoki i lektur w zakresie 60-69%, komunikatywna wypowiedź w j. niemieckim,

- dobra (4,0) - znajomość zagadnień dotyczących epoki i lektur w zakresie 70-79%, poprawna wypowiedź w j. niemieckim,

- więcej niż dobra (4,5) - znajomość zagadnień dotyczących epoki i lektur w zakresie 80-89%, płynna wypowiedź w j. niemieckim,

- bardzo dobra (5) - znajomość zagadnień dotyczących epoki i lektur w zakresie 90-100%, płynna wypowiedź w j. niemieckim.

6. Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny z elementami wkładu problemowego, z zastosowaniem prezentacji multimedialnej (w przypadku większych partii materiału studenci otrzymują przed wykładem handouty i wybrane teksty lub obszernie fragmenty) - kształcenie kompetencji: e1, e2, e3, e4.

Na proseminarium stosowane są różne metody: klasyczna analiza tekstu literackiego, praca w grupach (stoliki eksperckie), metoda panelowa etc. Kształtowane kompetencje: e5, e6, e7, e8.

7. Zalecana literatura i materiały pomocnicze

* w nawiasach: dodatkowe pozycje na ocenę bardzo dobrą:

Johann Wolfgang Goethe: liryka: Erlkönig, Wanderers Nachtlied, Grenzen der Menschheit, V. Römische Elegie, 1 ballada do wyboru, 1 nowela do wyboru (Novelle lub Unterhaltungen deutscher Ausgewanderten), dramaty: Faust I (und II), Iphigenie auf Tauris, (epos: Hermann und Dorothea), (1 powieść do wyboru: Wahlverwandschaften lub Wilhelm Meister – Wanderjahre, Lehrjahre); Friedrich Schiller: liryka: Die Götter Griechenlands, 1-2 dramaty do wyboru: Don Carlos, Maria Stuart, Jungfrau von Orleans, Wilhelm Tell, 2 ballady do wyboru, (proza: 1 utwór do wyboru: Der Verbrecher aus verlorener Ehre lub Der Geisterseher), pisma estetyczne: 1 do wyboru; Novalis: Hymnen an die Nacht: obowiązkowo hymn V, (Heinrich von Ofterdingen); L. Tieck: 1 wczesna nowela: Der blonde Eckbert /Runenberg, (1 późna nowela – np. Des Lebens Überfluss); (Friedrich Schlegel: Das 116. Athenäum-Fragment); C. Brentano: Geschichte vom Braven Kasperl und schönem Annerl; liryka do wyboru; Die Brüder Grimm: Kinder- und Hausmärchen (wybór); E.T.A. Hoffmann: 1-2 opowiadania do wyboru; J. von

Eichendorff: liryka, 1 nowela do wyboru: Aus dem Lebens eines Taugenichts lub Das Marmorbild, A. von Chamisso: Peter Schlemihls wundersame Geschichte, liryka; (F. de la Motte-Fouque: Undine lub inne opowiadanie); H. v. Kleist: 1 utwór do wyboru; F. Hölderlin: Hälfte des Lebens, (Hyperion)

* Zalecana literatura przedmiotu i materiały pomocnicze:

B. Witte/Th. Buck u.a. (ed.): Goethe-Handbuch. Metzler, Stuttgart 1997; M. Luserke-Jaqui u. Mitarbeit von G. Domes (ed.): Schiller-Handbuch. Leben – Werk – Wirkung. Stuttgart, Weimar: 2005; Handbuch der deutschen Romantik. Stuttgart 1994; Reclam Interpretationen: np.: Goethes Dramen, Schillers Dramen, Gedichte und Interpretationen, Erzählungen und Novellen des 19. Jahrhunderts. Bd. I und II.; G. Ueding: Klassik und Romantik. München 1988. E.u.E. v. Borries : Deutsche Literaturgeschichte. Bd. 3: Die Weimarer Klassik. Goethes Spätwerk. München 1991; dies.: Deutsche Literaturgeschichte. Bd. 4: Zwischen Klassik und Romantik: Hölderlin, Kleist, Jean Paul. München 1993.

8. Informacje dodatkowe

Studenci specjalności filologia germańska z językiem angielskim (z niemieckim od 0) oraz studenci dziennikarstwa międzynarodowego ze słabą znajomością języka mogą zdawać egzamin w języku polskim. Nie będzie to miało wpływu na ocenę. Studenci wszystkich innych specjalności filologii germańskiej powinni zdawać egzamin w języku niemieckim. Egzamin w języku polskim obniża ocenę o 0,5.

III ROK

Semestr	5 + 6
Przedmiot	Praktyczna nauka języka niemieckiego 5 i 6 (PNJN) – [ćwiczenia konwersatoryjne NPWS 1]
Punkty ECTS	6+4
Kod przedmiotu	GLA500+GLA609
Ilość godzin	78+52 (130)

1. Skrócony opis

Praktyczna nauka języka niemieckiego na III. roku filologii germańskiej składa się następujących części: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu pisanego, wypowiedź ustna, wypowiedź pisemna i stylistyka (w semestrze letnim). Studenci powinni ukończyć studia licencjackie BA uzyskując poziom językowy min. C1, zgodnie z ramami referencyjnymi Unii Europejskiej. Przy tym tematyka zajęć, spektrum słownictwa i struktur językowych oraz specyfika tekstów i ich rodzajów odpowiada wymogom studiów filologicznych. Na trzecim roku studiów studenci pracują coraz częściej na tekstach autentycznych. Swej umiejętności rozumienia takich tekstów dowodzą na egzaminach, skonstruowanych na bazie autentycznych tekstów niemieckojęzycznych, odpowiadających założonemu poziomowi. Egzaminy te odbywają się odpowiednio po semestrze zimowym i letnim.

Na poziomie B2+/C1 studenci powinni posługiwać się wystarczająco szerokim spektrum językowych środków wyrazu, aby jasno i zrozumiale wyrażać się w formie opowiadania

lub sprawozdania na większość tematów ogólnych i bardziej specyficznych w formie pisemnej i ustnej, prezentując przy tym bogate słownictwo. Powinni również posługiwać się z łatwością w szerokim zakresie gramatyką i kompleksowymi strukturami zdaniowymi. Studenci powinni rozumieć i być w stanie streścić kompleksowe teksty i dyskusje o tematyce ogólnej i bardziej specyficznej/fachowej. Streszczenie jak i tekst własny muszą być zorientowane na konkretnego odbiorcę pod względem budowy tekstu i słownictwa. Studenci powinni też rozpoznawać na podstawie słownictwa i budowy tekstu, do kogo tekst jest skierowany i jakimi środkami wyrazu się posługuje. Powinni też umieć odpowiednio na nie zareagować. Zajęcia z PNJN uzupełniane są zajęciami z gramatyki praktycznej i fonetyki oraz innymi zajęciami w języku niemieckim (historia literatury, gramatyka opisowa, niektóre zajęcia do wyboru).

2. Wymagania wstępne

Znajomość języka niemieckiego co najmniej na poziomie B2/ B2+.

3. Efekty kształcenia

W wyniku czynnego uczestniczenia w zajęciach PNJN studenci powinni być w stanie w zakresie:

3.1 rozumienia tekstu słuchanego – studenci:

e1 – rozumieją w kontakcie bezpośrednim z mówiącym lub w mediach język standardowy, w zakresie tematów mniej lub bardziej znanych, z którymi stykają się w życiu prywatnym, społecznym, zawodowym lub w procesie kształcenia. Jedynie bardzo silne hałasy w tle, nieodpowiednia struktura dyskursu lub bardzo silne naleciałości dialektalne (niespotykana idiomatyka) zakłócają rozumienie;

e2 – rozumieją główne tezy skomplikowanych pod względem językowymi wypowiedzi na tematy rzeczowe lub abstrakcyjne, jeśli wypowiedziane są one językiem standardowym. Rozumieją dyskusje fachowe ze swojej dziedziny (filologia), w tym rozróżniają i wyłapują strukturę tekstu i potrafią zdobyte w ten sposób informacje opracować i przekazać;

e3 – potrafią brać udział dyskusji z rodzimymi użytkownikami języka posługując się przy tym często używanymi zwrotami mowy potocznej. Nie szukają przy tym słów a braki leksykalne potrafią szybko i skutecznie zapełniać innymi słowami lub zwrotami.

3.2 rozumienia tekstu czytanego – studenci:

e4 – potrafią czytać teksty bardzo samodzielnie, zmieniając styl i tempo czytania w zależności od różnych celów i rodzajów tekstu. Potrafią posługiwać się w sposób wybiórczy słownikami, mają duże słownictwo pasywne, choć mogą mieć pewne problemy z rozumieniem rzadko używanych zwrotów;

e5 – potrafią czytać i zrozumieć teksty odnoszące się do ich dziedziny studiów lub zainteresowań lub poza nie wykraczają. Potrafią krytycznie ocenić wypowiedzi w tekście.

e6 – rozumieją strukturę długich i trudnych tekstów i potrafią pozyskać z nich informacje nawet wtedy, gdy nie została ona podana wprost.

3.3 mówienia – studenci:

e7 – potrafią mówić płynnie, poprawnie i osiągając założony cel wypowiedzi na ogólne i bardziej specyficzne tematy naukowe i społeczne, dyskutować na te tematy i łączyć wypowiedź w logiczną całość;

e8 – potrafią nawiązywać spontanicznie rozmowę na tematy naukowe i społeczne oraz

porozumiewać się przy pomocy bogatego słownictwa i w dużej mierze bezbłędnie z punktu widzenia gramatyki i słownictwa bez wyraźnego szukania słów lub struktur;

e9 – potrafią porozumiewać się na tyle płynnie i spontanicznie, że może zostać nawiązany dialog z rodzimymi użytkownikami języka naturalny dla obu stron;

e10 – wyciągać wnioski dotyczące wydarzeń i doświadczeń i relacjonować je w sposób zrozumiały i jasny, oraz umieją bronić swojej relacji przy pomocy adekwatnych argumentów;

e11 – rozumieją ze szczegółami to, co mówi się do nich w języku standardowym, nawet jeśli rozmówca używa zwrotów potocznych a w otoczeniu słychać odgłosy zakłócające wypowiedź;

e12 – potrafią uczestniczyć aktywnie i używając zróżnicowanego słownictwa w dłuższych rozmowach na ogólnie interesujące nas tematy nie ograniczając swej wypowiedzi ze względu na słownictwo lub jego brak, podtrzymują rozmowę i kierują ją na w miarę konieczności na inne tory;

e13 – potrafią wyrażać silne uczucia i odpowiednio reagować na wyrażenia innych

e14 – potrafią aktywnie uczestniczyć w rozmowie w taki sposób, że to oni wnoszą propozycje konstruktywne, kierują rozmową, uzasadniają swoje poglądy i odpierają argumenty partnerów w dyskusji, odrzucają propozycje lub zgadzają się ze zdaniem rozmówcy;

e15 – potrafią dotrzymać kroku partnerom w ożywionej dyskusji, rozpoznawać argumenty za i przeciw i odpowiednio na nie reagować;

e16 – potrafią wyrażać swoje myśli i poglądy jasno i precyzyjnie, argumentują przekonująco i odpowiednio reagują na kompleksowe argumenty strony przeciwnej, aktywnie uczestniczą w rutynowych i formalnych dyskusjach.

3.4 pisanie – studenci

e17 – posługując się formą rozprawki potrafią przedstawiać różne poglądy i argumentować z i przeciw tym poglądom;

e18 – w *Stellungnahme* wyrażać jasno i szczegółowo swoje myśli i odczucia;

e19 – potrafią wypowiedzieć się w różnorodnych formach (*Stellungnahme*, komentarz, recenzja, list czytelnicy, mowa, rozprawka).

4. Treści kształcenia

Ponieważ na trzecim roku coraz częściej pracuje się na tekstach autentycznych tematy opracowywane są przez prowadzących co roku na nowo. Prowadzący kierują się przy tym aktualną tematyką dyskursów w krajach niemieckojęzycznych. Opierają się też na tematach starszych, istotnych społecznie dyskusjach, prowadzonych w tychże krajach. Następujące tematy mogą posłużyć za przykład możliwych zagadnień omawianych na zajęciach:

- rozliczenia z przeszłością
- stosunki polsko – niemieckie
- niemiecki, polskie i polsko – niemieckie pojęcia pamięci
- pojęcie inteligencji i jej krytyka
- utopie i plany na przyszłość
- globalizacja
- zaangażowanie w ruchy społeczne
- literatura i sztuka jako wydarzenia społeczne i towarzyskie
- Komiks zamiast literatury?
- kompetencje medialne

- psychologia: pojęcie szczęścia i nieszczęścia
- podróże

5. Sposoby i kryteria oceniania

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu z praktycznej nauki języka niemieckiego jest uzyskanie zaliczeń ze wszystkich części składowych PNJN (rozumienie ze słuchu i rozumienie tekstu pisanego, wypowiedź ustna, wypowiedź pisemna).

Aby uzyskać zaliczenie z oceną pozytywną studenci muszą uczestniczyć w zajęciach regularnie i aktywnie (maksymalnie dwie usprawiedliwione nieobecności), prace domowe, samodzielna nauka, krótkie referaty, weryfikowalny i widoczny udział w pracach w grupach, pozytywna ocena postępów w nauce podczas zajęć, prac pisemnych i testów). Studenci muszą oddać co najmniej pięć prac pisemnych, przy czym ilość prac i czas ich oddania zależą od prowadzącego zajęcia. Oceny cząstkowe wchodzi w skład oceny końcowej. Na ćwiczeniach sprawdzane są wszystkie efekty kształcenia. Ocenia się w zależności od rodzaju pracy:

- poprawność merytoryczną (treść)
- formę (budowa, struktura, słownictwo, styl, spójność).
- Niedociągnięcia w formie (, struktura, słownictwo, styl, spójność nie spełniają wymaganych norm dla danego poziomu)
- objętość, ilość i uwzględnienie wszystkich istotnych punktów.

Ocena z egzaminu jest oceną, na którą składają się oceny ze wszystkich części egzaminu. Egzamin odbywa się zarówno po semestrze zimowym (rozumienie tekstu pisanego, rozumienie ze słuchu, wypowiedź ustna i pisemna) jak i po semestrze letnim (rozumienie tekstu pisanego, rozumienie ze słuchu, wypowiedź ustna i pisemna, stylistyka). Egzamin sprawdza e1 – e19 oraz czy sprawności i umiejętności studentów odpowiadają wymaganemu poziomowi. Materiałem egzaminacyjnym są teksty autentyczne. Aby zdać egzamin trzeba poprawnie wykonać 60 % zadań. Jeśli student uzyska poniżej 60% z choć jednej części egzaminu, to cały egzamin jest nie zdany. Student powtarza tylko tą część egzaminu, której nie zdał. Jeśli jednak nie zdał więcej niż dwóch części egzaminu, musi powtarzać cały egzamin. Studenci kierunku dziennikarstwo z językiem niemieckim anglistyka z językiem niemieckim zdają egzamin osiągając pułap 50%.

Proporcja oceny z ćwiczeń i z egzaminu w ocenie końcowej z przedmiotu wynosi 50% ćwiczenia (po 25% każde ćwiczenia w każdym semestrze) i 50% z egzaminu. Każdy student otrzymuje więc 3 oceny w każdym semestrze po 2 oceny z ćwiczeń liczone po 25% każda i 1 ocenę z egzaminu liczoną 50%. Każdy semestr kończy przedmiot i ocena końcowa z przedmiotu liczy się do średniej.

6. Metody dydaktyczne

Metody dynamiczne (praca w grupach) oraz formy urozmaicające tok nauki są częścią składową zajęć, co wzbogaca ją i stymuluje studentów do samodzielnej nauki, pracy z partnerem, w małych grupach, pracy nad projektami oraz nad projektami indywidualnymi takimi jak referaty, krótkie referaty, merytoryczne opracowanie tematu do dyskusji, trening w argumentowaniu, prezentacja multimedialna, spontaniczne wypowiedzi na tematy rozszerzające zagadnienie omawiane na zajęciach. Wykorzystuje się również klasyczne metody konfrontujące język ojczysty uczących się językowi obcemu (metoda tłumaczeniowa) Prowadzący zajęcia kieruje procesem uczenia się i stymuluje go wybranymi przez siebie metodami.

7. Zalecana literatura i materiały pomocnicze

Oprócz literatury fachowej zaleca się czytanie następujących czasopism i gazet: *Die Zeit*, *Der Spiegel*, *die Süddeutsche Zeitung*, *Neue Zürcher Zeitung*, *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, *der Standard*. Poleca się również korzystanie z oferty dostępnych online stacji ARD, ZDF, Phönix, 3Sat, Deutsche Welle itp.

Jako materiały dodatkowe do samodzielnego uczenia się można polecić następujące pozycje niemieckie:

Buscha, Anne und Linthout, Gisela: *Das Mittelstufenbuch Deutsch als Fremdsprache*, Band 2. Leipzig: Schubert 2003; Buscha, Anne / Gisela Linthout: *Das Oberstufenbuch Deutsch als Fremdsprache. Ein Lehr –und Übungsbuch für fortgeschrittene Lerner*. 3., akt. U. erw. Aufl. Leipzig: Schubert 2005; Buscha, Anne und Linthout, Gisela: *Erkundungen. Deutsch als Fremdsprache C1*. Leipzig: Schubert 2009; Földeak, Hans: *Sag's besser! Teil 1* (Grammatik; 5 Deutsch üben) & *Teil 2* (Ausdruckserweiterung; 6 Deutsch üben). 2. Aufl. Ismaning: Hueber 2010; Glotz – Kastanis, Jo / Tippmann, Doris: *Sprechen – Schreiben – Mitreden. Training von Vortrag und Aufsatz in der Oberstufe. Deutsch als Fremdsprache / Übungsbuch*. Ismaning: Hueber 2010; Graefen, Gabriele und Moll, Melanie: *Wissenschaftssprache Deutsch: lesen – verstehen – schreiben. Ein Lehr –und Arbeitsbuch*. Frankfurt a.M.: Peter Lang 2011; Koithan, Ute et al: *Aspekte 3. Niveau C1*. Berlin: Langenscheidt o.A.; Lodewick, Klaus: *Barthel 2. Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene (Mittelstufe, Oberstufe)*. Göttingen: Fabouda – Verl. 2006; Lodewick, Klaus: *DSH & Studienvorbereitung. Deutsch als Fremdsprache für Studentinnen und Studenten. Text –und Übungsbuch*. Göttingen: Fabouda – Verl. 2006; Melhorn, Grit et al.: *Studienbegleitung für ausländische Studierende an deutschen Hochschulen*. 2., unver. Aufl. München: Iudicum 2009; Schäfer, Susanne und Heinrich, Dietmar: *Wissenschaftliches Arbeiten an deutschen Universitäten. Eine Arbeitshilfe für ausländische Studierende im geistes –und gesellschaftswissenschaftlichen Bereich. Mit Übungsaufgaben*. München: Iudicum 2010; Strank, Wiebke: *Da fehlen mir die Worte. Systematischer Wortschatzerwerb für fortgeschrittene Lerner in Deutsch als Fremdsprache*. Leipzig: Schubert 2010

8. Informacje dodatkowe

Od studentów wymaga się dużej samodzielności świadomości swych braków i niedociągnięć językowych. Oczekuje się, że będą uczyli się odpowiedzialnie i dla siebie, w celu uzyskania pozytywnego wyniku na egzaminie końcowym. Poza tym powinni oni regularnie czytać gazety i czasopisma niemieckojęzyczne, słuchać audycji radiowych i oglądać niemieckojęzyczną telewizję, aby przywyknąć do naturalnego sposobu mówienia rodzowitych użytkowników języka (tempo mówienia, słownictwo, intonacja, akcent, budowanie wypowiedzi, specyficzne formy wypowiedzi, preferowane słownictwo w zależności od grupy docelowej i typu tekstu) oraz być zorientowanymi w aktualnych dyskursach i debatach.

Semestr	5
Przedmiot	Gramatyka opisowa języka niemieckiego 4 (wykład + proseminarium)
Punkty ECTS	4
Kod przedmiotu	
Ilość godzin	20+15 (35)

1. Skrócony opis

Celem zajęć jest prezentacja i omówienie podstawowych zagadnień z zakresu składni języka niemieckiego oraz wyćwiczenie umiejętności identyfikowania, definiowania oraz analizowania konkretnych zjawisk językowych w analizowanych w ramach zajęć tekstach oryginalnych (teksty prasowe, teksty skeczów, teksty ogłoszeń itd.)

2. Wymagania wstępne

Znajomość języka niemieckiego na poziomie min. B2, podstawowa znajomość gramatyki języka niemieckiego

3. Efekty kształcenia

W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien:

- e1 – rozpoznawać, definiować, objaśnić i scharakteryzować konkretne struktury językowe (01G-1A_W01, 01G-1A_W02, 01G-1A_W05, 01G-1A_W06)
- e2 – sprawnie posługiwać się konkretnymi konstrukcjami gramatyczno-leksykalnymi (01G-1A_U02, 01G-1A_U09),
- e3 – analizować teksty oryginalne w aspektach omawianych w ramach wykładu (01G-1A_U03)
- e4 – omawiać i charakteryzować znalezione przez siebie w analizowanym tekście konkretne zjawiska językowe (01G-1A_U05, 01G-1A_U07),
- e5 – kreatywnie pracować na zajęciach, mieć świadomość popełnianych błędów oraz chęć ich niwelowania (01G-1A_U09, 01G-1A_U10, 01G-1A_U11, 01G-1A_U12, 01G-1A_U13, 01G-1A_K01, 01G-1A_K02, 01G-1A_K03, 01G-1A_K05).

4. Treści kształcenia

Zdanie jako element systemu językowego. Zdanie a równoważnik zdania. Typy zdań wg. różnych kryteriów. Zdania pojedyncze. Typy zdań złożonych. Części zdania oraz przydawki. Zdania poboczne i ich typy. Funkcja poszczególnych części mowy w zdaniu. Rola modeli słowotwórczych w transformacji zdań pobocznych na części zdania i przydawki. Rola konstrukcji bezokolicznikowej w zdaniu.

5. Sposoby i kryteria oceniania

Egzamin po semestrze zimowym. Ocena z egzaminu stanowi 60% oceny ogólnej z gramatyki opisowej.

Praca zaliczeniowa w ramach proseminarium po semestrze zimowym, obejmująca praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy teoretycznej (analiza zdań w różnych aspektach). Wymagane do zaliczenia semestru jest 60% ogółu punktów.

Ocena z proseminarium stanowi 40% oceny ogólnej z gramatyki opisowej. Zarówno w ramach pracy semestralnej, jak i pracy egzaminacyjnej obowiązują następujące kryteria oceny:

1. niedostateczny (2) – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 0%-59,9% ogółu punktów
2. dostateczny (3) – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 60% - 74,9% ogółu punktów
3. dostateczny plus (3,5) – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 75%-79,5% ogółu punktów
4. dobry (4) – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 80% – 89,9% ogółu punktów
5. dobry plus (4,5) – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 90%-95,9% ogółu punktów
6. bardzo dobry (5) – przy osiągnięciu przez studenta wyniku testu sprawdzającego wiedzę w granicach 96% – 100% ogółu punktów

6. Metody dydaktyczne

Z uwagi na rodzaj zajęć – ćwiczenia praktyczne – stosuje się na różnorodne aktywizujące metody nauczania, aby wzbudzić w uczestnikach motywację do nauki. Dlatego obok tradycyjnych metod jak dyskusja czy ćwiczenia – stosuje się zróżnicowane metody pracy, adekwatne do celów i treści omawianych na zajęciach, wykorzystując przy tym następujące metody i techniki uczenia:

- metoda komunikatywna, uwzględniająca autonomię uczenia się
- metoda pracy projektowej
- zastosowanie różnych form pracy (indywidualną, grupową, parami)
- zastosowanie różnych technik pracy

7. Zalecana literatura (wybór)

- (1) Althaus, P., (wyd.), *Lexikon der Germanistischen Linguistik*, Tübingen 1980;
- (2) Bondzio, W., *Einführung in die Grundfragen der Sprachwissenschaft*, Leipzig 1980;
- (3) Bußmann, H., *Lexikon der Sprachwissenschaft*, Stuttgart 1990;
- (4) Drosdowski, G. (wyd.), *DUDEN. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache.*, Mannheim/ Wien/ Zürich 1984;
- (5) Glück, H. (wyd.), *Metzler Lexikon Sprache*, Stuttgart - Weimar 1993;
- (6) Helbig, G. / Buscha, J., *Kurze deutsche Grammatik für Ausländer*, Leipzig 1986;
- (7) Jung, W., *Grammatik der deutschen Sprache*, Leipzig 1982;
- (8) Lewandowski, T., *Linguistisches Wörterbuch*, Bd. I.- III., Heidelberg 1980;
- (9) Zieliński, W.-D., *ABC der deutschen Nebensätze*, München 1995

8. Informacje dodatkowe

Studenci specjalności filologia germańska z językiem angielskim (z niemieckim od 0) oraz studenci dziennikarstwa międzynarodowego ze słabą znajomością języka mogą zdawać egzamin w języku polskim. Nie będzie to miało wpływu na ocenę. Studenci wszystkich innych specjalności filologii germańskiej powinni zdawać egzamin w języku niemieckim. Egzamin w języku polskim obniża ocenę o 0,5.

Semestr	5
Przedmiot	Teoria i praktyka tłumaczeń 1 / Tłumaczenia 1 (wykład)
Punkty ECTS	4
Kod przedmiotu	GLA514
Ilość godzin	28+28

1. Skrócony opis

Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami, kierunkami i szkołami w teorii translacji.

Rozróżnianie typów tekstów i strategii ich przekładu.

2. Wymagania wstępne

Znajomość języka niemieckiego na poziomie B1/B2.

3. Efekty kształcenia

Po ukończeniu przedmiotu student:

- e1 – rozpoznaje podstawowe pojęcia z zakresu translatoryki
- e2 – określa podstawowe kompetencje tłumacza
- e3 – różnicuje teksty
- e4 – wybiera określone strategie translacji
- e5 – analizuje zachodzące relacje znaczeniowe między oryginałem a tłumaczeniem
- e6 – przygotowuje schemat tłumaczenia tekstu
- e7 – stosuje odpowiednie strategie tłumaczeniowe
- e8 – rozwiązuje postawione zadania tłumaczeniowe
- e9 – poddaje krytyce przedłożone tłumaczenia
- e10 – identyfikuje i rozwiązuje problem tłumaczeniowy
- e11 – ocenia wartość tłumaczenia
- e12 – jest odpowiedzialny za wykonane tłumaczenie
- e13 – jest otwarty na odmienne propozycje tłumaczeniowe

4. Treści kształcenia

Zakres badań translacji. Translacja a inne dziedziny nauk. Podstawowe pojęcia z zakresu translacji. Translacja jako składnik aktu komunikacji: Działania werbalne i pozajęzykowe. Translacja i jej formy. Przekład i tłumaczenie. Rodzaje przekładu i tłumaczeń. Kompetencje tłumacza. Ekwiwalencja i odpowiedniość. Przetłumaczalność i nieprzetłumaczalność tekstów. Kulturowe tło w procesie translacji. Preinformacja kulturowa. Socjokulturowe uwarunkowania tekstu wyjściowego. Pojęcie konwencji, konwencji językowej określonej wspólnoty językowej. Tekst: Typologia i charakterystyka rodzajów tekstów. Relacje między tekstem oryginału a tekstem docelowym. Koherencja tłumaczenia. Rodzaje tekstów w przekładzie: – tekst specjalistyczny (techniczny, ekonomiczny, prawny, medyczny); – tekst użytkowy; – tekst prasowy. Strategie tłumaczenia. Pragmatyka tłumaczenia. Ewaluacja przekładu. Aparat pomocniczy w pracy tłumacza.

5. Sposoby i kryteria oceniania

Wykład kończy się egzaminem, 4 ECTS. Oceną formującą są konsultacje. Oceną sumującą jest test pisemny w zakresie (e1 – e10).

6. Metody dydaktyczne

Metoda podawcza: Wykład

7. Zalecana literatura przedmiotu i materiały pomocnicze

- Grucza, F. (1993): Interkulturelle Translationskompetenz – ihre Struktur und Natur. W: A. P. Frank, F. Paul, H. Turk, K – J. Maaß, eds., Übersetzen verstehen, Brücken Bauen. Geistes – wissenschaftliches und Literarisches Übersetzen im internationalen Kulturaustausch (= Göttinger Beiträge zur Internationalen Übersetzungsforschung Bd. 8, T. 1 und 2) E. Schmid – Vlg.: Berlin, 158 – 171.
- Hönig, H.G./Kußmaul, P. (1984): Strategie der Übersetzung. Ein Lehr – und Arbeitsbuch. Tübingen.
- Jäger, G./Dalitz, G.: Die Sprachmittlung und ihre Hauptarten. Leipzig 1984.
- Kauz, U. (2002): Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens. München.
- Kątny, A. (ed.) (1989): Studien zur kontrastiven Linguistik und literarischen Übersetzung. Frankfurt a.M.
- Kielar, B.Z. (2000): O tłumaczeniu tekstów specjalistycznych. W: Kielar, B.Z./Krzyszowski, T.P./Lukszyn, J./Namowicz, T. (eds.): Problemy komunikacji międzykulturowej. Lingwistyka, translatoryka, glottodydaktyka. Warszawa, 235 – 246.
- Kuśmaul, P. (1986): Übersetzen als Entscheidungsprozess. Die Rolle der Fehleranalyse in der Übersetzungsdidaktik. In: Snell – Hornby, M. (ed.), Tübingen.
- Reiß, K. /Vermeer, H. J. (1984): Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie. Tübingen.
- Reiß, K. (1982): Möglichkeiten und Grenzen der Übersetzungskritik. Kategorien und Kriterien für eine sachgerechte Beurteilung von Übersetzungen. München.
- Reiß, K.: Textbestimmung und Übersetzungsmethode. Entwurf einer Texttypologie. W: Ruperto – Carola, Jg. 21, Bd. 46 (1969), 69 – 75.
- Snell – Hornby, M./Hönig, H. G./Schmitt, P.A. (eds.) (1999): Handbuch Translation. Tübingen.
- Weigt Z. (1992): Sprachspezifische Übersetzer – und Dolmetscheraktivitäten im Germanistikstudium. W: Leksika i leksikografija. Rossijskaja akademija nauk. Institut jazykoznanija. Moskva, 162 – 169.
- Weigt, Z. (2002): Fachkommunikative Komponenten im Übersetzungsunterricht für Germanistikstudenten. W: Kalaga Wojciech, Mielczarek Zygmunt, Rachwa? Tadeusz und Pindel Dariusz (red.): Literature and Linguistics. Literatur und Linguistik. Vol. 1. Reihe: Academic Papers of College of Foreign Languages. Wissenschaftliche Beiträge der Hochschule für Fremdsprachen. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Lingwistycznej. Częstochowa, 195 – 205.
- Weigt, Z. (2002): Ausgewählte Probleme bei der Interpretation und Übersetzung deutscher und polnischer Fachtexte. W: Lewandowska – Tomaszczyk, B. and M. Thelen (red.), Translation and Meaning, Part 6. Proceedings of the Lodz Session of the 3rd International Maastricht – Lodz Duo Colloquium on "Translation and Meaning", Held in Lodz (Poland), 22 – 24 September 2000. Maastricht: Maastricht School of Translation and Interpreting, Hogeschool Zuyd. Maastricht, 395 – 401.
- Weigt, Z. (2002): Zwischen Originaltext und Übersetzung. Einige Bemerkungen zur Sprache Janusz Korczaks. W: Korczak – Bulletin, Hrsg. von der Deutschen Korczak – Gesellschaft e.V., der Österreichischen Janusz – Korczak – Gesellschaft und der Schweizerischen Korczak – Gesellschaft. 11. Jahrgang, Heft 2. Hamburg 2002, 8 – 17.

Wojtasiewicz, O. (1992): Wstęp do teorii tłumaczenia. Warszawa.

Żmudzki, J. (2000): Transfer translacyjny w świetle relacji intertekstualnych charakteryzujących działania i operacje mentalne w tłumaczeniu konsekutywnym. W: Kielar, B.Z./Krzyszowski, T.P./Lukszyn, J./Namowicz, T. (eds.): Problemy komunikacji międzykulturowej. Lingwistyka, translatoryka, glottodydaktyka. Warszawa, 310 – 324.

Semestr	5
Przedmiot	Historia Literatury Niemieckiej 5 [wykład + proseminarium] (Vormärz i Biedermeier)
Punkty ECTS	4
Kod przedmiotu	GLA503
Ilość godzin	20+15 (35)

1. Skrócony opis

Celem wykładu i proseminarium jest przekazanie podstawowej wiedzy o problemach i najważniejszych pisarzach i utworach epoki poromantycznej (wczesny realizm, „Vormärz”, „Biedermeier”)

2. Wymagania wstępne

Znajomość języka niemieckiego na poziomie min. B2, podstawowa znajomość niemieckiej literatury okresu klasyki i romantyzmu, podstawowa znajomość polskiej literatury romantyzmu.

3. Efekty kształcenia

W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien być w stanie:

- e1 – opisać i scharakteryzować podstawowe kierunki rozwoju literatury niemieckojęzycznej między 1830 i 1850 r. oraz porównać je z tendencjami literatury polskiej (na poziomie wiedzy zdobytej w szkole); 01G-1A_W08, 01G-1A_W09
- e2 – znać podstawowe pojęcia literaturoznawcze i filozoficzne związane z epoką (na przykład realizm, materializm, idealizm); 01G-1A_W02, 01G-1A_W01, 01G-1A_U02
- e3 – odróżniać i definiować typowe dla epoki gatunki literackie (na przykład ballada, „Bildungsroman”, Volksstück, tragedia, komedia, publicystyka, felieton, literatura podróżnicza, nowela etc.); 01G-1A_W08, 01G-1A_W09, 01G-1A_U04
- e4 – posługiwać się w sposób prawidłowy typowymi i najważniejszymi pojęciami literaturoznawczymi; 01G-1A_W02, 01G-1A_U02, 01G-1A_U09, 01G-1A_U13
- e5 – wskazać najważniejszych twórców tego okresu, wymienić ich podstawowe dzieła oraz posługiwać się przykładami konkretnych utworów, omawiając epokę literacką; 01G-1A_W09, 01G-1A_W08
- e6 – znać z własnej lektury około 15–20 pozycji z kanonu (w zależności od ich stopnia trudności oraz obszerności można się ograniczyć do 11–12 utworów); 01G-1A_W09, 01G-1A_W08, 01G-1A_U09
- e7 – analizować przeczytane dzieła literackie, formułować własne sądy na ich temat, interpretować na podstawie przeczytanych utworów główne nurty kultury omawianego okresu, korzystać z literatury przedmiotu; 01G-1A_W07, 01G-1A_U01, 01G-1A_U03, 01G-1A_U09, 01G-1A_U13

e8 – samodzielnie, ale w języku potocznym, porównywać ze sobą utwory literackie, wiązać ze sobą fakty i formułować wnioski; 01G-1A_W07, 01G-1A_U01, 01G-1A_U03, 01G-1A_U09, 01G-1A_U11, 01G-1A_U13

e9 – reprezentować następujące postawy: otwartość na odmienność kulturową, wrażliwość na wartości zawarte w dziele literackim, wyrażanie ocen dotyczących poziomu artystycznego oraz wartości moralnych. 01G-1A_K05, 01G-1A_K07

4. Treści kształcenia

Późny romantyzm, Vormärz/Biedermeier, wczesny realizm. Outsiderzy romantyzmu: Kleist, Hölderlin, Jean Paul. Pisarki epoki. Koniec „Kunstperiode”: Młode Niemcy, Vormärz, Biedermeier – problemy periodyzacji. Typowe gatunki i formy. Liryka: poeci rozdarcia: Lenau, Mörike, Heine. Liryka polityczna. Publicystyka polityczna (Heine). Dramat: od Grabbego do Hebbła; Büchner i jego szczególna pozycja w historii teatru XIX. W. Rozwój teatru w Austrii: Raimund, Nestroy. Proza: nowela okresu Biedermeier: Droste-Hülshoff, Grillparzer, Büchner, Mörike. Kryzys powieści edukacyjnej? Początki powieści społecznej. Realizm idealistyczny i wczesna teoria powieści („Grenzböten“): lata 40te i 50te XIX. W. Pomiędzy biedermeierem a realizmem: Stifter, Gotthelf.

5. Sposoby i kryteria oceniania

Aktywny udział w proseminarium oraz 2 krótkie prace pisemne (interpretacje) ocenianie są w skali 2–5 i stanowią 30% oceny z przedmiotu. Sprawdzane są: e2, e3, e4, e7, e8. e9. Test pisemny, sprawdzający wiedzę zdobytą na wykładzie: test wyboru, 50 pytań, przy każdym cztery możliwości odpowiedzi, jedna dobra. Zalicza 29 dobrych odpowiedzi. Test sprawdza: e1, e2, e3, e5. Zdany test (na zaliczenie) dopuszcza do egzaminu ustnego. Test można powtarzać 2 razy. Po drugim niezdanym teście, student otrzymuje ocenę niedostateczną z I terminu egzaminu.

Egzamin ustny: student deklaruje przeczytane lektury: 15 (przy trudniejszych utworach 11–12) pozycji literackich okresu między 1830 i 1850 r. jako przeczytane. Otrzymuje 2 zasadnicze pytania otwarte, dotyczące każdej z epok na podstawie przeczytanych przez siebie lektur: pytanie dotyczące epoki i pytanie dotyczące jednego, dwóch z przeczytanych utworów. Egzamin prowadzony jest w formie rozmowy z egzaminującym. Oceniane są: (1) wiedza (e1, e5, e6) 40% i umiejętność interpretacji (2) (e2, e3, e4, e7, e8, e9) 60%. Ocena bardzo dobra: (1) od 20%, (2) od 55%, dobra: (1) od 15%, (2) od 50%, dostateczna (1) od 10%, (2) od 45%.

6. Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny z elementami wkładu problemowego, z zastosowaniem prezentacji i elementami kształcenia na odległość (studenci otrzymują przed każdym wykładem handouty oraz najważniejsze dzieła literackie lub ich obszernie fragmenty) – e1, e2, e3, e4, e5, e7. Proseminarium, na których stosowane są różne metody: klasyczne proseminarium akademickie, praca w grupach (stoliki eksperckie), metoda panelowa, giełda pomysłów etc. – e1-e9.

7. Literatura

Lista lektur

Późny romantyzm: liryka, późnoromantyczne nowele i bajki (Wilhelm Hauff: 1 nowela, późny Ludwig Tieck: 1 nowela n.p. *Des Lebens Überfluss*, von Platen, Friedrich Hölderlin, Heinrich von Kleist)

„Junges Deutschland“, „Vormärz“: Georg Büchner: min. 2 utwory, w tym *Dantons Tod*, Heinrich Heine: *Deutschland. Ein Wintermärchen*, liryka (*Lorelay*, *Tannhäuser* i in.), publicystyka; liryka polityczna: Heine, Georg Herwegh, Ferdinand Freiligrath, Georg Weerth, „Polenlieder“: min. 2 wiersze Heinego, 1 Herwegha, Freiligratha, Weertha. „Biedermeier“, epigoni romantyzmu: Eduard Mörike: *Mozart auf der Reise nach Prag*, liryka, liryka Nikolasa Lenaua; Anette von Droste Hülshoff: *Die Judenbuche*, liryka

Początki realizmu: Jeremias Gotthelf: *Die schwarze Spinne*, Adalbert Stifter: *Kondor* lub *Brigitta*, Friedrich Hebbel: 1 dramat

Literatura austriacka w 19. w.: Ferdinand Raimund: *Das Mädchen aus der Feenwelt oder Der Bauer als Millionär* lub *Der Alpenkönig und der Menschenfeind*; Johann Nepomuk Nestroy: 1 dramat, Franz Grillparzer: 1 dramat plus 1 nowela

Do wyboru: Ch.D. Grabbe, Ch. Sealsfield, K. Immermann, K. Gutzkow, O. Ludwig, G. Freytag: *Soll und Haben* etc.

Zalecana literatura przedmiotu i materiały pomocnicze
Friedrich Sengle. *Biedermeierzeit*, 3 t., Stuttgart 1971, 72, 80; Heine-Handbuch, Helmut Koopmann: *Junges Deutschland*. Darmstadt 1993; Reclams Interpretationen: np. *Gedichte und Interpretationen*, Georg Büchner, *Erzählungen und Novellen des 19. Jahrhunderts*. T. 1 i 2 i 68n..

8. Informacje dodatkowe

Egzamin w języku polskim obniża ocenę o 0,5.

Semestr	6
Przedmiot	Retoryka / Stylistyka
Punkty ECTS	2
Kod przedmiotu	GLAPR03
Ilość godzin	26

1. Skrócony opis

Celem zajęć jest wykształcenie kompetencji retorycznej (jednej z kompetencji kluczowych). Zajęcia prowadzone są głównie w języku docelowym. Jedynie wyjaśnianie nowych pojęć wspomagane jest w niewielkim stopniu językiem polskim. Ćwiczenia trwają jeden semestr, odbywają się w wymiarze dwóch godzin tygodniowo (90 min.). Zajęcia mają charakter teoretyczno-praktyczny.

2. Wymagania wstępne

Wymagana jest znajomość języka niemieckiego na poziomie B1+/B2.

3. Efekty kształcenia

W wyniku czynnego uczestniczenia w zajęciach studenci powinni:

WIEDZA

- e1 umieć definiować podstawowe pojęcia z zakresu teorii retoryki (w oparciu o tradycję retoryki klasycznej oraz w podejściu współczesnym) – 01G-1A_W02, 01G-1A_W03,

- e2 umieć definiować kryteria oddziaływania języka mówionego na odbiorcę – 01G-1A_W04,
- e3 znać zasady przygotowania krótkich prezentacji/referatów (z uwzględnieniem płaszczyzny werbalnej, para- oraz niewerbalnej) – 01G-1A_W04,

UMIEJĘTNOŚCI

- e4 umieć przygotować krótką prezentację ustną/referat – zarówno w aspekcie komunikacji ustnej „face-to-face” jak i multimedialnie, a także z uwzględnieniem metodyki sporządzania notatek do wystąpień (PP) – 01G-1A_00U06, 01G-1A_U07,
- e5 umieć w praktyce wygłaszać krótkie prezentacje/referaty (w oparciu o poznane zasady) – 01G-1A_00U06, 01G-1A_U07,
- e6 znać teoretyczne zasady formułowania tzw. feedbacku – 01G-1A_W04,

KOMPETENCJE PERSONALNE I SPOŁECZNE

- e7 umieć formułować feedback w praktyce – 01G-1A_K01,
- e8 dokonywać refleksji dot. własnej kompetencji retorycznej, a także kolegów – 01G-1A_K07

4. Treści kształcenia

- a. podstawowe pojęcia z zakresu retoryki (komunikacji retorycznej) w oparciu o tradycję retoryki klasycznej oraz w podejściu współczesnym;
- b. kryteria oddziaływania mówcy na odbiorcę w komunikacji ustnej (face-to-face);
- c. zasady przygotowania krótkich prezentacji/referatów – w aspekcie werbalnym, para- i niewerbalnym oraz multimedialnym;
- d. zasady formułowania feedbacku.

5. Sposoby i kryteria oceniania

Ocenie podlega aktywny udział w ćwiczeniach; systematyczne opracowywanie omawianych zagadnień w teorii, przygotowanie krótkiej prezentacji/wystąpienia w praktyce według wspólnie wypracowanych kryteriów.

Skala ocen:

- 92% - 5
- 84% - 4+
- 76% - 4
- 68% - 3+
- 60% - 3

6. Metody dydaktyczne

Elementy wykładu; praca indywidualna (opracowywanie zagadnień teoretycznych, przygotowanie prezentacji oraz prezentacja); praca w grupach (próba wzajemnej oceny); praca na forum – dyskusja; feedback indywidualny (ze strony osoby prowadzącej zajęcia).

7. Zalecana literatura i materiały pomocnicze

- a. Allhoff, Dieter-W. / Allhoff, Waltraud (2010): Rhetorik & Kommunikation. Ein Lehr – und Übungsbuch. 14. Auflage. München / Basel: Ernst Reinhardt Verlag.

- b. Bose, Ines/Hirschfeld, Ursula/Neuber, Baldur/Stock, Eberhard (2013): Einführung in die Sprechwissenschaft. Phonetik, Rhetorik, Sprechkunst.
- c. Griebach, Thomas/Lepschy, Annette (2015): Rhetorik der Rede. Ein Lehr- und Arbeitsbuch. St. Ingbert: Röhrig Universitätsverlag.
- d. Past-Weinschenk, Marita (2009): „Reden im Studium: Ein Trainingsprogramm.“ Frankfurt am Main: Cornelsen Scriptor.
- e. Pawlowski, Klaus / Lungershausen, Helmut / Stöcker, Fritz (1995): Jetzt rede ich. Ein Spiel- und Trainingsbuch zur praktischen Rhetorik. Hannover: GEW Niedersachsen.
- f. Wagner, Roland W. (2004): Grundlagen der mündlichen Kommunikation. Sprechpädagogische Informationsbausteine für alle, die viel und gut reden müssen. 9., erweiterte Auflage. Regensburg: Bvs – Bayerischer Verlag für Sprechwissenschaft

Semestr	6
Przedmiot	Teoria i praktyka tłumaczeń 2/ Tłumaczenia 2 (ćwiczenia konwersatoryjne)
Punkty ECTS	2
Kod przedmiotu	GLA607
Ilość godzin	26

1. Skrócony opis:

Celem zajęć jest przyswojenie najważniejszych teorii przekładoznawczych, poznanie wynikających z nich metod oraz ćwiczenie sprawności pisemnego tłumaczenia z języka polskiego na język niemiecki różnego rodzaju tekstów (z wyłączeniem tekstów ściśle fachowych) z wykorzystaniem odpowiednich technik oraz pomocy naukowych.

2. Wymagania wstępne

Znajomość języka niemieckiego na poziomie B2-C1, pozytywnie zaliczony kurs tłumaczeń z języka niemieckiego na polski.

3. Efekty kształcenia

W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien:

3.1 Wiedza

e1w - osiąść świadomość różnic strukturalnych między systemem języka polskiego i języka niemieckiego; 01G-1A_W01, 01G-1A_W02, 01G-1A_W04, 01G-1A_W05, 01G-1A_W06

e2w - poznać specyfikę pracy tłumacza oraz związane z nią problemy; 01G-1A_W10, 01G-1A_W12, 01G-1A_W07, 01G-1A_W03

e3w - rozróżnić różne rodzaje przekładu (np. przekład analityczny, przekład selektywny, skrócony przekład linearny; przekład syntetyczny); 01G-1A_W02, 01G-1A_W05, 01G-1A_W07

e4w - zrozumieć rolę tłumacza i etyczne aspekty jego pracy; 01G-1A_W12, 01G-1A_W10, 01G-1A_W09

3.2 Umiejętności

e1u - w pracy przekładowej umiejętnie korzystać z wszelkich dostępnych pomocy i źródeł wiedzy, w tym rad ekspertów; 01G-1A_U02, 01G-1A_U09, 01G-1A_U14

e2u - stosować w zależności od rodzaju tekstu oraz celu tłumaczenia odpowiednie strategie i techniki przekładowe; 01G-1A_U08, 01G-1A_U03, 01G-1A_U04,

e3u - przełożyć rzetelnie i zrozumiale każdy rodzaj tekstu (z wyjątkiem tekstów fachowych) z języka niemieckiego na język polski, dbając o odpowiedni transfer kulturowy; 01G-1A_U08, 01G-1A_U01, 01G-1A_U03, 01G-1A_U05, 01G-1A_U12, 01G-1A_U14

e4u - potrafić samodzielnie ocenić jakość obcych tłumaczeń; 01G-1A_U01, 01G-1A_U08

3.3 Kompetencje

e1k - wykształcić i reprezentować następujące postawy: otwartość na odmienność językową i kulturową, dbałość o etyczny aspekt pracy tłumacza wzgl. rzetelności przekładu, świadomość roli przekładu we współżyciu między państwami i narodami, wrażliwość na piękno języka nie tylko w tekstach o dominujących walorach poetyckich. 01G-1A_K07, 01G-1A_K01, 01G-1A_K04, 01G-1A_K05

4. Treści kształcenia

Zapoznanie studentów z wybranymi zagadnieniami wiedzy o przekładzie (zarys historii przekładu i refleksji nad jego problemami, przekład i jego rodzaje, problemy przekładalności i ekwiwalencji przekładowej). Strategie i techniki przekładowe. Etapy pracy tłumacza (analiza tłumaczonego tekstu; zrozumienie, współpraca z ekspertem; transfer; adiustacja; ostateczna redakcja). Błędy w tłumaczeniu: błędy ortograficzne i interpunkcyjne; interferencje językowe (błędne konstrukcje gramatyczne, niewłaściwy szyk zdania, kalki z innego języka); nieprzystawalność leksykalna; nieadekwatność sytuacyjna, nieadekwatność stylistyczna i nieadekwatność semantyczna. Narzędzia pracy tłumacza (słowniki drukowane, elektroniczne i internetowe – wady i zalety). Współpraca ze zleceniodawcą i ekspertem. Rola tłumacza i etyczne aspekty jego pracy.

5. Sposoby i kryteria oceniania

Aktywny udział w ćwiczeniach na podstawie tłumaczeń przygotowanych w domu oraz co najmniej dwa przekłady pisemne przygotowane jako dodatkowe prace domowe oceniane są w skali 2-5 i stanowią 70% oceny z przedmiotu. Sprawdzane są: e1w, e2w, e3w, e4w, e1u, e2u, e3u, e4u i e1k. Jeden przekład pisemny, dokonany w czasie zajęć (kolokwium), oceniany w skali 2-5. W ramach kolokwium (90 minut) studenci przekładają krótki tekst (ok. 300 wyrazów) z jęz. polskiego na niemiecki. Dozwolone jest korzystanie ze słowników książkowych oraz elektronicznych (zakaz korzystania z zasobów internetowych o charakterze niesłownikowym, jak np. „tłumacze internetowi”). Ocenie podlega poprawność merytoryczna, leksykalna i stylistyczna tłumaczenia oraz ogólne wrażenie, jakie sprawia przekład. Pięć błędów rzeczowych (merytorycznych) powoduje, że kolokwium uznaje się za niezdane. Kolokwium sprawdza: e1, e5, e6, e7, e9. Ocena uzyskana z kolokwium stanowi 30% oceny z przedmiotu. W odniesieniu do pisemnych prac domowych, kolokwium oraz egzaminu pisemnego w części teoretycznej oceniane są umiejętności przekładowe oraz znajomość zagadnień przekładoznawczych: 51 – 59% poprawności (3,0), 60 – 69% (3,5), 70 – 79% (4), 80 – 89% (4,5), 90 – 100% (5).

6. Metody dydaktyczne

Ćwiczenia, na których stosowane są różne metody: klasyczne ćwiczenia akademickie, praca w grupach (stoliki eksperckie), metoda panelowa, giełda pomysłów etc. (e1w, e2w, e3w, e4w, e1u, e2u, e3u, e4u i e1k).

7. Zalecana literatura przedmiotu i materiały pomocnicze:

1. BEDNARCZYK, Anna (2008): *W poszukiwaniu dominanty translatorskiej*. Wydawnictwo Naukowe PWN
2. BEDNARCZYK, Anna (2009): *Podstawy Teorii Przekładu – Skrypt*. IR UŁ, Łódź.
3. BEST, Joanna/Kalina, Sylvia (2002): *Übersetzten und Dolmetschen. Eine Orientierungshilfe*. A. Franke Verlag, Tübingen-Basel.
4. BOGUCKI, Łukasz (2007): *Zarys przekładoznawstwa dla studentów neofilologii*. Wyższa Szkoła Studiów Międzynarodowych w Łodzi, Łódź.
5. BOGUCKI, Łukasz (2016): *Areas and Methods of Audiovisual Translation Research*. Frankfurt am Main.
6. JOPEK-BOSIACKA, Anna (2007): *Przekład prawny i sądowy*. Wydawnictwo Naukowe PWN
7. JÜNGST, Heike E. (2010): *Audiovisuelles Übersetzen. Ein Lehr- und Arbeitsbuch*. Tübingen.
8. KADE, Otto (1968): *Kommunikationswissenschaftliche Probleme der Translation*. w: Neubert, Albrecht (red.): *Grundfragen der Übersetzungswissenschaft*. Leipzig.
9. KIELAR, Barbara Z. (2003): *Zarys translatoryki*. Katedra Języków Specjalistycznych UW. Warszawa.
10. KOLLER, Werner (2001): *Einführung in die Übersetzungswissenschaft*. Quelle & Meyer Verlag, Wiebelsheim.
11. KORYCIŃSKA-WEGNER, Małgorzata (2011): *Übersetzer der bewegten Bilder. Audiovisuelle Übersetzung – ein neuer Ansatz*. Frankfurt am Main.
12. Kozak, Jolanta (2008): *Przekład literacki jako metafora. Między logos a lexis*. Wydawnictwo Naukowe PWN
13. KUBACKI, Artur (2012): *Tłumaczenie poświadczone. Status, kształcenie, warsztat i odpowiedzialność tłumacza przysięgłego*. Wolters Kluwer Polska - LEX
14. KUßMAUL, Paul (2007): *Verstehen und Übersetzen. Ein Lehr und Arbeitsbuch*. Narr Francke Attempto Verlag. Tübingen.
15. LIPIŃSKI, Krzysztof: *Vademecum tłumacza*. Kraków 2000.
16. MAJKIEWICZ, Anna (2008): *Intertekstualność - implikacje dla teorii przekładu*. Wydawnictwo Naukowe PWN.
17. NORD, Christiane (2002): *Fertigkeit Übersetzten. Ein Selbstlernkurs zum Übersetzenlernen und Übersetzenlehren*. Editorial Club Universario, Alicante.
18. NORD, Christiane (2006): *Transparenz der Korrektur*. In: Mary Snell-Hornby (et al): *Handbuch Translation*. Stauffenburg Verlag Brigitte Narr, Tübingen, S. 384-387.
19. NORD, Christiane (2007): *Textanalyse und Übersetzen. Theoretische Grundlagen, Methode und didaktische Anwendung einer übersetzungsrelevanten Textanalyse*. Julius Gross Verlag, Tübingen.
20. PIEŃKOS, Jerzy (2003): *Podstawy przekładoznawstwa – od teorii do praktyki*. Zakamycze.
21. PISARSKA, Alicja; TOMASZKIEWICZ, Teresa: *Współczesne tendencje przekładoznawcze*. Poznań 1996.
22. REINERS, Ludwig: *Stilfibel. Der sichere Weg zum guten Deutsch*. München 2007.

23. Schneider, Wolf: *Deutsch für Profis. Wege zum guten Still*. München 2001.
24. SICK, Bastian: *Der Dativ ist dem Genitiv sein Tod*. Köln 2015.
25. SNELL-HORNBY, Mary (2006) (et al): *Handbuch Translation*. Stauffenburg Verlag Brigitte Narr, Tübingen. Stolze, Radegundis (1999): *Die Fachübersetzung. Eine Einführung*. Günter Narr Verlag, Tübingen.
26. STOLZE, Radegundis (2001): *Übersetzungstheorien. Eine Einführung*. Günter Narr Verlag, Tübingen.
27. TOMASZKIEWICZ, Teresa (2004): *Terminologia tłumaczenia*. Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań.
28. TOMASZKIEWICZ, Teresa (2006): *Przekład audiowizualny*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
29. TRYUK, Małgorzata (2006): *Przekład ustny środowiskowy*. Wydawnictwo Naukowe PWN
30. TRYUK, Małgorzata (2007): *Przekład ustny konferencyjny*. Wydawnictwo Naukowe PWN
31. Wojtasiewicz, Olgierd: *Wstęp do teorii tłumaczenia*. Warszawa 1992.
32. ZIMMER, Dieter E.: *Die Wortlupe – Beobachtungen am Deutsch der Gegenwart*. Hamburg 2006.

Semestr	6
Przedmiot	Historia Literatury Niemieckiej 6 [wykład NPWS 2+ proseminarium NPWS 1] (Realizm mieszczański i naturalizm)
Punkty ECTS	4
Kod przedmiotu	GLA602
Ilość godzin	35

1. Skrócony opis

Celem wykładu i proseminarium jest przekazanie słuchaczom wiedzy o literaturze i kulturze epoki realizmu mieszczańskiego/poetyckiego oraz naturalizmu. Wykład zapoznaje studentów z założeniami historyczno-filozoficznymi wymienionych epok, informuje o głównych kierunkach rozwoju literatury w tym czasie oraz przedstawia głównych reprezentantów na podstawie przykładowych interpretacji ich dzieł.

2. Wymagania wstępne

Znajomość języka na poziomie min. B2, podstawowa znajomość literatury i kultury epoki klasycyzmu niemieckiej, niemieckiego romantyzmu i okresu Vormärz.

3. Efekty kształcenia

W wyniku czynnego uczestniczenia w zajęciach studenci powinni:

- e1 – umieć opisać i scharakteryzować epokę będącą przedmiotem wykładu oraz potrafić zanalizować podstawowe założenia filozoficzne i estetyczne. 01G-1A_W08, 01G-1A_W09
- e2 – znać i umieć wyjaśnić podstawowe dla epoki pojęcia filozoficzne i estetyczne. 01G-1A_W01, 01G-1A_W02, 01G-1A_U02
- e3 – potrafić wymienić głównych twórców epoki realizmu i naturalizmu oraz scharakteryzować ich twórczość w ramach omawianej epoki/okresu. 01G-1A_W08, 01G-1A_W09
- e4 – znać z własnej lektury i potrafić samodzielnie zinterpretować podstawowe teksty literackie epoki realizmu i naturalizmu z uwzględnieniem ich założeń filozoficznych oraz estetycznych. 01G-1A_W07, 01G-1A_U01, 01G-1A_U03, 01G-1A_U011, 01G-1A_U13

e5 – znać i zanalizować podstawowe teksty teoretycznoliterackie epoki realizmu i naturalizmu. 01G-1A_W08, 01G-1A_U03

e6 – wykazać się umiejętnością wykorzystania wiedzy ogólnej dotyczącej omawianej epoki/okresu w interpretacji utworów literackich. 01G-1A_U01, 01G-1A_U03, 01G-1A_U011, 01G-1A_U13

4. Treści kształcenia

Podstawy poetyki realizmu poetyckiego: zasada ‚Verklärung‘: pisma, eseje i artykuły teoretyczne Juliana Schmidta, Otto Ludwiga i Theodora Fontanego; Berthold Auerbach i powstanie gatunku tzw. ‚opowieści wiejskiej‘ (Dorfgeschichte): wzorce, cechy charakterystyczne, cele; Theodor Storm: przełamanie poetyki romantycznej na przykładzie nowel *Der Immensee* i *Auf dem Staatshof*, późna twórczość Theodora Storma na przykładzie noweli *Der Schimmelreiter*; twórczość liryczna Theodora Storma; Theodor Fontane: krytyka społeczeństwa mieszczańskiego w powieściach *Effi Briest* i *Irrungen Wirungen*, temat Prus w powieści *Die Poggenpuhls*; liryka w twórczości Th. Fontanego; twórczość nowelistyczna Conrada Ferdinanda Meyera: tematyka, motywy, technika narracyjna w noweli *Der Heilige*; liryka Conrada Ferdinanda Meyera na granicy modernizmu: *Der römische Brunnen*; twórczość dramatyczna Friedricha Hebbla i tradycja dramatu mieszczańskiego na przykładzie tragedii *Maria Magdalena*; naturalizm w Niemczech: przedstawiciele, grupy, wzorce literackie; naturalistyczna koncepcja literatury: bracia Wilhelm i Julius Hart i Wilhelm Bölsche; twórczość dramatyczna Gerharta Hauptmanna: tragedia ‚społeczna‘ *Vor Sonnenaufgang*, komedia ‚otwarta‘ *Der Biberpelz*; nowela naturalistyczna *Bahnwärter Thiel*; koncepcja konsekwentnego naturalizmu: Arno Holz i ‚prawo sztuki‘ (Kunstgesetz), dramat *Familie Selicke*, nowatorska technika narracji w prozie Arno Holza na przykładzie opowiadania *Papa Hamlet*.

5. Sposoby i kryteria oceniania

Proseminarium: warunkiem uzyskania oceny z ćwiczeń jest regularny udział w zajęciach (szczegółowe zasady prowadzący ustala na początku zajęć), aktywny udział: wymagana jest znajomość tekstów omawianych na proseminarium. Ocena z proseminarium stanowi 30% oceny z przedmiotu. Proseminarium i sprawdza umiejętności: e4, e5 oraz e6.

Wykład: wykład kończy się egzaminem ustnym. Warunkiem dopuszczającym do zdawania egzaminu jest zaliczenie pisemnego testu końcowego, sprawdzającego wiedzę zdobytą na wykładzie.

6. Metody dydaktyczne

Wykład ma formę klasycznego wykładu uniwersyteckiego (wykład informacyjny z elementami wykładu problemowego) uzupełnionego o prezentację w Power Point. Studenci korzystają na wykładzie z tekstów pomocniczych przygotowanych przez prowadzącego i udostępnianych przed wykładem w formie plików poczty mailowej. Wybrana literatura pomocnicza znajduje się do dyspozycji studentów w bibliotece podręcznej Biblioteki Filologicznej UŁ

Na proseminarium omawiane są wybrane utwory z zakresu materiału objętego wykładem. Stosowane metody: dyskusja seminaryjna, okrągły stół, giełda pomysłów, stoliki eksperckie.

7. Zalecana literatura przedmiotu

1. Hugo Aust: Realismus. Lehrbuch Germanistik. Stuttgart/Weimar 2006;
2. Bernd Balzer: Einführung in die Literatur des Bürgerlichen Realismus. Darmstadt 2006;
3. Christian Begemann (Hrsg.): Realismus. Epoche – Werke – Autoren. Darmstadt 2007;
4. Theo Meyer (Hrsg.): Theorie des Naturalismus. Stuttgart 1984;
5. Gerhard Plumpe (Hrsg.): Theorie des bürgerlichen Realismus. Stuttgart 1997;
6. Claudia Stockinger: Das 19. Jahrhundert. Zeitalter des Realismus. Berlin 2010;
7. Martin Swales: Epochenbuch Realismus. Romane und Erzählungen. Berlin 1997.